

TEHNIČKA KULTURA

GLASILO HRVATSKE ZAJEDNICE TEHNIČKE KULTURE
ZAGREB, siječanj - ožujak 2011. • GODINA XXX. • BROJ 239-240

HRVATSKA
ZAJEDNICA
TEHNIČKE
KULTURE

Tehnički
muzej
Zagreb
– Dani
Nikole
Tesle

4. robokup
– međuškolsko natjecanje iz robotike

HSIN-u Kristalni globus Hrvatskog
informatičkog zbora

ISSN 0351-532X

91770351532000

Uručene Državne nagrade tehničke
kulture «Faust Vrančić» za 2010.

4. robokup – međuškolsko natjecanje iz robotike

Prof. dr. sc. Ante Markotić, predsjednik HZTK-e obraća se mladim sudionicima 4. robokupa

Kada je u rujnu 2007. godine na sastanku Odbora za organizaciju ekipnog međuškolskog natjecanja iz robotike osmišljena ideja da Hrvatska zajednica tehničke kulture organizira Robokup, natjecanja robotičara osnovnoškolaca svih uzrasta, željelo se popularizirati taj oblik izvannastavnih aktivnosti.

Prvi je Robokup, održan u OŠ Dobriše Cesarića u Zagrebu u siječnju 2008., okupio osam ekipa, pet iz Zagreba, dvije iz Varaždina te jednu iz Cavtata. *Nadam se i vjerujem da danas započinjemo tradiciju*, rekao je tada predsjednik Hrvatske zajednice tehničke kulture, prof. dr. sc. Ante Markotić – i bio je u pravu.

Godinu dana nakon toga, Drugi robokup okupio je robotičare i njihove mentore iz dvadeset i tri osnovne škole Hrvatske. Novost je bila što su izvan konkurencije sudjelovali najmlađi robotičari u Hrvatskoj, djeca iz zagrebačkog Dječjeg vrtića “Zvončić” te učenici trećeg razreda škole domaćina. 30. siječnja 2010., na trećem natjecanju, broj zainteresiranih bio je još veći: dvadeset tri ekipe sa po tri natjecatelja iz dvadeset dviju osnovnih škola među kojima su i gosti iz Bosne i Hercegovine, iz X. OŠ Bijela, Distrikt Brčko. Tako je 3. robokup postao međunarodno natjecanje. Više je bilo i onih koji su izvan natjecateljske konkurencije prezentirali svoje robotičarsko umijeće i učili od onih s većim iskustvom i znanjem.

Sveprisutni robotičarski veterani, neumorni i omiljeni mentori Hrvoje Vrhovski, Ivica Kolarić i Đula Nađ u 2010. godini osmislili su i pripremili tri grupe zadataka: Programiranje, Konstrukcija po nacrtu i Robotska kolica, vožnja, a tako je bilo i na 4. robokupu koji je održan 29. siječnja 2011. godine na istom mjestu i u istom prostoru. Već od devet sati ujutro u dvorani Osnovne škole Dobriše Cesarića vladala je užurbana atmosfera. Prijave su bile u punom tijeku, svi su domaćini marljivo radili i upućivali natjecatelje u dvoranu. Vladao je velik žamor i vidjela su se vesela i nasmijana lica svih sudionika. Kako je vrijeme prolazilo, tako se dvorana sve više punila, a buka se stišavala. Tada se nazočnima obratila ravnateljica škole domaćina gospođa Gordana Fileš i zaželjela je dobrodošlicu svim mladim robotičarima i njihovim mentorima. Prof. dr. sc. Ante Markotić, predsjednik Hrvatske zajednice tehničke kulture pri-

Nakon objave početka natjecanja sve ekipe prionule su poslu

sjetio se svog prisustvovanja prvom natjecanju i zadovoljan rastom tog natjecanja poželio svima puno uspjeha, a nakon službenog proglašenja natjecanja otvorenim, porazgovarao je s gotovo svim ekipama. A njih je bilo 29, točnije 93 “velika robotičara” iz cijele Hrvatske i jedna ekipa iz Bosne i Hercegovine – X. OŠ Bijela, Distrikt Brčko, te 20 “malih robotičara” svrstanih u 6 ekipa.

Svi su se robotičari odmah primili posla, a ostali su se polako uputili iz dvorane. No nisu samo “veliki” školarci slagali robote, nego su izvan dvorane i djeca iz vrtića “Zvončić” slagala svoje robotiče.

Organizatori Robokupa bili su Hrvatska zajednica tehničke kulture, Hrvatsko društvo za robotiku, Gradski ured za obrazovanje, kulturu i sport Zagreba i Osnovna škola Dobriše Cesarića, koji su za najbolje uz pomoć sponzora pripremili vrijedne nagrade.

U ukupnom poretku “velikih robotičara”, učenici viših razreda osnovnih škola, pobijedila je i zlatno odličje osvojila ekipa iz I. osnovne škole Varaždin, srebrna medalja pripala je ekipi OŠ Gustava Krkleca iz Zagreba, a brončana medalja ekipi OŠ kneza Trpimira iz Kaštel Gomilice.

Prema zadacima programiranja pobijedila je ekipa OŠ Gustava Krkleca iz Zagreba, iza nje je bila ekipa OŠ Mate Lovraka iz Zagreba, dok su brončanu medalju podijelile ekipe OŠ Jure Kaštelana i Dobriše Cesarića iz Zagreba. Najbolje su konstruirali iz zagrebačke OŠ Mate Lovraka, a odmah iza njih bila je druga ekipa iste škole dok je treće mjesto pripalo ekipi OŠ Tomaša Goričanca iz Male Subotice. U vožnji robotskih kolica najspretniji bili su iz I. osnovne škole Varaždin, a iste rezultate za drugo mjesto postigle su ekipe iz OŠ Gustava Krkleca, OŠ Vukomerec iz Zagreba i OŠ Sesvetska Sela, dok je treće mjesto osvojila ekipa OŠ kneza Trpimira iz Kaštel Gomilice.

Kod “malih robotičara”, učenici nižih razreda osnovnih škola, pobijedila je ekipa OŠ Julija Klovića iz Zagreba, srebro je pripalo sastavu OŠ Vukomerec iz Zagreba, a brončano odličje ekipi OŠ Jure Kaštelana također iz Zagreba.

I. L.

Riječ urednika

Poštovani čitatelji,

gdje smo, što smo i u kojem smjeru idemo? Čini mi se da su to najlogičnija pitanja na koja bi urednik glasila koji prati, kontinuirano od 1999. godine, sva zbivanja u tehničkoj kulturi ove države, trebao znati odgovoriti. Na to ili ta pitanja vrlo je teško odgovoriti. Ne zato što ne bi htio, već prije svega zato što na ta pitanja u ovoj zemlji, s tisuću i nekoliko stotina otoka ima isto toliko i odgovora. I svatko misli da je njegov odgovor onaj pravi.

Naime, kako nas poučavaju političari, zemlja smo parlamentarne demokracije i normalno je da svatko od nas ima svoje "parlamentarno" mišljenje i viziju kako neke stvari posložiti i dovesti u red, pa tako, valjda, i tehničku kulturu. U takvom preslagivanju i dovođenju u red protekla je prošla, ne daj Bože da se ponovi, 2010. godina u kojoj je uz sve poslove najviše bilo prepiske na relaciji Dalmatinska 12 – Svetice 38 i natrag. Nema ništa loše u dopisivanju i prepisci, ali pod uvjetom da ona nečemu i nekome koristi, ili kada bi se njome nejasnoće pojasnile. No kako kod nas "parlamentarna demokracija", očito, funkcionira samo na papiru, zahvaljujući njoj takvoj ta cjelogodišnja prepiska nije urodila ničim. Što ona zaista znači i postoji li uopće. O tome sam u nekoliko navrata pisao u našem glasilu na ovome mjestu.

Ipak, unatoč svim poteškoćama, prvenstveno financijske naravi, ne samo tehničke kulture već i cijele države, tehnička kultura u Hrvatskoj je i u 2010. godini, kao i mnogo puta

do sada, pokazala iznimnu žilavost. Iako su mnogi projekti morali biti zaustavljeni, ili se čak nisu pokušali realizirati, konačna inventura aktivnosti i postignutog u 2010. govori nam da je postignuto mnogo. I na razini Hrvatske zajednice tehničke kulture i na razini njezinih članica – nacionalnih saveza tehničke kulture i zajednica tehničke kulture gradova i županija te udruga i klubova tehničke kulture. To je ono što veseli.

No postavlja se pitanje kako u 2011.? Imamo li dovoljno energije da još jednu godinu povučemo toliki teret a da pri tome ne padnemo do kraja. Iako je i ove godine "parlamentarna demokracija" odredila koliko bi novca tehnička kultura trebala alimentirati, njezina se izvršna vlast potrudila da to eliminiira i nametne svoje viđenje rješenja tog problema. Ima li smisla ponovo se dopisivati?

Kako god bilo, ova je godina za tehničku kulturu iznimna. Iznimna po tome što nam, osim izbora za "parlamentarnu demokraciju", predstoje izbori za novi saziv Skupštine Hrvatske zajednice tehničke kulture i izbor svih njezinih radnih tijela i predsjednika. Taj iznimno važan zadatak, unatoč brojnim nedoumicama i mnogim sredinama apatičnosti, morali bismo odraditi onako kako smo uvijek do sada radili – u duhu pozitivnih zakonskih normi države, ali i naših internih.

U teškoj financijskoj situaciji nije svejedno koga ćemo izabrati.

SADRŽAJ

- **Nakladnik:** Hrvatska zajednica tehničke kulture, Dalmatinska 12, Pp. 149, 10002 Zagreb
- **Izdavački savjet:** akademik Marin HRASTE - predsjednik, dr. sc. Zvonimir JAKOBOVIĆ, prof. dr. sc. Zdenko KOVAČIĆ, Dubravko MALVIĆ, Marčelo MARIĆ, Mihovil Bogoslav MATKOVIĆ, Željko MEDVEŠEK, Božica SKULJ
- **Glavni urednik:** Ivan LUČIĆ
- **Uredništvo:** Marija DUJMOVIĆ, Pavao HAVLIČEK, akademik Marin HRASTE, dr. sc. Zvonimir JAKOBOVIĆ, Ivan LUČIĆ, Emir MAHMUTOVIĆ, prof. dr. sc. Ante MARKOTIĆ, Duško POPOVIĆ, Sandra TOMLJANOVIĆ
- **Grafički urednik:** Zoran KUŠAN
- **Računalni prijelom:** Sandra TOMLJANOVIĆ
- **Lektura:** Morana KOVAČ
- **Uredništvo i administracija:** Dalmatinska 12, Pp. 149, 10002 Zagreb tel. i faks: (01) 48 48 762, (01) 48 48 641 e-pošta: ivan.lucic@hztik.hr; www.hztik.hr
- List izlazi dvomjesečno
- Rukopisi i ilustracije se ne vraćaju
- Upisan u Upisnik Hrvatske gospodarske komore o izdavanju i distribuciji tiska 8. studenoga 2004. pod brojem 190
- **Tisak:** DENONA d.o.o. 10000 Zagreb, Ivanićgradska 22
- Poštarina plaćena u poštanskom uredu 10000 Zagreb
- List se besplatno dostavlja članovima tijela zajednica i saveza tehničke kulture u Republici Hrvatskoj

Hrvatska zajednica tehničke kulture	2
Državna nagrada tehničke kulture Faust Vrančić	6
In memoriam prof. dr. sc. Juraj Plenković	9
Hrvatski fotosavez	9
Hrvatski savez informatičara	10
Udruga inovatora Hrvatske	12
Hrvatski radioamaterski savez	14
Hrvatski filmski savez	15
Hrvatsko društvo robotičara	19
Hrvatska udruga učeničkog zadugarstva	20
Hrvatski savez CB radioklubova	21
Čatićevski osvrt na NOK	22
Tehnički muzej Zagreb	23
Neki novi radioamaterski klinci	24
Mars – još bliži Samoborcima	26
Portret: Berislav Rubčić	28
Nacionalni program razvoja audiovizualnog stvaralaštva i industrije	30
Traženo zvanje: inženjer gospodarstva	31
Jadranko Baturić novi predsjednik ZZTK-e	32
Dodijeljene nagrade «Dr. Oton Kučera»	34
Aktivnosti u gradu Splitu i županiji	35
Zajednica tehničke kulture Istarske županije	37
Zajednica tehničke kulture Osječko-baranjske županije	41
Zajednica tehničke kulture grada Varaždina	43
Zajednica tehničke kulture Vukovarsko-srijemske županije	46
Zajednica tehničke kulture Brodsko-posavske županije	48
Zajednica tehničke kulture grada Kutine	49
Zajednica tehničke kulture Krapinsko-zagorske županije	49
Zajednica tehničke kulture Dubrovačko-neretvanske županije	50
Zajednica tehničke kulture	51
Ante Jaša: Izložba fotografija «postojanost vjere»	52

Osvrt unatrag – ne ponovilo se

Što reći? Kako smo preživjeli proteklu godinu? Kriza nas je pogodila najvećim intenzitetom. Kažu da treba štedjeti, da treba odvagati svaku lipu, da treba biti racionalan, ali i da treba zasukat rukave i prionuti poslu, raditi za opće dobro, kako bi izašli iz krize i recesije. Slažemo se sa svime što kažu naši uvaženi ekonomisti i političari, da treba okrenuti svaku lipu prije nego li se u bilo što uloži, pa čak i u znanje.

I u takvim okolnostima, kada su nam sredstva, ili kako se sada to naziva *poticaji*, smanjena za gotovo 40 posto od onoga što smo imali prošle godine, Hrvatska zajednica tehničke kulture svoje je programe provodila na način i više nego je to realno za očekivati. Naime, i Zajednica i sve njezine članice pokušale su svoje programe svesti u okvire, i planirati i realizirati samo ono što je značajno i važno za opstojnost djelatnosti.

Iako se krizi ne nazire kraj, a financiranje je najteži udarac koji je tehnička kultura mogla dobiti, ipak se u našem društvu za tehničku kulturu dogodilo i nešto dobro.

Prije svega mislimo na činjenicu da se tehnička kultura nakon dugih deset godina ponovo našla u Ustavu Republike Hrvatske. S druge pak strane, dogodio se još jedan pozitivan pomak. Naime, pri dodjeljivanju Državne nagrade tehničke kulture "Faust Vrančić" ministar znanosti, obrazovanja i športa dr. sc. Radovan Fuchs priznao je da tehnička kultura nema onaj status koji zavređuje. Očito su ga riječi zahvale dobitnika Nagrade za životno djelo prof. dr. sc. Josipa Milata primorale na to da prizna kako je vrijeme u kojem živimo – vrijeme tehnike i tehničke kulture, i više se ne može trpjeti improvizacija tog područja u našem općeobrazovnom sustavu te je na kraju najavio i korjenite promjene.

Postoji obećanje ministra i Vijeća za izradu Nacionalnog obrazovnog kurikulumu da će tehnička kultura naći svoje mjesto u školskom sustavu. Ako bude sve onako kako je najavio ministar, pitamo se tko će te programe provoditi? Jesu li naši pedagozi pripremljeni za takvo što, jer praksa

nastave tog predmeta pokazuje da su djeca učila o povijesti tehnike, a ne i praktično radila. Najavljene promjene traže i osposobljene pedagoge tehničke kulture. Imamo li ih, a ako ne, tko će ih osposobiti? Znači, nisu upitna samo sredstva već i kadar.

Jedno je istina, unatoč brojnim problemima, osporavanjima i pokušajima zatiranja, tehnička kultura neće posustati. Oduvijek smo bili prava "javna potreba", a to ćemo i dalje dokazivati svojim radom i uspjesima.

Netko bi ipak trebao dati odgovor na dva pitanja: zašto se na prijedlog resornog Ministarstva obrazovanja, znanosti i športa smanjio postotak Lutrije Hrvatske sa 6,1% na 3,97% i dao športu; i zašto se nakon izglasavanja državnog proračuna u prosincu 2009. za 2010. godinu donosi Uredba o kriterijima za utvrđivanje korisnika i o načinu raspodjele dijela prihoda od igara na sreću za 2010. (siječanj 2010.) nakon izglasavanja Državnog proračuna?

Žalostno je da nas odgovorni državni tajnici koji pokušavaju opravdati nastalo stanje, upozoravaju da financiranje tehničke kulture nije ničije "stečeno pravo".

S obzirom na temeljnu ulogu Hrvatske zajednice tehničke kulture u predlaganju svekolikih aktivnosti u tehničkoj kulturi i u programu javnih potreba tehničke kulture, dokazujemo da smo ustrajni i da ne sustajemo, jer vrijednosti ovog izuzetnog područja bez kojeg društvo nema budućnosti treba sačuvati.

Kako ući u 2011. godinu? Kako sačuvati i ovo malo aktivnosti koje se s tako malo sredstava mogu poduprijeti a da sve ne ugasne? Jer pred nama je iznimno važna godina. Očekuje nas izborna godina za novi saziv Skupštine HZTK-e, izbor radnih tijela, usvajanje novog Statuta HZTK-e, priprema se i izmjena i dopuna Zakona o tehničkoj kulturi te cijeli niz drugih aktivnosti. Kako sve to pomiriti i privesti svrsishodnosti kad gotovo ni u što nismo u potpunosti sigurni?

Jedino što je sigurno je to da u 2011. neće biti nimalo lakše. Mnogo toga utjecat će na opću situaciju, a na to ni

mi u tehničkoj kulturi, pa ni država kao takva, ne možemo utjecati, recimo energenti. Naprosto postoje neki prioriteti koje će se morati financirati, a za nas ostale koliko novca ostane. Voljela bih da tako bude svima, a ne samo nama u tehničkoj kulturi kao ove godine. Nadalje, sigurna sam da će biti i rebalans, za nas samo s predznakom prema dolje, a to nije dobro. To smanjivanje poticaja za tehničku kulturu, kao ove godine na državnoj razini, vrlo dobro su osluhnuili i u lokalnoj samoupravi, pa tako i one sredine koje su i te kako dobro pratile tehničku kulturu sada polako uvode "prioritete" nauštrb tehničke kulture.

Istina, i za ovu godinu dobili smo proračunske parametre, ali pitamo se je li to stvarno tako. Ovogodišnje iskustvo nas upućuje na neki drugi mogući scenarij. Zato i ove godine i te kako vrijedi moj prošlogodišnji apel, a ponovit ću i riječi prof. dr. sc. Ante Markotića, predsjednika HZTK-e, koje štoviše imaju još veću težinu: racionalno, racionalno i sudržano te imati u rezervi onu varijantu aktivnosti koja će jamčiti srž djelatnosti koja će se moći pokriti raspoloživim sredstvima. Sve drugo značilo bi neodgovornost i nepromišljenost, što Hrvatska zajednica tehničke kulture nikad nije tolerirala, a u današnjim uvjetima pogotovo neće tolerirati. Sva sredstva moraju se opravdati dokazima u djelatnostima tehničke kulture i onim dijelovima članica koje su na nju naslonjene. HZTK neće nikoga alimentirati,

kao ni one članice ni pojedince u njima koji nemaju uređenu dinamiku rada svojih tijela upravljanja, odlučivanja, sređenu dokumentaciju članova tijela upravljanja i izvještavanja o tome HZTK-e. To se odnosi na sve. Nismo za administriranje, ali takvi su propisi koje je HZTK dužna poštovati. Prije svega traži se transparentnost.

2011. izborna je godina ne samo za HZTK-u već i za gotovo sve članice, nacionalne saveze te gradske i županijske zajednice tehničke kulture. Prije toga slijedi redovito zasjedanje Skupštine HZTK-e na kojoj će se, nadam se, usvojiti prijedlog novog Statuta, čiji smo nacrt uspješno, zahvaljujući stručnoj službi Zajednice te nekolicini vrsnih poznavatelja tog područja, priveli kraju. Koncem svibnja 2011. slijedi izborna skupština za koju nam se valja dobro pripremiti. Tu prije svega mislim na pojedince koji će se birati i treba voditi računa koga ćemo birati. Najprije vidjeti tko želi, a onda procijeniti jesu li njegove mogućnosti takve da može zadovoljiti sve veće zahtjeve. Jer od svibnja će nastupiti najzahtjevnije vrijeme. Ma što god mislili, pred vratima smo EU-a i mnoge stvari će se temeljito preokrenuti i morat će se raditi na nekim posve drugačijim osnovama nego što smo navikli. Treba biti pripravan za te izazove, koji, ako ih se prihvati i savlada, mogu biti nov poticaj razvoju tehničke kulture. Kratko rečeno – ne ponovilo se.

Marija DUJMOVIĆ

Dogovoreni temelji suradnje između HZTK-e i CTK Mostar

Hrvatska zajednica tehničke kulture i Centar za tehničku kulturu (CTK) Mostar potpisali su u veljači 2011. strateški okvir u cilju rada s mladima, naputke razvitka i opstojnosti tehničke kulture na području Hercegovačko-neretvanske županije. Tim okvirima stvaraju se osnove na kojima se obje strane obvezuju poduzimati aktivnosti u skladu s nadležnostima pojedine strane i potrebe za razvojem javnih potreba u tehničkoj kulturi na području Mostara.

Strateški okviri su dugoročan proces koji zahtijeva obveze i planiranje svih koji su zainteresirani, te obvezuje obje strane da razvijaju partnerstvo koje se zasniva na poštivanju i uzajamnom prihvaćanju politike djelovanja.

A sve je započelo još 13. listopada 2010. kada su predstavnici HZTK-e, prof. dr. sc. Ante Markotić, predsjednik, Marija Dujmović, glavna tajnica, i Hrvoje Vrhovski, posjetili CTK Mostar i dogovorili temelje buduće suradnje. Nakon toga u studenome 2010. godine Hrvoje Vrhovski je vodio radionicu elementarne robotike za 15 učitelja i 7 učenika osnovnih škola iz Mostara.

Ciljevi tog partnerstva su njegovanje suradnje između Centra za tehničku kulturu Mostar i Hrvatske zajednice tehničke kulture u smislu jedinstvenih pristupa u politici javnih potreba tehničke kulture na regionalnoj, prekograničnoj i razini država, kao i unapređenje razmjene znanja s namjerom kvalitetnije koordinacije i zajedničkog djelovanja u području tehničke kulture.

Za polazište partnerstva te razradu dogovorenog programa ustanovljene su sljedeće zadaće:

- Hrvatska zajednica tehničke kulture provest će obuku voditelja Centra tehničke kulture Mostar iz robotike te će za djecu organizirati radionice iz robotike;
- Hrvatska zajednica tehničke kulture omogućit će sudjelovanje djece iz osnovnih škola u radionicama koje organizira u Nacionalnom centru tehničke kulture u Kraljevicima;
- Hrvatska zajednica tehničke kulture upoznat će predstavnike CTK Mostar s propozicijama Državnog natjecanja mladih tehničara u 2011. godini;
- Hrvatska zajednica tehničke kulture i Centar tehničke kulture Mostar pokušat će uspostaviti suradnju kroz zajedničke projekte usmjerene prema EU fondovima;
- Centar tehničke kulture Mostar tražit će suglasnost o radu od nadležnog Ministarstva kulture, sporta i obrazovanja da se unutar škola na području Hercegovačko-neretvanske županije provode promotivne aktivnosti tehničke kulture;
- U prostorijama Centra za tehničku kulturu Mostar bit će predstavljene publikacije izdanja HZTK-e te će se na taj način pokušati zainteresirati mladi za sadržaje tehničke kulture.

Ladislavu Keleru nagrada za životno djelo

Početak svečanosti dodjele nagrada "Faust Vrančić"

Svi nagrađeni pojedinci i udruge tehničke kulture

Odbor za dodjelu Nagrade "Faust Vrančić", imenovan Odlukom Hrvatskog sabora na sjednici 15. srpnja 2008. godine i 15. prosinca 2008. godine u sastavu: predsjednik Odbora, **prof. dr. sc. Ante Markotić; prof. dr. sc. Igor Čatić; prof. dr. sc. Tonko Ćurko; mr. sc. Alan Labus; Ivica Lovrić, dipl. ing.; prof. dr. sc. Bernardin Peroš i Ivanka Roksandić, prof.**, donio je na temelju članka 39. Zakona o tehničkoj kulturi i Pravilnika o Državnoj nagradi tehničke kulture "Faust Vrančić" na sjednici održanoj 25. studenoga 2010. godine, odluku o dodjeli Državne nagrade tehničke kulture "Faust Vrančić" za 2010. godinu.

Na svečanosti uručivanja Državne nagrade "Faust Vrančić", koja je održana 4. svibnja u Zlatnoj dvorani Hrvatskog instituta za povijest na zagrebačkom Gornjem gradu, najprije je predsjednik Odbora za dodjelu nagrade prof. dr. sc. Ante Markotić istaknuo važnost tehničke kulture i nagrade koja se dodjeljuje u tom području društvene djelatnosti posebno u sadašnjem trenutku opće recesije i potrebe da upravo tehnički pismeni i osposobljeni građani Hrvatske pridonose općem oporavku našega gospodarstva, a što su nagrađeni svojim radom i djelatnosti dokazali. Potom je pročitana Odluka o dodjeli nagrada koje je dobitnicima uručio **Želimir Janjić**, državni tajnik u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske.

Nagradom tehničke kulture "Faust Vrančić" za životno djelo za 2010. godinu nagrađen je **Ladislav Keler**, umirovljeni tajnik Zajednice tehničke kulture Osječko-baranjske županije u Osijeku, nagrađen je za trajan doprinos i ukupnu djelatnost u razvoju tehničke kulture i tehničkog stvaralaštva. Nagrada mu je dodijeljena zbog zapaženog doprinosa širenju tehničke kulture, a očitovala se osnivanjem pokretnih kinematografa Filmoteke Osijek, čime se pokrenula distribucija igranih i prosvjetnih filmova, za mikrofilmsku arhivsku djelatnost, kao i za osnivanje Kino kluba Mursa u Osijeku koji je okupio velik broj entuzijasta iz područja filma. Posebice je dao značajan doprinos u donošenju standarda za tehničku kulturu i u osnivanju samoupravnih interesnih zajednica tehničke kulture te uvođenju standarda za videoopremu u Republici Hrvatskoj. Dao je izniman doprinos i u širenju informatike utemeljenjem Informatičke škole Tema te doprinos u osniva-

nju Centra tehničke kulture s ciljem okupljanja talentirane djece i poticanja programa tehničkih aktivnosti u osnovnim školama.

Godišnjom nagradom tehničke kulture "Faust Vrančić" za 2010. nagrađeni su: **Zdenko Bogadi**, umirovljenik i tajnik Zajednice tehničke kulture Kutina iz Kutine, za iznimne rezultate ostvarene u razvitku udruga tehničke kulture, posebice za zapažene rezultate u radu s djecom i mladima, kao i za organiziranje i mentorsko vođenje radionica robotike i radioamaterizma; **Bogomir Hren**, dipl. ing. iz Agencije za tehničko-tehnološka istraživanja i razvoj u Zagrebu, za doprinos razvoju tehničkog odgoja i obrazovanja, popularizaciju i promidžbu tehničke kulture te za doprinos međunarodnoj afirmaciji djelatnosti Saveza astronautike, raketne tehnike i raketnog modelarstva; **Ivan Knok**, ing. građ. iz tvrtke Radnik d. d., Križevci te predsjednik Zajednice tehničke kulture Križevci iz Križevaca, za rezultate ostvarene pri razvitku udruga tehničke kulture, razvoju i poticanju tehničkog stvaralaštva i inovatorstva, kao i za potporu pri školovanju mladih za zanimanja tehničke struke. U cilju promicanja tehničke kulture na području grada Križevaca u 2010. godini, kao i proteklih godina, uz njegovu pomoć organiziran je *Dan tehnike* u Križevcima, dok je Zajednica predstavljajući sve grane tehničke kulture sudjelovala na Županijskom obrtničkom i gospodarskom sajmu u Križevcima; **Branko Lovrić**, viši športski trener kajakaštva i kanuistike, tajnik Hrvatskoga kajakaškog saveza iz Zagreba, nagrađuje se za doprinos poticanju i organizaciji tečajeva samogradnje i obuke mladih u svladavanju novih postupaka izrade čamaca i opreme, kao i za međunarodnu promidžbu tehničke kulture; **Vojislav Raušević**, tajnik Udruge inovatora Hrvatske iz Zagreba, za doprinose u izgradnji inovatorskog sustava i promociji inovatorstva u Republici Hrvatskoj i šire, kao i za obrazovanje u funkciji inventivnog rada i tehnološkog razvitka, komercijalizaciju inovacija do uspješnoga gospodarstva uređenjem 26 kataloga domaćih izložaba inovacija INOVA te više od 30 kataloga namijenjenih hrvatskim inovatorima na međunarodnim izložbama inovacija, a **Danijela Narandža**, profesorica informatike i računalstva Srednje škole Prelog iz Preloga, nagrađena je za postignute rezultate u radu s učenicima na

domaćoj i međunarodnoj razini te za promidžbu znanstvene informatike, a posebice za uspješnu suradnju i mentorstvo učenicima na županijskim i državnim natjecanjima iz informatike.

Godišnjom nagradom nagrađeni su i **Martin Olujić**, nastavnik tehničke kulture i fizike Osnovne škole Kman-Kocunar iz Splita, za doprinos razvoju tehničkog odgoja i obrazovanju mladih uz pomoć tečajeva zmajarstva, zrakoplovnog modelarstva i fotografije, a posebice za organizaciju školskih natjecanja raketnih modelara; **Stjepan Šalković**, dipl. informatičar Srednje škole Krapina iz Krapine, za doprinos u edukaciji učenika i nastavnika Krapinsko-zagorske županije na području informatike i to sudjelovanjem u organizaciji Zimske škole informatike koju godišnje polazi više od 200 mladih; **Ivan Vlaineć**, stručni učitelj elektrostrojarske grupe predmeta Srednje strukovne škole Samobor u Samoboru, za ukupan doprinos u radu s talentiranim učenicima, kao i za pokretanje i realizaciju projekata Centra tehničke kulture u Samoboru i organiziranog rada u tehničkoj kulturi u osnovnim i srednjim školama Samobora i **Ivica Tomić**, instruktor tehničkih aktivnosti u Zagrebačkom foto kino savezu, Zagreb, za izniman doprinos i promidžbu u pedagoškom i stručnom radu u tehničkoj kulturi kao i za uvođenje i organiziranje niza fotografskih tečajeva digitalne fotografije za osobe s posebnim potrebama.

Godišnjom nagradom tehničke kulture "Faust Vrančić" za pravne osobe nagrađeni su: **Zvezdano selo Mosor - Znanost, kultura, umjetnost iz Splita**, za izniman doprinos razvitku i promicanju tehničke kulture u području astronomije te za uvođenje novih programa za izvanškolsko osposobljavanje djece i mladeži i rad s darovitim učenicima; **Astronomsko društvo Anonymus Valpovo iz Valpova** nagrađeno je za doprinos međunarodnoj promidžbi tehničke kulture i za ostvarena dostignuća u Republici Hrvatskoj organiziranjem školskih natjecanja iz astronomije iz kojih su proizišli kontinuirani rezultati mladih astronoma na osnovi sinergijskih rezultata promicanja astronomije na međunarodnoj razini; **Društvo pedagoga tehničke kulture Istarske županije iz Pule** za okupljanje i poticanje pedagoga tehničke kulture sa zadaćom da djeluju na mlade u sklopu izvanškolskih i izvannastavnih aktivnosti u prirodoslovnim, tehničkim i drugim znanstvenim područjima, kao i za doprinos popularizaciji tehnike organizacijom 40., 50. i 51. državnog natjecanja mladih tehničara Republike Hrvatske; **Klub mladih tehničara Osnovne škole Dubovac iz Karlovca** nagrađen je za izniman doprinos u popularizaciji tehničke kulture i za osposobljavanje osnovnoškolske djece za usvajanje prometnih vještina, fotografiranja, radiotehnike, elektrotehnike modelarstva kao i ostalih tehničkih vještina na području Karlovačke županije i **Zajednica tehničke kulture Brodsko-posavske županije iz Slavenskog Broda** za dugogodišnji izniman doprinos razvoju i unapređivanju tehničkog odgoja i obrazovanja građana, posebice mladih, za kontinuirano širenje spoznaja tehničke kulture i zalaganje za cjeloživotno obrazovanje i svesrdnu pomoć.

Ladislav Keler

Riječi zahvale i čestitke na svečanosti

U ime svih nagrađenih na nagradama je zahvalio dobitnik Nagrade za životno djelo Ladislav Keler, a čestitke nagrađenima uputio je Želimir Janjić, državni tajnik u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske.

Ladislav Keler – dobitnik nagrade za životno djelo: Poštovani profesore Janjiću, državni tajniče, cijenjeni članovi Odbora za dodjelu Državne nagrade tehničke kulture "Faust Vrančić", gosti i uzvanici, dame i gospodo, pripala mi je osobita čast danas zahvaliti na uručenim nagradama i priznanjima koja smo primili za svoj ustrajan rad, postignute rezultate, a koji su prepoznati kao doprinos razvitku tehničke kulture u Republici Hrvatskoj. Posebno bih zahvalio predsjedniku Hrvatske zajednice tehničke kulture prof. dr. sc. Anti Markotiću, prije svega na dugogodišnjoj suradnji, koju smo ostvarivali, a posebno i na lijepim riječima koje je danas uputio svima nama nagrađenima.

Stvaralaštvo je neosporno najvažnija ljudska sposobnost. Njome čovjek mijenja i dopunjava okruženje u kojem živi, prilagođavajući ga svojim potrebama i time poboljšava uvjete vlastitog opstanka i razvitka. Suvremena ljudska civilizacija je tehnološka civilizacija i logično je da se značajan dio čovjekovog stvaralaštva usmjerava upravo u područje tehnike i tehnologije.

Tehnička kultura osposobljava čovjeka da razumijevajući tehniku i tehnologiju racionalno i suvislo upravlja razvitkom civilizacije moćnim tehnološkim polugama. U ovom vremenu tehnika je pri ruci gotovo svakom čovjeku. On je postao njezin korisnik, gotovo ovisnik o inovacijama novog doba. Razvitak civilizacije ne mjeri se samo gigabajtima i megavatima te drugim tehničkim i znanstvenim mjernim jedinicama, već se danas mjeri i sposobnošću upravljanja novim znanjima, ali tako da ne ugrozi opstanak svega živoga na ovom planetu. Upravo je u tome misija ljudi okupljenih oko tehničke kulture, tog svojevrsnog tehničkog opismenjavanja i pismenosti. To je misija pružanja pomo-

ći sugrađanima, osobito onima mlađe dobi u ovladavanju znanjima i vještinama suvremenog tehničkog i tehnološkog razvitka.

Trend ubrzanja znanstvenog i tehnološkog napretka u kojem do sada usvojena znanja i vještine sve brže zastarijevaju, zahtijeva snaženje procesa učenja i osposobljavanja za ovladavanje novim znanjima i vještinama. Kroz naše klubove i udruge prolazi mnogo mladih i građana u kojima oni usvajaju razna znanja i vještine. Mnogi tu pronalaze svoje životno usmjerenje te uz redovito školovanje postaju dobri stručnjaci i priznati u svojim sredinama. Ponosan sam što i sam pripadam jednoj takvoj sredini. Tehnička kultura ima svoju gospodarsku, pedagoško-psihološku, političku i općekulturnu ulogu. Od stupnja njene razvijenosti umnogome ovisi koliko će čovjek biti sposoban ostvarivati svoje funkcije i zadovoljavati svoje potrebe u radu, životu i slobodnom vremenu.

Želim zahvaliti članovima Odbora za dodjelu Državne nagrade tehničke kulture "Fust Vrančić" što su prepoznali nastojanja danas nagrađenih pojedinaca i udruga u ostvarivanju ciljeva i zadataka djelovanja u tehničkoj kulturi u Republici Hrvatskoj. Vjerujem da će dodijeljene nagrade biti ne samo priznanja njihovim dobitnicima već i poticaj sredinama u kojima djeluju, ali i drugim područjima Hrvatske, u promicanju tehničke kulture kao oblika pismenosti suvremenog doba.

Želimir Janjić – državni tajnik Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa: Poštovane dobitnice i dobitnici Državne nagrade tehničke kulture "Faust Vrančić", poštovani predsjedniče i članovi Odbora za dodjelu nagrade, dragi prijatelji tehničke kulture, velika mi je čast i zadovoljstvo što imam priliku da vas pozdravim u ime Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa i u svoje ime na ovoj važnoj svečanosti na kojoj se danas djelatnicima iz područja tehničke kulture uručuju državne nagrade za najbolja ostvarenja, za značajan pedagoški, znanstveni i stručni rad na području tehničke kulture, a čime se potiču sklonosti i sposobnosti za tehničko stvaralaštvo u Republici Hrvatskoj, ali i izniman doprinos međunarodnoj promidžbi hrvatske tehničke kulture i Hrvatske države. Dobitnicima ovogodišnje nagrade veliko je priznanje što su primili nagradu koja nosi ime našeg prvog izumitelja, konstruktora, svećenika, diplomata, lingvистa i biskupa Fausta Vrančića.

Vrijeme u kojem živimo vrijeme je znanosti, tehnike i tehnologije, u najširem smislu riječi – tehničke kulture. Tehničkoj kulturi pripadaju i informatika i energetika i materijali, ali i znanje kako od toga načiniti neki proizvod koji će zadovoljiti sve tehničke i gospodarske zahtjeve, ali i one općedruštvene – kako zaštititi okoliš i prirodu. Bonska deklaracija iz 2004. godine, na koju se obvezala i Republika Hrvatska, jasno je istaknula da većina svjetske radne snage, uključujući i intelektualne radnike, treba svoje tehničko i stručno znanje i vještine tijekom života stalno usavršavati i razvijati, te da razvitku vještina vodi dobro prilagođeno tehničko i stručno obrazovanje koje treba biti integrirano u obrazovanje na svim razinama. Odgojno-obrazovni sustav Republike Hrvatske omogućuje svakom učeniku stjecanje temeljnih kompetencija iz tehničke kulture, a koja je zastupljena i u srednjoškolskom obrazovanju tehničkih usmje-

Želimir Janjić, državni tajnik MZOŠ-a

renja. Nadam se da ćemo u kurikulumskim promjenama ispraviti i valorizirati sve što smo do sada imali i doći do nekih novih rješenja s kojima ćemo biti zadovoljniji.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske odaje javno priznanje svima koji su svojim profesionalnim i dragovoljnim radom u udrugama tehničke kulture postigli iznimno vrijedne rezultate. Iskreno čestitam svima zaslužnima za razvitak tehničke kulture, tehničarima, znanstvenicima, inovatorima, profesorima i učiteljima tehničke kulture, školama, ovogodišnjim dobitnicima Državne nagrade tehničke kulture "Faust Vrančić", na tom visokom priznanju, jer ste svoje znanje, svoje sposobnosti nesebično darovali svima nama.

Gradonačelnik Osijeka Bubalo primio Ladislava Kelera

Dobitnika nagrade "Faust Vrančić" za životno djelo u doprinosu razvoja tehničke kulture Ladislava Kelera 4. ožujka primio je gradonačelnik Krešimir Bubalo. Ovaj teniski umirovljenik nagradu je zaslužio ogromnim doprinosom i radom na području tehničke kulture, kojoj je posvetio cijeli svoj radni vijek. Kako je rečeno na primanju kod gradonačelnika, nagrada je došla u prave ruke.

Ponosan sam što ova nagrada dolazi u Osijek i ne preostaje mi ništa drugo nego dobitniku zaželjeti mnogo zdravlja, a rezultata će sigurno biti još, rekao je gradonačelnik Bubalo.

Keler je rekao da nagrada sigurno nije samo njegova, nego pripada svima koji su radili u tehnici u tom razdoblju, istaknuo je i kako velika zasluga pripada Gradu i Županiji, koji financijski prate razvoj tehničke kulture.

I. SEKOL

"Glas Slavonije", 5.3.2011., str. 17.

Ugledni znanstvenik i pobornik razvoja tehničke kulture

UCrikvenici je 16. veljače iznenada umro prof. dr. sc. Juraj Plenković, ugledni znanstvenik i dugogodišnji sveučilišni profesor Sveučilišta u Rijeci, utemeljitelj i predsjednik Znanstvenog odbora osamnaest (XVIII.) međunarodnih znanstvenih skupova "Društvo i tehnologija".

Juraj Plenković rođen je 18. srpnja 1934. godine u Svirčima na otoku Hvaru. Diplomirao na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1962. te magistrirao na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1971. godine iz područja javnog zdravstva.

Životni kurikulum profesora Jurja Plenkovića bio je toliko opširan, raznovrstan i svestran, od odgojno-obrazovnog područja do najozbiljnijeg znanstvenog, popularizatorskog i publicističkog te do dobrovoljnog rada u brojnim društvenim udruženjima i udrugama, u čemu aktivnost u tehničkoj kulturi tijekom više od pedeset godina ima posebno mjesto. Upravo tu višegodišnju aktivnost i uspješnost profesora

Plenkovića prepoznala je i Hrvatska zajednica tehničke kulture i u dva navrata je nagradila.

Cijeli životni vijek profesor Plenković bio je angažiran na svim poljima društvenog djelovanja, kao profesor, inicijator, popularizator i publicist, uvijek je promovirao odgoj radom, značaj tehnike i tehnologije i ekologije u razvoju društva. Iz njegova životopisa jasno se razlučuje da je šezdesetih i početkom sedamdesetih godina prošlog stoljeća bio vrlo aktivan u tadašnjoj Narodnoj tehnici Hrvatske, u kojoj je bio i član Vijeća NTH, direktor 1. međunarodnog istraživačkog kampa "Nauku mladima", zastupnik u Saboru SR Hrvatske, a posljednjih godina svog života bio je aktivan član Radio kluba Crikvenica.

Dobitnik je brojnih domaćih i međunarodnih znanstvenih nagrada i priznanja: Godišnja nagrada Republike Hrvatske Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa "Ivan Filipović"; iz područja visokog školstva za kvalitetno i uspješno djelovanje na međunarodnim postignućima u promicanju Hrvatske znanosti, odgoja i obrazovanja u procesu pridruživanja Europskoj uniji, a posebice kao znanstveniku posvećenom multidisciplinarnom pristupu u pedagogiji, politologiji i ekonomiji, koji je sa svojim znanstvenim i stručnim radom sudjelovao u odgoju i obrazovanju novih naraštaja stručnjaka i znanstvenika te mnoga druga priznanja i nagrade.

S ponosom ističemo da je profesor Plenković nagrađen i nagradom za Životno djelo Zajednice tehničke kulture Primorsko-goranske županije, Godišnjom nagradom Hrvatske zajednice tehničke kulture, Vijeća Narodne tehnike Jugoslavije i Vijeća Narodne tehnike Hrvatske te da mu je uručena i Povelja počasnog člana Hrvatske zajednice tehničke kulture.

Hrvatski fotosavez

Izložba "Hrvatski fotosavez – Mladi i baština" u Parizu

CROATIAN PHOTOGRAPHIC UNION
THE YOUNG AND HERITAGE
LES JEUNES ET LE PATRIMOINE

Exposition / Exhibition : 25/11/10 - 25/01/11
37 rue Chanzy - 75011 PARIS (France)
Tel : +331 43 723 724 - Fax : +331 43 723 728 - Email : fiap@fiap.net

Međunarodna organizacija fotografskih umjetnosti – FIAP, sa sjedištem u Parizu, u svojem članstvu ima 74 zemlje, među kojima je od 1992. godine i Hrvatska, a u njezinoj se galeriji kontinuirano održavaju fotografske izložbe.

Tako je u spomenutoj galeriji FIAP-a u Parizu od 25. studenoga 2010. do 25. siječnja 2011. bilo izloženo 46 fotografija mladih hrvatskih autora koje su oni snimili na fotoradionicama za mlade koje je provodio Hrvatski fotosavez tijekom proteklih godina na području cijele Hrvatske.

HSIN-u Kristalni globus Hrvatskog informatičkog zbora

U četvrtak 16. prosinca 2010. u hotelu Panorama na godišnjoj svečanosti dodjele priznanja Hrvatskog informatičkog zbora – HIZ-a, vrijedna priznanja dodijeljena su i Hrvatskom savezu informatičara, Alenu Spieglu, predsjedniku HSIN-a, i Ivici Kičiću, najuspješnijem hrvatskom učeniku na međunarodnim natjecanjima u 2010. godini.

Odlukom Upravnog odbora HIZ-a HSIN-u je dodijeljen *Kristalni globus* za 2010. godinu. To najveće priznanje HIZ-a dodijeljeno je HSIN-u povodom postignutih uspjeha na domaćim i međunarodnim nastupima u 2010. godini, ostvarenih 112 međunarodnih informatičkih odličja (18 zlatnih, 36 srebrnih i 58 brončanih medalja) od 1993. do danas, osvojenom 5. mjestu na svijetu i povodom obilježavanja 25. godišnjice HSIN-a.

Predsjedniku HSIN-a *Alenu Spieglu, dipl. ing.* dodijeljena je *Plaketa "Informatika"* HIZ-a za 2010. godinu temeljem dugogodišnjeg uspješnog djelovanja u informatici Republike Hrvatske, a posebice za njegov rad na svim programima HSIN-a od 1994. godine.

Učeniku Ivici Kičiću, temeljem postignutih rezultata na međunarodnim informatičkim natjecanjima u 2010. godini, dodijeljena je *Zlatna značka "Informatika"* HIZ-a za 2010. godinu za izvanredne rezultate na međunarodnim natjecanjima u 2010. godini, te temeljem HSIN-ova proglašenja za najuspješnijeg učenika srednjoškolca u 2010. godini.

Zabilježio Aron BOHR

16. zimska škola informatike – Krapina 2011.

Sonja Borovčak, dožupanica Krapinsko-zagorske županije prilikom obraćanja sudionicima 16. zimske škole informatike

Ulaganje u obrazovanje najbolja je investicija za budućnost. Prepoznalo je to i 200 učenika i profesora, koji su zimski praznike proveli radno, stječući nova znanja i vještine na **16. zimskoj školi informatike Krapina 2011.**, koju je Hrvatski savez informatičara, u suradnji sa Srednjom školom Krapina i Krapinskim informatičkim klubom KRIK, organizirao **od 2. do 9. siječnja 2011. godine** u Krapini.

ZŠI 2011. svečano je otvorena 3. siječnja 2011., a svečanosti su prisustvovali najviši uglednici Krapinsko-zagorske županije i Grada Krapine te predstavnik Hrvatske zajednice tehničke kulture, koji su se obratili prisutnima.

Gosp. Ivica Rozijan, ravnatelj Srednje škole Krapina, domaćina ZŠI 2011., prvi je pozdravio sve prisutne, a posebno sudionike *Zimske škole informatike*, koji su shvatili važnost informatičkog obrazovanja bez kojeg je danas teško zamisliti bilo koju ljudsku djelatnost.

Kako je Hrvatski savez informatičara krajem 2010. godine proslavio 25 godina djelovanja, svečanost otvaranja iskorištena je za dodjelu priznanja za potporu programima povodom 25. godišnjice HSIN-a, koja su pojedincima i organizacijama iz Krapine i Županije krapinsko-zagorske uručili tajnik i predsjednik HSIN-a, Ivo Šeparović i Alen Spiegl.

U nastavku se prisutnima obratio gosp. Alen Spiegl te obećao da će se HSIN nastaviti truditi, tražiti najbolje, raditi s najboljima i svima ostalima koji su zainteresirani, i pored nedovoljne potpore nadležnog Ministarstva.

Gosp. Stjepan Šalković, predsjednik Krapinskog informatičkog kluba pozdravio je prisutne te još jednom zahvalio svima na potpori i na kraju zaključio: *Svaki put, naravno,*

Alen Spiegl, predsjednik HSIN-a uručuje priznanja

Jedna od učionica u Srednjoj školi Krapina u kojoj se odvijao dio programa Zimske škole informatike

počinje prvim korakom pa želim da vam i ovu godinu put počne s ovim prvim korakom u Krapini uspješno, naročito onima, koji će završiti na Tajlandu, na Međunarodnoj informatičkoj olimpijadi 2011.

U ime Hrvatske zajednice tehničke kulture, krovne organizacije tehničke kulture čiji je i HSIN član, prisutnima se obratio i pozdravio ih gosp. Denis Vincek, član Izvršnog odbora HZTK-e i predsjednik Zajednice tehničke kulture Krapinsko-zagorske županije.

Gradonačelnik grada Krapine, gosp. Josip Horvat najsrdačnije je pozdravio sve prisutne te čestitao svima koji su došli naučiti nešto novo, što su izabrali i došli na ovu informatičku školu, jer su shvatili da znanje vrijedi i da uvijek treba stjecati nova znanja.

Dožupanica Županije krapinsko-zagorske, gđa. Sonja Borovčak u svom je govoru istaknula da se najboljim mladim informatičarima u Hrvatskoj ne pruža sve ono što su zaslužili, ali vjeruje da će se situacija promijeniti, te da će udarna vijest u hrvatskim medijima biti postignuća mladih informatičara, koji promiču u Lijepu Našu, a i Krapinu i Krapinsko-zagorsku županiju.

16. zimsku školu informatike otvorio je najbolji mladi informatičar u 2010. godini, zlatni hrvatski olimpijac u Kanadi, Ivica Kičić, učenik 4. razreda V. gimnazije iz Zagreba.

Program 16. zimske škole informatike 2011. u cijelosti se održao u prostorima Srednje škole Krapina. Polaznicima je na raspolaganju bilo 5 učionica (svaka s 15 do 20 umreženih računala, priključenih na internet) u kojima su kroz 19 radionica usvajali nova znanja iz Algoritama, C++, Loga, C#.Net-a, WEB stranica, PHP-a, Jave, Primjene računala u nastavi, Fotografije i obrade slike, Osnova računala i Računala+.

Uz 31 učenika osnovnih i srednjih škola, pozvanih temeljem natječaja HSIN-a prema uspješnosti u 2010. godini, na ZŠI 2011. sudjelovala su i dva učenika iz susjedne nam Slovenije te 138 učenika i 29 profesora osnovnih i srednjih škola Krapinsko-zagorske županije. Ukupno 200 sudionika.

U predahu između radionica pozvani učenici imali su priliku posjetiti "Muzej krapinskog neandertalca", koji slo-

vi kao jedan od najmodernijih i najsofisticiranijih muzeja svijeta. Bogat je najnovijim tehnološkim dostignućima uz brojne vizualne i ine senzacije te prikazuje fascinantan svijet neandertalaca.

Na ZŠI 2011. u Krapini sudjelovalo je 15 predavača (5 iz Krapine, 10 iz HSIN-a), a organizaciju su vodili: tehnički voditelj 16. ZŠI Stjepan Šalković, dipl. inf., zamjenik organizatora Aron Bohr i voditeljica učenika i administracije Alenka Dogan Capan, oec. Glavni organizator bio je tajnik HSIN-a, gosp. Ivo Šeparović, dipl. ing.

Svečano zatvaranje 16. zimske škole informatike održano je 8. siječnja u dvorani SŠ Krapina, a započelo je nastupom Vedrana Mihala, jednog od pozvanih učenika informatičara, koji je svojom izvedbom na klaviru oduševio sve prisutne i pokazao da su mladi informatičari, osim za informatiku, nadareni i za druge stvari.

Gosp. Stjepan Šalković dodijelio je predstavnicima škola iz Županije krapinsko-zagorske priznanja za učenike, koji su sudjelovali na 16. ZŠI, a gosp. Alen Spiegl i Ivo Šeparović dodijelili su priznanja pozvanim učenicima na ZŠI 2011.

Pohvale i skromne nagrade učenicima koji su u svojim radionicama pokazali najviše zalaganja i znanja, podijelili su predavači na ovoj ZŠI: Adrian Satja Kurdija, Anton Grbin, Igor Čanadi, Jasmin Velkić, Ivica Kučić, Alen Spiegl i Miljenko Ilić.

Gosp. Ivo Šeparović zahvalio je zatim svim predavačima, organizatorima, sponzorima i pokroviteljima 16. ZŠI – Krapina 2011. te im dodijelio zahvalnice HSIN-a.

Na samom kraju, zahvalivši pritom još jednom svima koji su pomogli održavanje ove i svih prethodnih ZŠI u Krapini, posebice SŠ Krapina, KRIK-u, Gradu Krapini i Županiji krapinsko-zagorskoj, gosp. Alen Spiegl službeno je proglasio 16. zimsku školu informatike – Krapina 2011. završenom.

16. zimsku školu informatike sponzorski su potpomogli T-Hrvatski Telekom, PC-automati, Pekom, Croatia osiguranje i Presečki grupa. Pokroviteljstvo i potporu pružili su Hrvatska zajednica tehničke kulture, Grad Krapina, Županija krapinsko-zagorska, Zajednica tehničke kulture Županije krapinsko-zagorske i, samo formalno, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske.

Ivo Šeparović, dipl. ing.

Okrugli stol “Menadžment inovacija – iskustva hrvatskih inovatora”

Slijeva nadesno: dr. sc. Goran Vlašić, prof. dr. sc. Velimir Srića, Đuro Horvat, Siniša Šarunić i prof. dr. sc. Stjepan Car

Da je inovativnost bitan čimbenik konkurentnosti i da bi trebao biti dio poslovne politike svakog iole promišljenog uspješnog poslovanja na današnjem globalnom tržištu, danas je više nego jasno. Gdje su naši, hrvatski, inovatori u tom svjetskom trendu i zahtjevima, pokušalo se odgovoriti na Okruglom stolu, koji je na temu “Menadžment inovacija – iskustva hrvatskih inovatora” održan krajem studenoga 2010. na danima otvorenih vrata Ekonomskog fakulteta na inicijativu doc. dr. sc. Jasne Prester s katedre za organizaciju i management Ekonomskog fakulteta u Zagrebu i uz potporu Udruge inovatora Hrvatske. Cilj Okruglog stola bio je upoznati studente i profesore tog fakulteta s aktivnostima Udruge inovatora Hrvatske i inovatora poduzetnika koji su u svojem radu dosegli značajne poslovne uspjehe.

Pred više od stotinu okupljenih sudionika Okruglog stola, prof. dr. sc. Stjepan Car, predsjednik Udruge inovatora Hrvatske predstavio je misiju i ciljeve Udruge s naglaskom na konkretne programe s kojima Udruga želi postati jedan u nizu značajnih čimbenika nacionalnog inovacijskog sustava. Promocija inovacija, tematske konferencije i seminari, rad s članicama, a i članstvom u cilju podizanja značenja inovatorstva za brži gospodarski razvitak, povezivanje gospodarstva, poduzetništva i akademske zajednice s ciljem dizanja konkurentne sposobnosti, rad s podmlatkom samo su neki od naglasaka iz izlaganja profesora Cara. Osim toga Car je ustvrdio da je nužno da Vlada pokrene raspravu kako bi doznala u čemu smo mi u prednosti u planu izgradnje efikasnog gospodarstva te da društvo odredi koje industrije su od posebnog interesa, odnosno koje treba braniti. Da bi Hrvatska postala konkurentna, nastavio je Car, putem inovacija prije svega mora izgraditi moderan obrazovni i znanstveni sustav, što do sada nije uspjela. Kvaliteta obrazovanja je uvođenjem Bolonje pala, a baza inženjera uništena. Trogodišnje obrazovanje je možda dobro za trgovce koji će prodavati automobile, no loše je za inženjere koji bi trebali izraditi dijelove.

U izlaganju posebno je mjesto i iskustvo iznio i Siniša Šarunić iz tvrtke Five minutes Ltd. u kojem je predstavio razvoj od ideje do komercijalizacije softvera za Iphone

“Shout’Em”. Put do njegove komercijalizacije trajao je više od tri godine. Bez obzira što je softver bio zanimljiv brojnim korisnicima IT tehnologija, teško je bilo uspostaviti takav poslovni okvir u kojem će obje strane biti u cijelosti zadovoljne. Zato su krenuli vlastitim putem koji je bio teži i zahtjevniji. Nakon godinu i pol dana dobili su poticaj od BICRO-a za softver. No njihovim mukama došao je kraj tek kad je odobrena novčana potpora jedne slovenske tvrtke i kada su otvoreni uredi u Londonu i New Yorku. Njihov softver danas koriste Microsoft, NHL i brojne druge inozemne tvrtke.

Vlasnik i direktor tvrtke TEHNIX, Đuro Horvat, u svom izlaganju opisao je inovativni model poslovanja. Inovativnost kao bitan čimbenik konkurentnosti sastavni je dio poslovne politike njegove tvrtke. Kutije za ubacivanje ideja u svakom pogonu tvrtke, svakodnevni razgovori o razvojnim programima s menadžmentom tvrtke, brojni kontakti s potencijalnim kupcima po obrascu “kupac je kralj”, visoka tehnološka disciplina i drugo, ključ je uspjeha. Temeljna strategija tvrtke je ulaganje u vlastiti razvoj i stvaranje novih vrijednosti, što donosi i sigurniju budućnost i visoku razinu kvalitete, a sve to ogleda se u osnivanju podružnih tvrtki TEHNIXA u Bosni i Hercegovini, Srbiji, Mađarskoj, Rumunjskoj, s velikim izgledima za osnivanje tvrtki u Rusiji, Kazahstanu i Abu Dhabiju. Tvrtka TEHNIX izvozi svoje proizvode i tehnologije u više od dvadeset zemalja Europe i Azije.

Prof. dr. sc. Velimir Srića pozdravio je održavanje Okruglog stola, a inspiraciju u svom određenju prema inovacijama i marketingu, kako je rekao, našao je prije više od dvadeset godina kada se kao predsjednik Republičkog komiteta za znanost susreo s organiziranim inovatorstvom u sklopu Hrvatske zajednice tehničke kulture, tada Narodne tehnike Hrvatske. Naglasio je potrebu snažnijeg i kvalitetnijeg povezivanja gospodarstva i akademske zajednice što bi trebalo rezultirati unapređenjem proizvodnih aktivnosti hrvatskoga gospodarstva. Inovacije i marketing prirodna su snaga i na tome treba puno raditi, te naglasio važnost postojanja Udruge inovatora Hrvatske, ali i državnih agencija koje moraju biti potpora inovatorima neovisno iz koje ciljne skupine dolaze. Država mora, pripomenuo je Srića, snažnije poduprijeti organizirano inovatorstvo formiranjem fondova rizičnog kapitala, ali i povećanjem izdvajanja za I&R kako bi se približili magičnoj brojci od 3% BDP-a. To, završio je Srića, itekako može omogućiti da hrvatsko gospodarstvo u konkurentskoj utakmici dosegne kvalitetniji rezultat.

Kratke osvrte na temu Okruglog stola imali su dr. sc. Goran Vlašić i doc. dr. sc. Jasna Prester, koja je pokazala na istraživanju, koje se provodi od 2003. godine, kako je 2006. godine Hrvatska bila ispred Njemačke po broju lansiranih novih proizvoda, postotku prihoda po njima te da je njihov razvoj trajao kraće. U 2009. godini, očekivano, situacija se radikalno pogoršala. Nakon uvodnih tema otvorena je rasprava koja je trajala više od jednog sata, da bi na kraju sudionici izrazili veliko zadovoljstvo odabranim temama i predavačima.

Vojislav RAUŠEVIĆ

VIROEXPO – prigoda za promociju AGRO ARCA-e

Izuzetno dobro posjećen sajam u Virovitici

AGRRO ARCA 2011. želi predstaviti gospodarske mogućnosti grada Slatine u poljoprivredi i prehrambenoj industriji, mogućnosti Virovitičko-podravške županije u poljoprivredi i prehrambenoj industriji, kao i gospodarske mogućnosti partnera gradova, županija, institucija.

Prvu najavu i promociju AGRO ARCA-e 2011., 3. međunarodnog sajma inovacija, novih ideja, proizvoda i tehnologija u poljoprivredi i prehrambenoj industriji, Udruga inovatora Hrvatske i Grad Slatina održali su tijekom 15. međunarodnog sajma gospodarstva, obrtništva i poljoprivrede u Virovitici – Viroexpo. Da promoviramo sajam koji ima budućnost potvrdila je i predsjednica Vlade Jadranka Kosor koja je u svom govoru prigodom otvaranja sajma Viroexpo rekla da je veseli činjenica da izlagači pokazuju svoju pamet, mudrost i znanje i da Hrvatska unatoč teškim vremenima ima snage za gospodarske promjene.

Ovogodišnji Viroexpo, koji je trajao od 22. do 24. siječnja, otvorio je svoja vrata za 700 izlagača iz 19 zemalja na prostoru od 22.000 četvornih metara. Zajednički izložbeni prostor na tom značajnom sajmu imali su Grad Slatina i Udruga inovatora Hrvatske. Tijekom tri dana predstavnici Udruge inovatora Hrvatske, Silvana Svilar i Igor Dujmović obavili su razgovore s predstavnicima županijskih gospodarskih i obrtničkih komora iz Bjelovara, Čakovca, Karlovca, Koprivnice, Krapine, Osijeka, Otočca, Požege, Pule, Siska, Slavnskog Broda, Šibenika, Virovitice, Vukovara, Zadra, Zagreba i Privredne komore Unsko-sanskog kantona. Sve te komore kao snažni promotori svojih sredina i njihovih gospodarskih mogućnosti zainteresirane su i za prezentaciju svojih novih i inovativnih vina, čajeva, sireva, meda, proizvoda temeljenih na ljekovitom bilju, kao i inovacija u poljoprivrednoj mehanizaciji te novih tehnologija u poljoprivredi koje se primjenjuju u njihovim sredinama.

Sljedeća poslovna suradnja kreće promocijom AGRO ARCA-e u Brodsko-posavskoj županiji u Novoj Gradišci na sajmu Poduzetničkih ideja. U veljači je dogovorena zajednička prezentacija AGRO ARCA-e u Istarskoj županiji s HGK Pula i Društvom inovatora Pula za vrijeme održavanja sajma HISTRIA.

Obrtničke komore koje okupljaju obrtnike i OPG-e svojih županija zajedničkim predstavljanjem malih poduzetnika

Predstavljanje AGRO ARCA-e na izložbi VIROEXPO

i obrtnika financijski pomažu u ovim kriznim vremenima. Obrtničke komore županija iz Bjelovara, Virovitice, Međimurske županije, Osijeka, Vukovara, Slavnskog Broda, Karlovca, Križevaca, Požege nastojat će, kako su nam rekli, na isti način prezentirati svoje članove i na 3. međunarodnom sajmu AGRO ARCA 2011. u Slatini. Vođeni su razgovori i s predstavnicima tvrtke AGROKOR i Zdenka iz Velikih Zdenaca, koji su promociju svojih tvrtki najavili i na sajmu u Slatini.

Župan Virovitičko-podravške županije Tomislav Tolušić tijekom razgovora istaknuo je da će se Virovitičko-podravška županija i ove godine aktivno uključiti u organizaciju sajma AGRO ARCA. Uvjeren je da će Županija ove godine, u okviru svojih mogućnosti, uspjeti značajnije financijski podržati sajam AGRO ARCA.

S predstavnicima stranih zemalja, Republike Češke, Bosne i Hercegovine, Srbije, Austrije i Makedonije, koje su nastupile na Viroexpu 2011. načelno je dogovoreno sudjelovanje i dolazak u Slatinu.

Veliku pažnju na sajmu izazivala je maskota AGRO ARCA-e 2010., koja je šetala cijelim sajmom i dijelila promotivni materijal AGRO ARCA-e svim izlagačima i posjetiteljima. To je ujedno bila i prva promocija nekog sajma uz pomoć maskote na Viroexpu. Kako se radi o sajmu novih ideja i novih proizvoda nije ni za čuditi se da smo i prezentaciju AGRO ARCA-e željeli promovirati na nov način.

O suradnji na promociji AGRO ARCA-e razgovaralo se i s predstavnicima Glasa Slavonije koji je prošle godine bio medijski pokrovitelj sajma u Slatini.

Pozivom izlagačima Viroexpa i predstavljanjem AGRO ARCA-e 2011. kroz kronologiju dosadašnjih sajmova AGRO ARCA na izložbenom prostoru, nadamo se da smo potaknuli potencijalne izlagače da svoje inovacije i proizvode predstavite i u Slatini u izložbenom prostoru Agroduhana. U promociji su sudjelovali predstavnici Grada Slatine Vera Radaš i Marin Kokorić, a u ime Udruge inovatora Hrvatske Vojislav Raušević, glavni tajnik, Silvana Svilar i Igor Dujmović, stručni suradnici, i tajnik Udruge vitezova hrvatskog inovatorstva Marko Abramović.

Pripremili: *Silvana Svilar i Igor Dujmović*

Novim radioklubom kroz floru i faunu

S utemeljiteljske konferencije Radioamaterske udruge "Hrvatska Flora Fauna"

Želeći se priključiti svjetski poznatom radioamaterskom edukativnom programu *World Flora Fauna* (WFF), nekoliko članova Hrvatskog radioamaterskog saveza utemeljilo je prošle godine grupu *Croatian Flora Fauna*. Cilj grupe bio je putem radiovalova promovirati ljepote i značaj hrvatskih zaštićenih područja te proširiti spoznaju o našim, za mnoge, nepoznatim područjima koja su, zbog svoje specifične flore ili faune, pod posebnim režimom zaštite. Projekt grupe, koji je postao poznat kao *9AFF Program* (9A = Hrvatska), izvrsno je prihvaćen kod radioamatera širom svijeta, a brojni među njima uključili su se u osvajanje jednog od 8 stupnjeva priznanja (diploma i plaketa) koja su za tu prigodu ustanovljena. Zanimanje za taj projekt najbolje pokazuje podatak da je od konca kolovoza 2010., kada je izdana prva diploma, pa do konca siječnja 2011., u svijet otišlo više od 500 lijepo dizajniranih diploma i plaketa, koje krase radioamaterske kutke brojnih operatora. U isto vrijeme, zavidan broj naših, ali i inozemnih radiooperatora (ili, kako ih zovu *aktivatora*), posjetio je i *aktivirao* 70 hrvatskih zaštićenih područja (nacionalnih parkova, parkova prirode, strogih i posebnih rezervata), dajući tako priliku *lovcima* da ostvare kontakt s njima, tj., postajom koja radi iz zaštićenog područja. I – krug je zatvoren.

Članovi Grupe vrlo brzo uspostavili su kontakte s odgovornim osobama u nekim našim javnim ustanovama koje skrbe o zaštićenim područjima kao i s Odjelom za zaštićena područja pri Upravi za zaštitu prirode Ministarstva kulture RH, te ih upoznali sa svojim radom.

Kao logičan slijed navedenih aktivnosti iz domene WFF i 9AFF programa, dana 23. siječnja, u prostorijama Zagrebačke zajednice tehničke kulture u Zagrebu, na inicijativu spomenute 9AFF grupe, održana je utemeljiteljska konferencija Radioamaterske udruge "Hrvatska Flora Fauna" (Croatian Flora Fauna Radio Club).

Kako je navedeno u statutu, nova udruga "prihvaća i nastavlja sve dosadašnje aktivnosti i obveze koje je pokrenula i vodila radioamaterska 9AFF grupa". Na konstitutivnoj sjednici kluba, odlučeno je da se pokrene postupak za upis u Registar udruga RH, čime će Udruga i formalno institucionalizirati svoju aktivnost. Kao što je navedeno u statutu, ciljevi Udruge su, između ostaloga: uključivanje

što većeg broja građana, a posebice djece i mladeži u radioamaterizam; razvitak i promidžba tehničke kulture osobito radioamaterizma; unapređivanje stručnog rada i promidžba istraživanja i novina u području

radioamaterizma; promocija radioamaterskog *portabl* načina rada... Aktivnosti kojima će se ostvarivati neki od zacrtanih ciljeva su osposobljavanje članova za rad u izvanrednim uvjetima, odnosno humanitarnim, ekološkim i drugim akcijama, te njihovo educiranje za pružanje radioamaterske pomoći u prirodnim, tehnološkim i ostalim nesrećama, a u skladu sa Zakonom o telekomunikacijama; promotivnim radioamaterskim aktivnostima kroz Croatian Flora Fauna Program raditi na promidžbi zaštićenih prirodnih vrijednosti (područja i svojti) Republike Hrvatske, potičući time hrvatske radioamatere u udruživanju u podizanju svijesti o potrebi skrbi o zaštićenim prirodnim vrijednostima poglavito onim ugroženim... Organiziranjem susreta, izložbi i sličnih priredbi te sudjelovanjem na manifestacijama u organizaciji drugih udruga, saveza i zajednica.

Klub je *otvoren* za sve zainteresirane, a za sada okuplja dvadesetak članova iz Zagreba, ali i iz pet hrvatskih županija.

Čelništvo kluba već je planiralo nekoliko aktivnosti: Tu je ekspedicija "Natura 2011" koja će se od 24. do 30. travnja odvijati na otocima i zaštićenim područjima sjevernog Jadrana. U ekipi će sudjelovati članovi Radioamaterske udruge "Hrvatska Flora Fauna" iz Zagreba i Karlovca, a baza će biti otok Lošinj.

Suradnja s našim jedinim geoparkom (Papuk) koji je započela Croatian Flora Fauna Grupa, nastavit će se i ove godine, tijekom *Geoparks Communication Weekend 2011*, i to 28. i 29. svibnja. Obavljeni su razgovori s odgovornima u Geoparku Papuk, a određena je i lokacija s koje će 9AFF ekipa raditi. Sudjelovat će 5 članova Radioamaterske udruge "Hrvatska Flora Fauna", a i za ovogodišnju aktivnost zatražit će se posebna pozivna oznaka. U planu je i uspostava kontakata s Osnovnom školom Ivana Gorana Kovačića u mjestu Velika (gdje je i smještena uprava Geoparka), te učenicima viših razreda približiti radioamaterske aktivnosti s naglaskom na ulozu radioamatera u skrbi o zaštićenim područjima.

Članovi 9AFF kluba kane predstaviti svoj rad i ljepote naše zemlje na posebnom štandu na najvećem međunarodnom radioamaterskom sajmu u Friedrichshafenu u Njemačkoj, koncem lipnja mjeseca o. g., a odlazak će ovisiti jedino o prikupljenim sredstvima za put.

Potaknuta o planiranim aktivnostima bit će objavljene na www.9aff.com.

Recimo još i to da Izvršni odbor nove udruge čine Franjo, 9A2MF, Daki, 9A2WJ, Kiko, 9A4KW, i Marijan, 9A1MB, dok je predsjednik udruge Emir, 9A6AA, a tajnik Drago, 9A6NDD.

E. M.

Održana izborna Skupština

Hrvatski filmski savez održao je svoju izbornu Skupštinu u petak, 11. veljače 2011. godine, u maloj dvorani kina Tuškanac u Zagrebu. Predsjednik Hrvatskog filmskog saveza *Hrvoje Turković* podnio je izvještaj o proteklom periodu rada, naglasivši kako su se aktivnosti Hrvatskog filmskog saveza istodobno odvijale na području tradicionalnih djelatnosti, poput raznih oblika tehničke i organizacijske potpore članovima HFS-a, udrugama i klubovima, odnosno na novim djelatnostima kojima se Hrvatski filmski savez sve više bavi u novije vrijeme, a posebno je istaknuo organizaciju filmskih revija djece, mladih i odraslih, sudjelovanja na festivalima i smotrama, obrazovne aktivnosti, brojne radionice koje HFS organizira ili na razne načine sudjeluje u suorganizaciji s drugima, *Školu medijske kulture Dr. Ante Peterlić*, projekt *Škola u kinu* koji se iz Zagreba širi po drugim gradovima u Hrvatskoj, arhivsku djelatnost, pomaganje i posredovanje pri sudjelovanju klupskih i autorskih filmova na međunarodnim festivalima, aktivnosti u suradnji ili u sklopu UNICA-e, izdavaštvo, redovito izlaženje *Zapisa i Hrvatskog filmskog ljetopisa*, petnaest objavljenih naslova filmske publicistike u proteklih pet godina, kataloge revija, četrnaest tematskih DVD-a, kinotečne programe u kinu Tuškanac, ali i u nizu hrvatskih gradova, razgranatu produkciju unutar koje se u izvještajnom periodu bilježi čak pedeset i jedan kratkometražni i dva dugometražna ostvarenja, više od 1200 prijava na međunarodne festivale, niz oblika zastupanja i sudjelovanja u raznim aktivnostima na području audiovizualne kulture i stvaralaštva, djelovanje *Vere Robić-Škarica* kao predsjednice Vijeća HAVC-a, a posebno kontinuitet dugogodišnjeg rada Hrvatskog filmskog saveza, njegovih istaknutih članova i profesionalnih zaposlenika.

Izlaganje je zaokruženo upozorenjem na nezavidnu financijsku situaciju koja neminovno utječe na ritam i opseg realizacije programskih zadataka te nadom da će se i taj dio poslovanja Hrvatskog filmskog saveza uspješno sanirati i omogućiti jednako kvalitetan nastavak aktivnosti.

Skupština Hrvatskog filmskog saveza jednoglasno je usvojila odluku o određenju predsjednika, dopredsjednika i članova Izvršnog te Nadzornog odbora, čime je prestao njihov dosadašnji četverogodišnji mandat, a nakon toga se pristupilo izborima za novo vodstvo HFS-a.

Hrvoje Turković, istaknuta javna osoba s velikim društvenim i stručnim ugledom te dugogodišnji član aktivne filmske udruge učlanjene u Hrvatski filmski savez, Kinokluba

Vera Robić-Škarica izabrana za novi četverogodišnji mandat na mjesto tajnice HFS-a

Zagreb, ponovno je izabran za predsjednika Hrvatskog filmskog saveza u četverogodišnjem mandatu, a članovi novog Izvršnog odbora postali su *Željko Balog*, *Matko Burić*, *Mladen Burić*, *Denis Hladiš*, *Mira Kermek-Sredanović*, *Marija Ratković*, *Damir Tomić* i *Marko Zdravković-Kunac*. Član Izvršnog odbora po funkciji je i predsjednik HFS-a, a novim je Statutom Hrvatskog filmskog saveza uvedena značajna novost pa su za ravnopravne članice IO HFS, po prijedlogu predsjednika *Turkovića*, kooptirane *Katica Šarić*, kao predstavnica zajednice voditelja školskih filmskih i videoskopina te *Jasna Žmak*, kao predstavnica zajednice samostalnih audiovizualnih djelatnika.

Članovi Nadzornog odbora Hrvatskog filmskog saveza u iduće četiri godine su *Mladen Babić*, *Branko Hrpka* i *Miroslav Klarić*, a u novouspostavljenom Sudu časti bit će *Ervin Debeuc*, *Krunoslav Heidler* i *Ivana Rupić*.

Pri kandidiranju novog Izvršnog i Nadzornog odbora vodilo se računa o regionalnoj zastupljenosti i o dosadašnjim aktivnostima potencijalnih članova, a kod izbora Suda časti posebno i o dugogodišnjem velikom ugledu među članovima Hrvatskog filmskog saveza i u društvenoj zajednici.

Na Skupštini su usvojeni i završni račun Hrvatskog filmskog saveza za 2010. godinu, privremeni financijski plan za 2011. godinu te programska orijentacija za razdoblje od 2011. do 2015. godine.

Poslije izborne Skupštine održane su konstituirajuće sjednice Nadzornog odbora odnosno Suda časti, a na radnoj sjednici novog Izvršnog odbora za dopredsjednicu Hrvatskog filmskog saveza izabrana je *Mira Kermek-Sredanović*. Tajnica Hrvatskog filmskog saveza u iduće četiri godine bit će *Vera Robić-Škarica*.

Duško Popović

Obilježen Dan Hrvatskog filmskog saveza

Dan Hrvatskog filmskog saveza obilježen je 15. prosinca 2010. godine dvjema priredbama koje su istaknule važne segmente djelovanja krovne udruge neprofесиjskog filmskog i videostvaralaštva i autora.

U prijedpodnevnim je satima u maloj dvorani kina *Tužkanac* održana promocija knjige Ante Peterlića *Filmska čitanka*, o kojoj su govorili *Hana Jušić*, kao predstavnica mlade generacije filmologa, jer je knjiga namijenjena prvenstveno mladim čitateljima, studentima i autorima koji se tek otiskuju u burne vode filmske teorije i prakse, a zatim i nadahnuti urednici *Bruno Kragić*, *Nikica Gilić* i *Diana Nenadić*, koji su odmah upozorili da je Peterlić bio rijetka osoba koja je podjednako kvalitetno mogla analizirati i sintetizirati spoznaje o filmu i opet ih podjednako lako i usmeno i u tekstovima prenositi i znalcima i početnicima, pa je tako zbirka Peterličevih tekstova zaista namijenjena svima onima koji vole i poznaju film ili ga tek žele bolje i smislenije upoznati. Sustavno objavljivanje više Peterličevih knjiga u proteklih desetak godina između ostaloga potvrđuje važnost i opredijeljenost Hrvatskog filmskog saveza koji je najveći domaći izdavač filmske i filmološke literature.

Večernji je program bio sastavljen od šest filmskih projekcija radova nastalih 2010. godine u produkciji Hrvatskog filmskog saveza. Prikazani su eksperimentalni rad Jelene Bračun *O vremenu, o prostoru*, kojem je ovo bila i premijerna projekcija, začudni spoj filma, fotografije i glazbe, animirani *Samoća* Milana Trenca, izražajno osobita i *trencovski* prepoznatljiva storijska očajničkoj potrazi za društvom, koja na koncu završi novom samoćom pred televizijskim ekranima čija plava svjetlost bljesika iza svakog našeg prozora, *Snapshots* Alda Tardozića, snimljen prema pobjedničkom scenariju nastalom u okviru scenarističke radionice *Palunko*, još jedne uspješnice u organizaciji HFS-a, pa fascinantni i vatrometni *Sky Spirits* autorskog tandema Borisa Poljaka i Damira Čučića te dva posljednja snimateljska rada Vedrana Šamanovića, kojemu je posvećen cjelokupan rad Hrvatskog filmskog saveza tijekom ove godine, *Prolaz za van*, koji autorski potpisuju Sanja i Vedran Šamanović, nježna, sjetna i životna priča o starenju i umiranju i traženju utjehe i *Pustara* redatelja Ivana Faktora, priča o ljudima koji su proveli život na osami baranjske ravnice, u kojoj je Vedranovo snimateljsko umijeće doseglo svoje vrhunce.

Duško Popović

Pobjeda dječje animacije na Festivalu HAF

Dруги Festival hrvatskog animiranog filma koji je u dva dana, u prostorima zagrebačkog kina Europa, okupio sam vrh domaće animacije u svim kategorijama, od djece i mladih preko studenata do profesionalnih autora, završen je 20. veljače dodjelom nagrada najboljima.

Ocjenjivački sud, koji je radio u sastavu *Nikica Gilić*, filmski teoretičar, *Svetlan Junaković*, ilustrator i pobjednik prvog FHAF-a te *Phil Mulloy*, animator iz Velike Britanije, dodijelio je nagradu za najbolji scenarij i najbolju režiju *Ireni Jukić Pranjić* za film *Ornament duše*, a nagradu za najbolji dizajn *Marku Tadiću*, autoru filma *I speak true things*. Najbolju je glazbu po mišljenju članova ocjenjivačkog suda napisao *Hrvoje Štefotić*, za film *Pas/Zec* autora *Nebojše Slijepčevića*, a za najbolju animaciju nagrađeni su učenici *Osnovne škole Jurja Šišgorića* iz Šibenika, s voditeljicom *Ivanom Rupić*, za film *Trnoružica*. Tako su djeca proglašena najboljim animatorima, u ravnopravnoj konkurenciji s ostalim sudionicima Festivala.

Najbolji film u kategoriji djece i mladih je *Žablji zbor* u produkciji *Centra za mladež* i *FKVK Zaprešić*, s voditeljima *Miroslavom Klarićem* i *Jadrankom Lopatićem*, a najbolji namjenski špica Svjetskog festivala animiranog filma Animafest Zagreb, autora *Darka Bakliže*. Nagradu za najbolji film u kategoriji studenata osvojio je *Gregor* autorice *Petre Zlonoge*, a najboljim filmom profesionalnih autora proglašen je *U lancima* autora *Danijela Šuljića*.

Najboljim filmom cjelokupnog drugog Festivala hrvatskog animiranog filma proglašen je rad *Soba* autorice *Ivane Jurić*, koji je članove ocjenjivačkog suda osvojio *individualizmom umjetničkog izraza* i *hrabrošću umjetničke vizije*, a *ponajviše pristupom animaciji*, *dizajnom*, *erotikom*, *humorom* i *postupkom provokacije*, kako je na svečanosti dodjele nagrada istaknuo *Nikica Gilić*.

Drugi FHAF obilježio je šest desetljeća staru i vrijednu tradiciju hrvatske animacije, a istodobno ukazao na nove autore i posve drugačije pristupe, koji navještaju jednako zanimljivu i burnu budućnost. Važnost je samog Festivala upravo u spoju slavne prošlosti, čiji se vrijedni autori prigodno nagrađuju, a publici se pruža prilika da vidi njihove radove, poput ovogodišnje prezentacije obnovljenih filmova *Dušana Vukotića*, i sadašnjeg trenutka, s novim i svježim autorima i filmovima koji se ovdje istodobno prikazuju javnosti i natječu za priznanja. Bilo je posebno zanimljivo čuti razmišljanja mladih autora na razgovorima koji su vođeni oba dana drugoga FHAF-a, podjednako kao i vidjeti klasike hrvatskog animiranog filma ili podijeliti uzbuđenje i zadovoljstvo *Tomislava Simovića* i *Miljenka Dörra*, dobitnika Nagrade za životno djelo odnosno Posebnog priznanja ASIFA-e.

Drugi je Festival hrvatskog animiranog filma održan u organizaciji Zagreb filma i ASIFA-e Hrvatske. Vrijedi napomenuti da je ulaz na sva događanja drugog Festivala hrvatskog animiranog filma bio besplatan, pa iako to nije bilo presudno pravim ljubiteljima animacije, ipak je pridonijelo da dvorana kina Europa bude uvijek puna. U recesijskim vremenima u kojima živimo kulturu valja podržati i na taj način.

Bilo bi dobro ako bi se filmovi viđeni na drugom FHAF-u mogli pogledati i još ponegdje, no čini se da vrijeme posvemašnjeg društvenog prepoznavanja domaćeg filmskog i videostvaralaštva, pa tako i hrvatske animacije, tek predstoji. Već i zbog toga valja s nestrpljenjem i nadom čekati i treći Festival hrvatskog animiranog filma. A u međuvremenu uživati u plodovima koje su nam ove godine darovali autori čiji ćemo rad s pažnjom pratiti i ubuduće.

Duško POPOVIĆ

Prosinac prepun aktivnosti

Osnovan kolovoza 1992. godine, *Autorski studio fotografija-film-video* kontinuirano se i uspješno bavi svojim osnovnim aktivnostima, a njegovi članovi snimaju filmove i fotografije s kojima sudjeluju na brojnim domaćim i međunarodnim izložbama, smotrama, revijama i festivalima i osvajaju mnoštvo nagrada.

Dio višegodišnje filmske produkcije prezentiran je u programu *Kratki utorak* održanom u kinu *Tuškanac 7.* prosinca 2010. godine, a prikazani su filmovi *Autoportret* Stjepana Vidakovića (1993), *Ave morituri te salutet* Vlade Zrnica (1995), *Bouquet* Zdravka Mustaća (1996), *S druge strane* Milana Bunčića (1997), *Sonata za Ernesta G.* Milana Bukovca (1997), *29.04.1998.* Zorana Tadića (1998), *Filmom protiv autora* Damira Čučića (1998), *Susjed* Tomislave Vereš (2002), *Dürerov kod Luke Hrgovića* (2005), *Dijalog* Zorana Pisačića (2006), *Lopudska čakula* Marine Zlatarić (2006), *Novi život* Luke Marottija (2006), *Psst...netko iz ministarstva* Krešimira Hanžića (2007), *Ptice* Dražena Pleška (2009) i *Ulični događaj* Sibille Mordej (2009). Programom koji je tjedan kasnije prikazan i u *Art kinu Croatia* u Rijeci, obilježeno je prvih osamnaest godina djelovanja AS-a.

Prosinačke su aktivnosti *Autorskog studija* nastavljene postavljanjem pete izložbe fotografija njegovih članova, na kojoj je svoje radove na temu *mačka* predstavilo tridesetak autora, a stručni je ocjenjivački sud u sastavu *Marija Brat, Nikica Badrov* i *Josip Klarica* najboljima proglasio dvije fotografije *Dušana Vugrinca Vugija*.

Na desetom izdanju *Prvenstva Autorskog studija* prikazano je devet filmova koji su bili pobjednici prethodnih prvenstva, a među njima su *Autoportret* Stjepana Vidakovića, pobjednik prvog *Prvenstva* održanog 2001. godine, *Zanimanje ili zabava* Luke Stamaća (2002), *Story Super Noga* Luke Hrgovića i Marina Bušića (2003), *Dani slave* Milana Bukovca (2004), *Dürerov kod Luke Hrgovića* (2005), *Dijalog* Zorana Pisačića (2006), *Čovjek koji je "volio" krntije* Krešimira Hanžića (2007), *Slikaj me* Krunoslava Heidlera (2008) i *Ptice* Dražena Pleška (2009), koji je proglašen i pobjednikom jubilarnog desetog prvenstva.

Obilježavanje svojevrzne punoljetnosti *Autorskog studija fotografija-film-video* zaokruženo je organizacijom sedme

po redu revije jednogminutnog filma *60 sekundi hrvatskog filma* koja je u organizaciji AS-a, Zagrebačkog foto kino saveza i Hrvatskog filmskog saveza, uz potporu Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i šport Grada Zagreba, u kinu *Tuškanac* održana 12. prosinca, a prikazano je pedeset jednogminutnih filmova samostalnih autora iz Zagreba, Požege, Samobora, Čakovca, Karlovca, Šibenika i Zaboka, odnosno klupskih filmova iz *Autorskog studija ffv*, Zagreb, *Foto-film-video amatera* Luka, *FKVK Zaprešić*, *Liburnija-filma* Rijeka, *VANIMA studija* Varaždin, *Video družine Bevizije* Slavonski Brod, *Kinoklubu Zagreb-SF*, u suradnji s HFS-om, *Zelenim stopama* Samobor, *Centru za film i video* Narodnog sveučilišta Dubrava, Zagreb, *Racku filmu i videu* Sisak i *Produkciji 45*, Zagreb. Najproduktivniji autor prošle je godine bio *Damir Čučić* koji je na *60 sekundi* prijavio čak deset svojih jednogminutnih filmova.

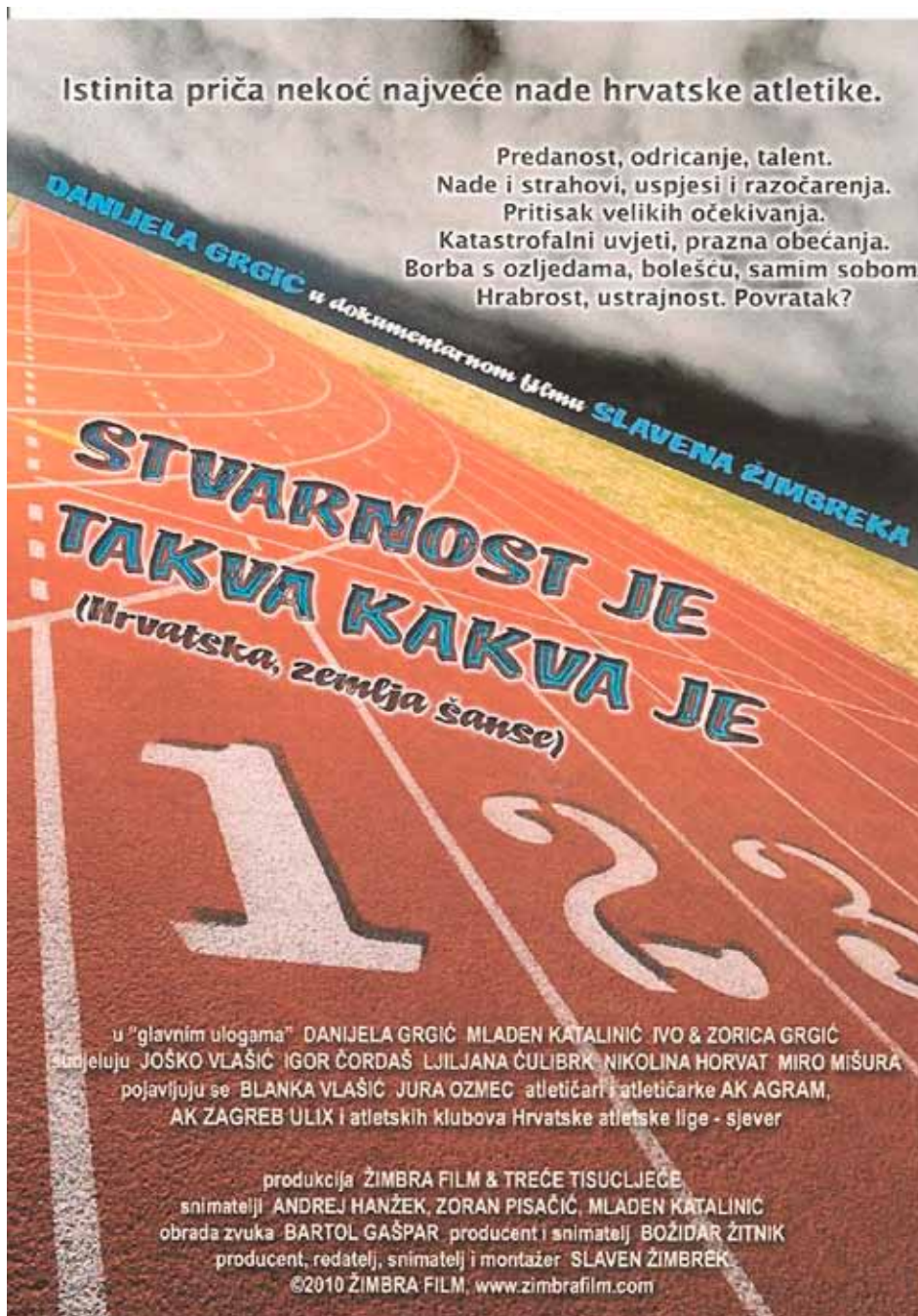
Stručni žiri djelovao je u sastavu *Krešimir Mikić*, predsjednik te *Nikica Gilić*, *Dražen Ilinčić*, *Marijan Krivak* i *Diana Nenadić*, a pobjednicima revije jednogminutnog filma proglašeni su *Miroslav Ružić* iz Bjelovara, član *Autorskog studija fotografija-film-video*, za film *San*, koji je osvojio treću nagradu, samostalna autorica *Ivana Rupić* iz Šibenika, druga nagrada za film *Aleluja* te *Željko Radivoj*, član *Kinokluba Zagreb-SF (Sekcija fosila)* za film *Egzemplar*, nastao u koprodukciji s Hrvatskim filmskim savezom.

Konačno punoljetan, *Autorski studio fotografija-film-video* ulazi u devetnaestu godinu djelovanja kao pravi primjer kluba čiji se članovi podjednako kvalitetno i uspješno bave i filmom i fotografijom i videom, a dosadašnji rezultati svakako najavljuju i s pravom obećavaju još niz sličnih plodnih godina.

Duško POPOVIĆ

Stvarnost je takva kakva je

U zagrebačkom Dokukinu, u Katančićevoj 3, premijerno je koncem prošle godine prikazan dugometražni dokumentarni film autora Slavena Žimbreka *Stvarnost je takva kakva je (Hrvatska, zemlja šanse)*, nastao u koprodukciji Žimbra Filma i Trećeg tisućljeća, odnosno financiran ponajviše vlastitim sredstvima.

Nastao u surovim uvjetima domaće produkcije, kao *outsiderski* proizvod izvan manje ili više moćnih, velikih i bogatih producenstskih kuća, *Stvarnost je takva kakva je*, s alternativnim i znakovitim naslovom *Hrvatska, zemlja šan-*

se, i sam je za sebe priča o upornosti, viziji i hrabrosti svojih autora.

Dokumentarac prati sportsku karijeru i životnu priču Danijele Grgić, svojedobno najtalentiranije hrvatske atletičarke, koja je nosila i titulu svjetske juniorske prvakinje na 400 metara. Sniman pune tri godine, od prosinca 2007. do studenoga 2010., film se bavi problemom iskrivljenih društvenih vrijednosti, temeljem kojih se sportu i sportašima pristupa selektivno pa jedni nezadovoljni vrhunskim uvjetima treniranja i nastupa te astronomskim ciframa koje se vrte oko njih stalno traže još više, a drugi se samozatajno godinama bave svojim aktivnostima i odu u zabrav, čak i nakon bljeska pobjeda na svjetskim razinama.

Fokusiran ponajviše na Danijeline pripreme za Olimpijske igre u Pekingu 2008. godine, film potencira loše uvjete treniranja, niz praznih obećanja kako će jednoga dana biti bolje, slijed ozljeda, neprepoznavanja i razočarenja, nada i strahova, velikih očekivanja i pritisaka koji zbog toga nastaju, borbu s vlastitim dilemama, ali i slavi upornost, predanost, odricanja i golemi trud uloženi u rezultat koji se s pravom očekuje i o kojem se sanja. O Danijeli Grgić i njenom sportskom

i ljudskom putu govore roditelji Zorica i Ivo, trener Mladen Katalinić, atletičarka Ljiljana Čulibrk i njen trener Igor Čordaš, sportaši iz AK Agram, AK Zagreb Ulix i atletskih klubova Hrvatske atletске lige – sjever, novinar Jura Ozmeć te Blanka i Joško Vlašić.

Tijekom tri godine nastajanja filma snimatelji su bili Andrej Hanžek, Zoran PISAČIĆ, trener Mladen Katalinić, Božidar Žitnik, koji je istodobno bio i producent te montažer, producent i redatelj Slaven Žimbrek

Duško POPOVIĆ

Kratke vijesti iz Društva robotičara

Igor Ratković, tajnik Hrvatskog društva za robotiku

Prof. dr. sc. Ivan Petrović – novi predsjednik

Na zasjedanju izborne Skupštine Hrvatskog društva za robotiku koja je 22. siječnja 2011. održana u prostorijama Hrvatske zajednice tehničke kulture za novog predsjednika izabran je prof. dr. sc. Ivan Petrović, nakon što je istekao mandat njegovu prethodniku prof. dr. sc. Zdenku Kovačiću. Na Skupštini su još izabrani dopredsjednik, Izvršni odbor od sedam članova, Nadzorni odbor od tri i Sud časti od tri člana.

Stručna radionica – Robotski sustavi 2010.

Hrvatsko društvo za robotiku uz potporu Hrvatske zajednice tehničke kulture je 20. prosinca 2010. organiziralo 4. stručnu radionicu "Robotski sustavi 2010." kojoj je glavna tema bila prikaz robotskih sustava koji se razvijaju u skladu s inicijativom Hrvatskog društva za robotiku da se 2015. godine u čast 300. godišnjice održavanja čuvene Sinjske alke održi slično robotičko nadmetanje – Robotička alka.

Cilj održane radionice bio je poticanje robotičkog stvaralaštva na području biološki inspirirane robotike i stvaranje kvalitetnih uvjeta za rad s nadarenim učenicima i studentima osnovnih i srednjih škola, tehničkih veleučilišta te tehničkih fakulteta. Bio je to jednodnevni radni skup interaktivnog tipa koji je uključio praktičnu demonstraciju nekoliko do sada razvijenih robotičkih sustava.

11. škola praktične robotike

Hrvatsko društvo za robotiku i Centar za praktičnu robotiku u Željezničkoj tehničkoj školi u Zagrebu početkom su prosinca 2010. održali 11. školu praktične robotike čiji su

polaznici bili nastavnici-treneri koji u okviru svojih nastavnih i izvannastavnih aktivnosti podučavaju učenike te druge nastavnike u primjeni mobilnih robota.

Pod naslovom "Vizualno programiranje" škola je polaznicima ponudila predavanja i vježbe o programu Microsoft Robotics Developer Studio 2008 R3. U prvom ciklusu edukacije polaznici su se upoznali s osnovnim značajkama programa Visual Programming Language (VPL) te su kroz rješavanje niza zadataka stekli osnovna znanja o

postupku korištenja programa različitih aktivnosti i servisa. Također su imali priliku u realnom okruženju pokrenuti mobilnog robota te izvesti primjere simuliranih okruženja.

Tri radionice u Centru za odgoj i obrazovanje u Čakovcu

Hrvatska udruga učeničkog zadrugarstva zahvaljuje sredstvima koja je odobrilo Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa (na natječaju za projekte udruga), provodi projekt "Obogaćivanje programskih sadržaja u radu s djecom s posebnim potrebama".

U sklopu projekta predviđeno je održavanje tri radionice keramike u Centru za odgoj i obrazovanje Čakovec. Radionice su namijenjene učenicima Centara za odgoj i obrazovanje koji su aktivni članovi učeničkih zadruga te njihovim voditeljima.

U projektu sudjeluju učenici i voditelji sljedećih učeničkih zadruga: UZ FIJOLICA – COO Čakovec – kao domaćin radionica, UZ DIJETLIĆ – OŠ pri Specijalnoj bolnici, Krapinske Toplice, UZ LEPTIR – COO za odgoj djece i mladeži, Karlovac, UZ TKANICA – OŠ Milan Amruš – posebni program, Slavonski Brod, UZ MOCIRE – OŠ Voštarnica – posebni program, Zadar i UZ ŠIBENSKO BLAGO – COO Šubićevac, Šibenik.

Tako je 25. i 26. veljače održana je prva radionica na kojoj su sudionici, nakon što su se upoznali s glinom kao mogućim materijalom za rad s djecom s posebnim potrebama, izrađivali elemente za mozaik – sliku motiva svog grada. Svi sudionici – kako voditelji, tako i učenici, s posebnim su zadovoljstvom pristupili ovom zadatku, mijesili glinu i izrađivali slike i kockice od gline, potrebne za mozaik. Kakvih će tu sve umjetničkih radova biti vidjet ćemo na sljedećoj radionici u travnju.

Veliki uspjeh učeničke zadruge MOGUNJA – OŠ Valentina Klarina, Preko

Na VII. međunarodnoj manifestaciji maslinara Mediterana, koja je 26. veljače 2011. održana u Splitu, Učenička zadruga "Mogunja", Osnovne škole Valentina Klarina Preko, dobila je ZLATNU MEDALJU za maslinovo ulje.

Proslava dana škole u OŠ Matije Gupca u Tavankutu

OŠ Matije Gupca Tavankut proslavila je 11. veljače 2011. Dan škole. Svečanost su uveličali i mnogi gosti iz Republike Hrvatske: Učenička zadruga Matija Gubec OŠ Matije Gupca Gornja Stubica, Učenička zadruga Lipovica OŠ Matije Gupca Cernik, Blanka Dragojević i Marija Levanić iz Hrvatske udruge učeničkog zadrugarstva iz Zagreba, gđa Marija Hećimović iz Hrvatske matice iseljenika iz Zagreba, kao i mnogi drugi uvaženi gosti. Prije same svečanosti održan je okrugli stol na temu: "Jabuka u učeničkoj zadruzi" na kojem su gosti i domaćini predstavili svoj rad. Prigodan program priredili su nastavnici i učenici OŠ Matije Gupca Tavankut skupa s učenicima i nastavnicom iz OŠ Matije Gupca iz Gornje Stubice. Gostima su također predstavili običaje i kulturnu baštinu Hrvata - Bunjevaca, a večer se nastavila uz tradicionalnu večeru.

B. D.

Posjet HSCB-a CBRK Selnica ob Dravi - Slovenija

Šimi Ivanjku, počasnom konzulu Republike Hrvatske u Mariboru, Đuka Pelcl, predsjednik HSCB-a, uručio je poklone Saveza

Delegacija HSCB-a koju je vodio Đuka Pelcl, predsjednik Saveza (uz njega u delegaciji još su bili Željko Zurl, tajnik Saveza, Zlatko Zelić, predsjednik NO Saveza i predsjednik CBRK Sokol iz Požege, Miljenko Rod, tajnik CBRK Klaka iz Zagreba) 25. veljače 2011. godine posjetila je CBRK Selnica u Selnici ob Dravi u Republici Sloveniji.

Nakon razmjene srdačnih pozdrava i prigodnih poklona za sjećanje na ovaj susret, prešlo se na konkretan razgovor u kojemu je Đuka Pelcl, predsjednik, u ime HSCB-a u kratkim crtama upoznao domaćine sa stanjem Saveza i CB-a u Hrvatskoj. Klub domaćin kroz dugogodišnju suradnju s hrvatskim CB radioklubovima već je bio upoznat s događanjima o kojima je govorio Pelcl, koji je svoje izlaganje završio riječima da u sukobu do kojega je došlo između hrvatskih CB-aša, a koji je u međuvremenu završen, nema pobjednika, nego su svi, u stvari, gubitnici, i to zbog unesenog razdora i zbog gubitka nekoliko klubova koji su napustili Savez. Naglasio je da za to nisu krivi klubovi, već pojedinci. Sada je svima ostala zadaća da se sve to ostavi u prošloj godini, kao ružna epizoda koju treba što prije zaboraviti i da se krene naprijed, s novim žarom i novim idejama za bolje sutra svih CB-aša. To potvrđuje, rekao je g. Pelcl, i naš prvi korak prošle godine, kada smo obnovili naše veze za suradnju s ECBF-om i kao nastavak međunarodne suradnje, danas smo stigli otvorena srca kod susjeda – Slovenaca. Sada idemo naprijed kako bismo naš hobi – komunikacije preko CB stanica – prikazali kao interesantnu aktivnost, a koji u slučaju izvanrednih situacija može i treba biti društveno koristan u osiguravanju radioveza za spašavanje i zaštitu, jer kada svi sistemi i uređaji ovisni o vodovima telefona i struje prestaju raditi, naš CB radi i dalje.

Domaćin, predsjednik kluba Zdenko Petelin izrazio je svoje razumijevanje za situaciju iz prošle godine i radost što je to okončano i što je Savez opstao u okviru Hrvatske zajednice tehničke kulture i što se radi u istom smjeru kojim je krenuo i CBRK Selnica, održavanje veza osiguravanja sportskih takmičenja u regiji, pa i šire. Svojim su se radom pokazali toliko korisnima i potrebnima da organizatori spome-

nutih događanja nisu mogli dobiti odobrenje za održavanje manifestacija ukoliko nisu imali za osiguravanje sudionika i manifestacije angažiran CB radio klub Selnica. Klub Selnica išao je dalje pa je od svih općinskih i državnih institucija i ministarstava dobio sve dozvole i potvrde, a njegovi operatori licence za rad u službenim vezama. Kruna svega je što će uskoro dobiti na upotrebu i vođenje potpuno opremljeno vozilo "Centar veze" sa svim uređajima koji pokrivaju službene veze, kao npr. 112, hitnu pomoć, vatrogasce, policiju, GSS itd. U svemu tome svaka suradnja i razmjena informacija i iskustava dobrodošla nam je, rekao je Petelin. U Sloveniji nije osnovan savez CB-a kao u Hrvatskoj i drugim zemljama. Nekoliko puta pokušavalo se organizirati CB savez Slovenije, ali za sada bez uspjeha, no nada se, nastavio je Petelin, da će ovaj dolazak biti dobra inicijativa da se CB klubovi u Sloveniji odluče za osnivanje saveza poput hrvatskog.

Tajnik HSCB-a Željko Zurl podijelio je nazočnim domaćinima ispisano izvješće o njegovu boravku u Bruxellesu na XIII. kongresu ECBF-a, tekst kojega je objavljen i na web-stranici Saveza, te ih ukratko upoznao s razgovorima vođenima izvan palače europskog Parlamenta. Zurl je zahvalio na srdačnom prijmu i čestitao g. Petelinu na 30 godina vođenja kluba, a specijalno na ulasku u tako odgovornu službu za spašavanje građana Slovenije te dobivanje "Centar veze" pod ingerenciju. Time je, misli Zurl, učinjena odlična platforma s koje će se lakše ponuditi ostalim CB radioklubovima u Sloveniji da se ujedine u savez. Kao autor "CB priručnika", u nadi da hrvatski Savez neće imati ništa protiv, ponudio je taj prvi priručnik koji će Slovenci prevesti i tiskati na slovenskom jeziku i koristiti za obučavanje CB operatora. Nakon ovog posjeta, rekao je Zurl, nada se učestalijim kontaktima i razmjeni iskustava i informacija, a po potrebi, i češćim međusobnim posjetima.

Nakon zajedničkog ručka delegacija je posjetila počasnog konzula Republike Hrvatske u Sloveniji Šimu Ivanjku u Mariboru u konzulatu Republike Hrvatske. Budući da su članovi delegacije već prije imali čast upoznati cijenjenog konzula u drugim prilikama, ova audijencija je za Savez bila od velikog značaja. Nakon srdačnog prijama poštovani konzul Ivanjko upoznat je s tek obavljenim razgovorima u Selnici ob Dravi i s uspješnim dogovorima za daljnju suradnju i nastojanjem da nakon našeg sudjelovanja na kongresu ECBF-a, Savez potakne formiranje CB saveza u Sloveniji, a onda isto tako da zajednički posjetimo susjednu Austriju u kojoj je CB stagnirao. U međuvremenu, Savez će učiniti sve što je u njegovoj moći da ovu priliku za dobru suradnju našim aktivnostima iskoristimo za promidžbu CB-a i Hrvatske.

Konzul Ivanjko iskazao je svoje zadovoljstvo promjenama u HSCB-u, o kojima ga je izvijestila delegacija, i poduzetim u vezi s međunarodnom suradnjom, te će podržati napor CBRK Selnica za formiranje CB saveza u Sloveniji. Najavio je da će HSCB uključiti u projekte tek potpisanih planiranih javnih manifestacija Hrvata koji žive u Sloveniji. Savez će nastupiti s prikazivanjem naših CB vještina koje je i on sam vidio na Susretima Slavonije i Baranje, na koje će se odazvati i ove godine. Konzul već godinama prati rad CB-a pa mu stanje u HSCB-u nije nepoznanica, tako da razgovori nisu bili opterećeni prošlošću.

Željko ZURL

Sintezologijski pogled na Nacionalni obrazovni kurikulum

U svibnju 2010. napisano je: "Ovi su znanstvenici erudite, vladaju mehanikom (fizika), kemijom i biologijom." Svega tri mjeseca nakon toga stigla je još senzacionalnija vijest o rezultatima te znanosti, koje nema u NOK-u. Ali je ta vijest bila predviđena u sintezologijskim istraživanjima hrvatskih autora pred kojih godinu dana.

Vjerojatno su svi autori NOK-a svjesni što bi se dogodilo da iz popisa materijala nestane guma. Ali nje nema u NOK-u.

Kada je 21. listopada 1984. u Narodnoj tehničkoj održano predavanje: *Inženjeri za 21. stoljeće*, pojavilo se pitanje kada će ti inženjeri u mirovinu (podrobnosti u "Strojarstvo", 5/1985.). A kada će u mirovinu prvašići koji će se školovati po NOK-u?

Odgovoriti ćemo najprije na posljednje pitanje. Tada će se vjerojatno ići u mirovinu sa 70 godina. Dakle negdje oko 2075. Za planiranje obrazovanja cjelokupne populacije koja će biti izložena trajnim i još drastičnijim, pa i svakodnevnim promjenama, treba imati vizionare, a ne koordinate.

Nedvojbeno je jezik temelj svega. Od protojezika pred kojih 3,5 milijuna godina (K. Devlin, 2000.). I tada, a i danas, već djeca s nekoliko mjeseci razlikuju 1, 2 i puno. Kada sam prvi put čuo tu priču negdje 1962., mislio sam da se odnosi na neke posebne grupacije naroda. Danas znam da se poslije razvoja brojnih jezika, pa tako i hrvatskog, vraćamo jednom protojeziku. U kojem se broji 1, 2, tehnologija. O tome nešto kasnije. Ali neshvatljivo je da usprkos svim upozorenjima hrvatskih vrhunskih jezikoslovaca NOK je kurikulum, prema suvremenom protojeziku, a nije ispravno u duhu hrvatskog kurikul.

Tko su ti znanstvenici, eruditi? "Arheolozi (o. p. kulture) su erudite, vladaju mehanikom (fizika), kemijom i biologijom", napisao je stanoviti X u svom komentaru članka D. Hosler i M. T. Tarkanian. Na Masečusetskom tehničkom sveučilištu, glasovitom MIT-u, postoji Fakultet za znanosti o materijalima i materijaliku (Department of Materials Science and Engineering). Unutar tog fakulteta postoji katedra koja se bavi poviješću rane tehnike, u našoj terminologiji arheologijom (kulture). Po drugi put u posljednjih desetak godina, profesorica D. Hosler zadivila je svijet svojim otkrićima vezanim uz proizvodnju gumenih tvorevina, konkretno gumenih lopti. Još 1999. ona je rekonstruirala sastav prve gumene lopte koju su načinili u Srednjoj Americi pred kojih 3800 godina. Sadašnje otkriće odnosi se na činjenicu da su znali podešavati potrebna svojstva kaučukovih smjesa kako bi gumeni proizvod imao potrebna uporabna svojstva (Priopćenje MTI, svibanj 2010.).

Imam rijetku povlasticu da već nekoliko godina predajem studentima arheologije o općoj tehnici (prirodna tehnika i umjetna tehnika: živoga i neživoga). Važan dio tog predavanja temelji se na radovima arheologa (kulture) koji trajno rekonstruiraju ono što je načinio čovjek.

Donedavno oduševljavalo nas je otkriće prve kamene oštrice, koja je pronađena u Goni, Etiopija i stara je oko 2,6 milijuna godina. Ujedno je i prvi proizvod materijalne kulture. Mjesta otkrića kamenih oštrica u Keniji i Tanzaniji omogućila su da se definira prvi globalizacijski put u povijesti, onaj kamenih alata ("Polimeri", 1/2010.). Međutim vlastita sintezologijska istraživanja pokazala su da opažanje prethodi izumu. To je rezultiralo zaključkom da su prirodni polimeri: kosti, drvo i sirova koža obrađivani prirodnim kamenim alatima i prije. Vjerojatno negdje između 2,6 i 3,5 milijuna godina. Ta je pretpostavka sada i dokazana.

U mjestu Dikika, nedaleko Gone, pronađeni su tragovi oštrog alata na životinjskim kostima (polimer osein) koje je ostavio jedan od naših prapredaka, *Australopithecus afarensis*. On je *mesario* životinje još pred kojih 3,24 do 3,42 milijuna godina. Iz opisa

istraživanja jasno je da je prapredak bio samo korisnik prirodno oštrog predmeta. Jedan od zadataka ove istraživačke skupine koju čine znanstvenici iz Kalifornije i SR Njemačke jest da se pokušaju pronaći stariji kameni alati od onih iz Gone ("Nature", 11. kolovoza 2010.).

Svjestan važnosti arheologije (kulture) za razumijevanje razvoja tehnike, predložio sam jednoj moćnoj osobi 2007. da se pokuša, u ono što se danas zove NOK, uvesti arheologiju (kulture). Tada se to moglo, propuštena je nažalost prilika kakva se neće brzo ponoviti.

Sada kada imamo NOK treba pogledati o čemu je riječ s tehnikom, tehnologijom i arheologijom materijalne kulture kao poviješću rane tehnike. A ta je rana tehnika plodonosnija nego što se misli i zna.

Prvo, za mene je potpuna nepoznanica zašto se arheologija svrstava u humanističke znanosti. Možda je to opravdano za arheologiju duhovne kulture. Ali što ima s humanističkim znanostima otkriće da je neandertalac pred kojih 55 tisuća godina načinio prvu frulu (replika se može vidjeti u krapinskom muzeju neandertalca).

Drugo, kako će *tehničarska elita*, ma što to značilo i tko je činio, rasporediti *plijen*. Čitajući promišljanja i slušajući izjave moćnika, čini se da će najzadovoljniji biti vlasnici multinacionalnih kompanija. Naime, velikom tehnikom, i to samostalnom, proglasili smo računalnu pismenost. Zanima nas hoće li se učiti s otvorenim programima ili će to biti programi jedne moćne multinacionalke? Iskustvo uči da djeca i bez puno teorijskih objašnjenja barataju izvrsno računalom, uz uvjet da im je dostupno. Sjećam se jednog nastavnog programa za pouku nastavnika informatike. Tamo je pisalo da će se učiti već tada prevladani program. Primjedba je bila upišite: »u tom trenutku najučestaliji program«. A i energetika je integralni dio tehnike.

Neki se bune da je sada u nastavi tehnike prevladala povijest tehnike. Ona je nužna. Ono čega poslije 1995. nije bilo, to je jedna od interpretacija grčke riječi *tekhne*. To su vještine. Djecu se mora učiti vještinama da znaju svojim rukama nešto načiniti. Kada je brigu oko NOK-a preuzela sadašnja državna tajnica za to područje, pozvala nas je na doprinos raspravi. Kao prilog raspravi objavljen je tekst *Zašto podcjenjujemo ručni rad* ("Vjesnik", 5. siječnja 2009.). Što je još važnije, uspjelo se potaknuti TV-urednike koji uređuju "Dobro jutro Hrvatska" da se snimi prilog o tome. Na primjeru ručnog pravljenja čokoladnih kuglica prikazana su sljedeća tehnička područja: priprema tvari i materijala (sitnjenje i miješanje), oblikovanje rukama, kao u djelomično zatvorenom kalupu, pretvaranje mehaničkog rada u toplinu i konačno, kontrola kvalitete. Nikada nisam dobio nikakav odgovor, a ni poziv za neku od rasprava. A ne znam jesu li stvaratelji kurikula to i vidjeli. Naime, za to su potrošeni javni novci.

Konačno valjat će se još jednom vratiti na materijale i njihovu isprepletenost. Ne mogu se u tekstu od 75.762 riječi metali spomenuti samo dva puta, plastika jednom, a guma niti jednom.

Za penzionere ako dočekaju 2075., treba vizionarsko obrazovanje, a ne koordinacijsko. Gdje važne znanosti, poput arheologije (kulture) uopće ne postoje.

Suvremeno obrazovanje uspješna je mješavina duhovne i materijalne kulture s odgovarajućom znanošću, kulturologijom. Vršna znanost materijalne kulture je bekmanovska tehnologija kao sveobuhvatna znanost o isprepletenosti tehnike, gospodarstva i društva. Ni nje nema u kurikulumu. Ali nema je ni u Njemačkoj, kako je to nedavno u pismu tjedniku "VDI-N" napisao G. Ropohl.

Prof. dr. sc. Igor ČATIĆ

Dani Nikole Tesle

Od 1. do 4. veljače 2011. u Tehničkom muzeju Zagreb održani su Dani Nikole Tesle koji su svojim sadržajem izazvali veliku pozornost brojnih znatiželjnika koji su htjeli čuti i vidjeti mnogo toga što se o Tesli kao svojevrsnom "fenomenu" općeljudske tehničke povijesti i izumiteljstva, temelja današnje civilizacije, ne zna, a što bi se moglo nakon višegodišnjih istraživanja i proučavanja njegova fenomena doznati.

Predavanja i sva događanja bila su više nego zanimljiva, a počela su predavanjem Drage Plečka o Teslinim paranormalnim iskustvima te se nastavila u iduća četiri dana, što u skraćenom obliku donosimo na našim stranicama.

Drago Plečko: "Paranormalna iskustva Nikole Tesle": "Prema iskazima suvremenika i samim izjavama Nikole Tesle doima se da je on posjedovao nešto što se u žargonu zove 'multidimenzionalnom svijetšću' odnosno sposobnost 3D vizualizacije uređaja i prirodnih fenomena. Kako se takve sposobnosti nerijetko razvijaju nakon trauma, treba se prisjetiti da je Tesla sebe osuđivao zbog smrti svog brata, gotovo je umro od, po nekima kolere, i proveo više mjeseci u krevetu. Da bi izbjegao vojnu obavezu pobjegao je na Velebit i godinu se dana skrivao u maloj pravoslavnoj kapelici kamo mu je rođak donosio hranu. Veći je dio dana provodio u tamnim prostorima objekta, a noćima šetao po vani. Na taj je način u duljem periodu nesvjesno bio izložen senzornoj deprivaciji, odnosno povećanom lučenju melatonina, hormona epifize, što se smatra tumačenjem za moći jogija koji mjesecima borave u tami podzemnih špilja i tako potaknu procese unutarnjeg viđenja koje s vremenom postaje trodimenzionalno. Kasnije će Tesla često naglašavati kako ima 'plavičaste bljeskove pri zatvorenim očima'. Naime, žlijezda epifiza je građena, između ostalog, od stanica poput onih u retini i njeno podražavanje izaziva subjektivno bljeskanje ispred očiju što je s duhovnog stanovišta jednako popularnom 'otvaranju trećeg oka'. Tesla je svoju sklonost duhovnosti tog tipa pokazivao učenjem sanskrta i kontaktima sa Swamijem Vivekanandom, čovjekom koji je u periodu između 1893. i 1902. godine donio učenje joga u Ameriku. Do 1933. godine, kada postupno zamire, Vivekanandina je udruga brojila čak 33.000 članova, samo u New Yorku. Zna se da su Vivekananda i Tesla u više navrata raspravljali o Teslinim doživljajima. U prilog tome da su se procesi u Teslinu umu razvijali i nakon deprivacije ide i njegova potpuna seksualna apstinencija koja je preduvjet u jogi za aktivaciju čakri odnosno uvide u 'viša stanja svijesti'. Razna eklektička učenja spominju mogućnost viđenja 'izuma budućnosti na astralnim razinama' i pri tome se pozivaju na neke klasične primjere u znanosti kada su istraživači rješenje svojih problema dobivali u snu ili tzv. hipnagoškom stanju. Tesla je dao niz drugih izjava prema kojima se može zaključiti da je imao

pristup netipičnim stanjima svijesti u kojima je komunicirao s neobličnim inteligencijama koje je doživljavao kao entitete izvan sebe."

Udruga Nikola Tesla – Genij za budućnost predstavila je svoje projekte. Tako je Maja Prisilec govorila o udruzi i projektima, o planovima i ciljevima Udruge u 2011. govorila je Dubravka Davidović, tajnica a Dragica Mihajlović, predsjednica Udruge o otvaranju natječaja za dodjelu Godišnje nagrade Nikole Tesle – Genij za budućnost 2011. godine.

Na prezentaciji slikovnice "Nikola Tesla – izumitelj budućnosti", govornici su bili Vesna Bunčić, ravnateljica Muzeja Like i Marijan Puhovski (Gipa-Art d.o.o.).

Godine 2007. u Smiljanu je započeo projekt izrade slikovnice o Nikoli Tesli. U suradnji s kustosicom korčulanskog muzeja Sani Sardelić održana je likovna radionica s djecom područne škole Smiljan. Slikovnica je tiskana 2010. i promovirana 10. srpnja povodom 154. obljetnice Teslina rođenja u Memorijalnom centru "Nikola Tesla" Smiljan.

Tekst je izradila Sani Sardelić, ilustracije djeca Smiljana, pripremu i grafički dizajn Gipa-Art d.o.o. Zagreb, a nakladnik je Muzej Like Gospić.

Zorica Civrić: Tesla i predviđanje fenomena održivosti: "Ubrzana industrijalizacija koja je globalno trajala sve do druge polovice XX. stoljeća, doprinijela je da danas živimo u krizi globalnog karaktera – ekološkoj krizi, nastaloj uslijed intenzivne eksploatacije i iscrpljivanja neobnovljivih izvora energije, ekološke degradacije okruženja, ugrožavanja karaktera ljudske zajednice, individualnog i kolektivnog zdravlja ljudi, kao i globalnih geofizičkih pretpostavki života.

Sedamdesetih godina prošlog stoljeća počela se iskazivati povećana zabrinutost i briga za ekologiju i kvalitetu prirodnog okruženja. Na nivou globalne svjetske privrede od tada se postupno javlja koncept održivog razvoja kao odgovor na izazove tehnoloških i privrednih kretanja koja su se razvijala ne vodeći računa o zaštiti okoline i prirodnih resursa.

Uloga Teslina znanstvenog rada i promišljanja osvijetljena u kontekstu održivog razvoja postaje sve značajnija. Koliko Teslin znanstveni rad ima obilježja 'održive znanosti', koliko unapređuje osnovno razumijevanje ljudskog okruženja i omogućava primjenu rješenja održive prakse? Koliko u Teslinom znanstvenom pristupu ima elemenata da možemo reći da je njegov znanstveni rad i 'znanost za održivost', znanost koja je posvećena i ojačavanju svijesti ljudi o negativnim posljedicama razvoja tehnologije?

Pitanja koja je Tesla razmatrao, a koja su i pitanja i teme koncepta održivosti su: energija, obnovljivi izvori, električna vozila, metalurgija, ugljen, problem šuma i svježe vode, proizvodnja ozona, kao i ljudsko ponašanje i zdravlje."

Davor Jandrijević: Bežični prijenos energije pomoću Teslinih povećala uz demonstraciju:

"Bežični prijenos energije još uvijek nije ušao u široku upotrebu i predstavlja misterij za suvremenu tehnologiju. Tesla ga je uspješno izveo početkom XX. stoljeća.

Želimo znati da li se velike količine energije na velike udaljenosti mogu bežično prenositi današnjom tehnologijom i koje tehnološke izazove to stavlja pred nas.

Da bismo to bolje upoznali, od priručnog materijala napravljena su Teslina povećala (Tesla Magnifier) koja na udaljenosti od nekoliko metara pale 'neonke' (fluorescentne cijevi).

Nad tim prototipom obavljena su mjerenja električnih veličina koja su dala rezultate koje nismo očekivali.

M. P.

Paolo, 9A3DPL, zove preko satelita

Unatoč razvoju suvremenih metoda i principa radijskih komunikacija, ostao je stereotip o radioamaterima kao čudacima koji razvlače neke žice kako bi u kasnim noćnim satima uspostavili daleke veze. No, radioamaterizam nije samo to. Prilagođavajući se modernim tehnologijama radioamateri se svakim danom usavršavaju u svome hobi-ju, razvijajući ga do zapaženih razmjera. Jedan od načina komuniciranja s drugim radioamaterima širom svijeta, koji i kod nas zauzima sve zapaženije mjesto, uspostava je radioveza rabeći pogodnost da umjetni sateliti koji kruže oko Zemlje imaju opremu prilagođenu za to.

Mada se prve radioamaterske satelitske veze poklapaju s počecima američkog svemirskog programa, obradovala nas je vijest da je mladi Zagrepčanin Paolo Lanča, 9A3DPL, nedavno primio prvu diplomu koja je došla kao priznanje za njegove radioveze održane posredstvom tih umjetnih satelita.

Radio Amateur Satellite Corporation, organizacija poznatija kao AMSAT, koja izdaje spomenutu diplomu, službeno je utemeljena u SAD-u (District of Columbia) 1969. godine kao edukativna udruga. Njezin je cilj bio i ostao poticati radioamateru u sudjelovanju i istraživanju svemirskih komunikacija. AMSAT je osnovan da nastavi napore, započete 1961. godine pokretanjem projekta OSCAR, odnosno ideje o prvom radioamaterskom satelitu OSCAR. Bilo je to nepune četiri godine nakon lansiranja ruskog Sputnika I.

Aktivnosti Paola Lanče, četrnaestogodišnjaka iz Zagreba, nisu ostale nezapažene. One, čiji se radioamaterski staž mjeri i desetljećima, posebno je obradovala činjenica da se jedna mlada osoba, i pored svih internetskih novotarija, ipak upustila u čarobni radioamaterski svijet, i to - održavanjem i satelitskih radioveza. Bio je to dovoljan razlog da potražimo tog skromnog i simpatičnog osmoškolca, te iz prve ruke saznamo malo više o njegovu radu.

Učenik sam 8. b razreda OŠ Brezovica u Zagrebu. Iako imam 14 godina, radioamater sam već 3 godine i član sam radioamaterskog kluba Zagreb. Ispit za radioamatera P

razreda sam položio u ljeto 2009. godine u Zvezdanom selu Mosor gdje je bio organiziran ljetni kamp Hrvatskog radioamaterskog saveza. Prije nekoliko mjeseci navršio sam 14 godina i dobio radioamatersku dozvolu i pozivnu oznaku 9A3DPL. Nakon toga sam održao i prve radioamaterske veze pod svojim pozivnim znakom. Naučio sam raditi veze i telegrafijom, ali ipak mi je najljepše raditi fonijom.

- Moram priznati da me iznenađuje to da znaš i već pomalo zaboravljenu telegrafiju, odnosno, Morseove znake. Mada to više nije obvezni dio ispita za zvanje radioamaterskog operatora, oni stariji smatraju da je tek operator sa znanjem telegrafije - pravi operator. Kako to tebi ide? Postoje li već veze koje ćeš dugo pamtititi?

Mada mi telegrafija nije na prvom mjestu, za sada nema problema. Najdraža radioveza mi je ona koju sam održao telegrafijom sa svojim ocem, također radioamaterom. Bio sam tada na Zvezdanom selu Mosor, u ljeto 2010., a on u Zagrebu... To mi je bila jedna od prvih veza telegrafijom i toliko sam bio uzbuđen da sam se sav tresao nakon odrađene veze. Mogu zahvaliti svom "učitelju" Ivici, 9A6CW, što me je naučio telegrafiju i Rolandu, 9A3MR, koji me je hrabrio u radu. Do sada sam na kratkom valu razgovarao s postajama iz Njemačke, Švicarske, Mađarske... Nadam se da će se uvjeti za rasprostiranje valova uskoro poboljšati te da ću napraviti vezu s Amerikom. Od radioveza na ultrakratkim valovima ponosan sam na radiovezu koju sam održao s jednim radioamaterom s Korzike... To ni iskusnijima ne uspijeva baš svaki dan...

- Što te još od brojnih radioamaterskih usmjerenja u ovom hobiju privlači?

U radioamaterizmu najviše mi se sviđa konstruktorski rad, sudjelovanje u radioamaterskim natjecanjima i rad preko radioamaterskih satelita. Nakon što sam 25.12.2010. godine održao prvu vezu preko satelita imena AO-7, s njemačkim radioamaterom DG1EA, poslao sam zahtjev za u članjenje u Satellite Communication Club. Radi se zapravo o klubu radioamatera s potvrđenim prvim vezama preko radioamaterskih satelita. Klub je pod pokroviteljstvom AMSAT-a (Amateur Satellite Corporation). Nakon nekoliko dana dobio sam poštom i diplomu koja potvrđuje da sam postao član kluba. Sada kada sam i službeno u to ušao, postavio sam si za cilj napraviti 100 veza preko radioamaterskih satelita.

- Iako rad preko satelita nije nova radioamaterska aktivnost, mnogi se još nisu upustili u te vode. Objasni nam o čemu se radi. Što kažu tvoji prijatelji na sve to?

Da bi se održala satelitska radioveza s drugim operatorom potrebno je znati raditi s radiopostajom, poznavati frekvencije satelita te koristiti računalni program za praćenje satelita. Od radioamaterskih programa koristim Orbitron

za praćenje satelita i Hamradio Deluxe za vođenje radioamaterskog dnevnika. Moji su me prijatelji u školi par puta pitali kakve to sve antene imam na krovu kuće i čemu to služi. Kada sam im ja pokušao objasniti, gledali su me zapanjeno... Nažalost, nitko od njih se nije zainteresirao za radioamaterizam...

- Spomenuo si oca. Pretpostavljam da je on, kao radioamater koji je već postigao zavidne rezultate, najveći krivac za sve...

Da... nakon što sam vidio kako se on bavi radioamaterizmom, počeo sam se i ja zanimati za to i općenito za tehniku. On mi je veliki uzor pa se nadam da će mi i dalje pomagati kada to bude potrebno... Pored radioamaterizma zanimaju me i šah, programiranje, astronomija i još puno toga... Ovo je zanimljiv hobi. Volio bih da moj primjer potakne i druge mlade da se bave radioamaterizmom.

Da je Paolo jako skroman dječak, vidi se po tome što nije spomenuo to, *puno toga*: osim što se bavi radioamaterizmom, Paolo je aktivni planinar, član Hrvatskog planinarskog saveza. Osvojio je srebrnu značku Planinarskog saveza i do sada se uspeo na 72 vrha u Hrvatskoj u sklopu hrvatske planinarske obilaznice. Na najviši vrh u Hrvatskoj, Sinjal, 1831 m na Dinari, uspeo se prvi put kao desetogodišnjak te nakon toga još jednom 2007. godine. Značajan uspjeh je postigao usponom u švicarskim Alpama, gdje se s ocem Borisom, 9A2GA, uspeo na vrh Breithorn 4165 m u poznatom masivu Monte Rosa u kojem se nalazi i Matterhorn. Za napomenuti je da je najmlađi Hrvat koji se uspeo na jedan od vrhova iznad 4000 m nadmorske visine (kao dvanaestogodišnjak). Nadamo se i priželjkujemo da

će Paolo povezati ova svoja dva hobija, radioamaterizam i planinarenje, te započeti s radom u sklopu 9AFF programa (Croatian Flora Fauna).

Zanimljivo je i razmišljanje *glavnog krivca*, Paolova oca, našeg poznatog radioamatera, Borisa, 9A2GA. Kao i svakom roditelju i njemu je drago da mu se dijete bavi "ozbiljnim" stvarima. Boris kaže:

Paolo je izabrao radioamaterizam kao jedan od hobija i ponosan sam na njegov odabir iako se nisam trudio da mu ga nametnem. U današnje doba informatičkog razvoja u okruženju potrošačkog društva, mladi se naraštaji najčešće opredjeljuju za ono što ja zovem: korisnička obmana. Oni su, kao potencijalni korisnici, opsjedani reklamama za igrače konzole, kompjutere, mobitele i druge gadgete.

- Roditelji, koji zbog načina života imaju sve manje vremena koje su u stanju odvojiti za osobnu komunikaciju i razgovor s djetetom, najčešće popuštaju i kupuju djeci takve uređaje koji zapravo nemaju konkretnu funkciju usvajanja tehničkog znanja. Je li u tome problem?

Da. Dijete se ponaša kao korisnik tj. konzument te tehnologije bez imalo zainteresiranosti za tehničku osnovu same tehnologije. Roditelji, ali i zajednica, a tu posebno mislim na obrazovni sustav, bi morali pokušati djecu usmjeriti na razvoj tehničke kulture, a ne čekati da ih sustav proguta. Bez tehničkog stvaralaštva i pružanja djeci mogućnosti da se kulturno uzdižu i u tehničkom i općem smislu, naša zajednica siječe granu na kojoj sjedi.

- Svaki mladi čovjek kojega uspijemo zainteresirati za radioamaterizam, za tehničku kulturu, čovjek je kojega smo usmjerili i u budućnost...

Upravo tako. Radioamaterizam je oduvijek bio, a mislim da je još uvijek, hobi koji omogućava stjecanje novih saznanja iz tehnike, od telekomunikacijskih uređaja do informatičke opreme, a ujedno ima i prednost što daje djeci i toliko potrebnu socijalizaciju s drugima. Pisana komunikacija koja se masovno koristi u današnje vrijeme (e-mailovi, facebook, SMS, forumi...) zapostavila je osobni i glasovni vid komunikacije. Pored toga, tijekom druženja na radiovalovima stječu se brojna poznanstva s ljudima širom svijeta, koja omogućavaju razmjenu kulturnih i ostalih spoznaja. Pružimo našoj djeci mogućnost tehničke izobrazbe. U svakom društvu razvoj tehničke kulture doprinosi i razvoju samog društva. Put koji će proći, mladi čovjek izabrat će sam.

Boris nije mogao odoljeti a da nam na kraju ne citira misli Kahlila Gibrana (1883-1931), libanonskog pjesnika, filozofa i umjetnika čiji se utjecaj proširio puno dalje od granica Bliskog istoka. Mi ih, s puno zahvalnosti, prenosimo:

Možete se truditi da bude kao oni, ali ne tražite da oni budu kao vi, jer život ne ide unazad, niti stoji. Vi ste lukovi sa kojih se vaša djeca, kao žive strijele, bacaju u budućnost... Možete udomiti njihova tijela, ali ne i njihove duše, jer one borave u kući sutrašnjice, do koje vi ne možete, čak ni u snovima.

Emir MAHMUTOVIĆ

Mars - još bliži Samoborcima

Koliko brzinu morate postići da biste s Marsa krenuli na Zemlju? Koliko traje put od Zemlje do Marsa? Što europske i američke svemirske agencije planiraju do 2018. godine? Zbog čega hrvatski radioamateri u suradnji s DUZS-om planiraju regionalne centre ustrojiti u Rijeci, Osijeku, Splitu, Zagrebu? Koliko ima županijskih centara za radioamaterske veze u izvanrednim uvjetima?

Bila su to pitanja na koja su nazočni mogli dobiti odgovore na predavanjima organiziranim prigodom Dana otvorenih vrata tehničke kulture u Samoboru.

Vrlo zadovoljan predstavljanim, g. Krešimir Motočić, predsjednik Zajednice tehničke kulture grada Samobora, rekao je da je to zgodna prigoda da krovna udruga tehničke kulture njihova grada i ove godine prikaže svoj rad. Zajednicu čini dvanaest udruga, a glavni događaj ovaj puta bilo je predstavljanje novog teleskopa, na što je Društvo inženjera i tehničara grada Samobora vrlo ponosno. Uređaj je opremljen suvremenom tehnologijom za praćenje, dakle sve se obavlja elektronski i preko računala. Kako nam je rekao g. Motočić, to je jedina udruga u Hrvatskoj koja je nabavila takav teleskop koji će poslužiti za pokretanje amaterske sekcije astronoma. A to je i bio povod što je nazočne posjetio i g. Ante Radonić, voditelj planetarija s astronautikom pri zagrebačkom Tehničkom muzeju, koji je tom prigodom predstavio nove tehnologije i putovanja na Mars.

I ostale su udruge predstavile svoje predložke, postere, izložke i druge promidžbene materijale... Svoj rad pokazali su Speleološki klub Samobor, Udruga starodobnih vozila i tehnike

grada Samobora, Aero klub *Samobor*, Udruga korisnika bežičnih sustava grada Samobora *SMBWireless*, Letački klub *ParaFreeK*, Radioklub *Samobor*, Radioklub *Tule i Vužić...* Druženju je nazočio i predsjednik Zajednice tehničke kulture Zagrebačke županije, g. Ivan Vlainić.

Naglašeno je da je, evo, nakon 13 godina postojanja ovakve zajednice tehničke kulture u Samoboru, udruga dobila svoje prostorije, za koje možemo primijetiti da nisu baš u idealnom stanju, niti dovoljne za brojne aktivnosti samoborskih poklonika tehničke kulture. Do sada su se ovakve aktivnosti odvijale u školi kako bi se djeci predstavile udruge sa svojim radom, skrećući na sebe pozornost starijih uzrasta. Kako je naglasio g. Motočić, tu je vrlo zapažena, odnosno, najbitnija udruga Društvo pedagoga, informatike i tehnike grada

Samobora, jer ona je glavni provoditelj programa udruga tehničke kulture.

Kada je riječ o kvalitetnijem objektu, predsjednik gradske Zajednice tehničke kulture puno očekuje od Grada Samobora. Naime, želja je da se u jednom od objekata bivše vojarne postavi *kontinentalni* centar tehničke kulture, koji bi dao novi poticaj razvoju tehničke kulture, ne samo na lokalnoj razini, te bi se rad udruge time osuvremenio i modernizirao. Samoborci su pokrenuli jedan program i za one najmlađe, a to je vožnja biciklom, što je i zakonska obveza za učenike 4. razreda osnovne škole. *Do sada je bio najveći problem gdje to obaviti, a evo, ovo veliko parkiralište u sklopu sadašnjih rješenja, omogućit će nam i tu aktivnost - zadovoljno je rekao Motočić.*

E. M.

Radioklub Samobor organizirao je dolazak glavnog koordinatora za sustav radioamaterskih veza za krizne situacije pri Hrvatskom radioamaterskom savezu, g. Željka Hermana, 9A5EX. On je podsjetio da su radioamateri u cijelom svijetu, pa tako i u Hrvatskoj, od samih početaka radioamaterizma, među prvima koji priskaču u pomoć kada je to potrebno. U Hrvatskoj su radioamateri sudjelovali u prenošenju poruka kod svih većih nesreća, poplava, požara, potresa, kod nabave lijekova koji se nisu mogli naći u Hrvatskoj, a i u drugim akcijama humanitarne, ekološke, domoljubne naravi. Podsjetio je na ne tako davnu prošlost kada su radioamateri nesebično svojom opremom pomagali u smanjenju posljedica humanitarne katastrofe u domovinskom ratu.

Nazočni su upoznati s organizacijom magistralnih pravaca amaterskih radioveza na koje će se u izvanrednim situacijama oslanjati pojedini centri Državne uprave za zaštitu i spašavanje. Sustav se temelji na suvremenim tehnikama komuniciranja, koji će se podudarati i s aktualnom svjetskom mrežom. Istovremeno, u njega će se moći uključiti i svi naši radioamateri, no, ipak, treba se oslanjati na dobro opremljene i uvježbane ekipe. Podsjetio je da i u svijetu postoje slični organizirani sustavi koji se svakim danom nadograđuju, a po svojoj strukturi otvoreni su radioamaterima širom svijeta. Razvoj hrvatskog modela već je zapažen u svijetu, pa je hrvatska amaterska radiomreža već ucrtana u zemljovide koji obrađuju tu problematiku.

Svemirska tehnologija i letovi na Mars tema je koja je u prostorijama samoborske Zajednice tehničke kulture okupila velik broj zainteresiranih. A kako i ne bi kada je predavač bio Ante Radonić, koji je na popularan način nazočnima približio mnoge svemirske tajne. Još nitko nije donio uzorke s nekog drugog planeta. S Mjeseca jest, ali s planeta - ne. I to će biti jako skupo. Znanstvenike jako zanimaju uzorci s Marsa da ih mogu u laboratorijima na Zemlji ispitivati. Mi danas imamo 380 kg uzoraka s Mjeseca. To je velika količina koju je skupilo šest ekspedicija. Kad su u pitanju geolozi - nitko ih ne može prevariti, dati mu neku zemlju sa Zemlje i reći, evo to ti je s Mjeseca. On će odmah vidjeti o čemu se radi - na zanimljiv način nazočnima se obratio g. Radonić, te nastavio: Tek, možda, za deset godina bit će lansirana letjelica koja bi mogla uzeti uzorke s Marsa, jer bi takva misija koštala nekoliko milijardi američkih dolara. Dakle, nema smisla pričati o letovima čovjeka na Mars, kada nemamo novaca da dobijemo samo uzorke s Marsa... Dok vi dođete do Marsa - Zemlja je otišla, i sad vi morate čekati povoljnu poziciju Zemlje, da bi letjelica krenula s Marsa i opet stigla na Zemlju. Obično se putuje preko pola godine do 10 mjeseci od Zemlje do Marsa. Kad mi startamo sa Zemlje, mi imamo svake dvije godine i dva mjeseca položaj da možemo ponovo slati letjelicu prema Marsu..."

Nazočni su saznali da je potrebno ostvariti brzinu od 5 km u sekundi da bi se otišlo s Marsa prema Zemlji, te da u ovom trenutku oko Marsa kruže tri satelita koja su u funkciji, dva američka i jedan europski. Letjelica MRO ima kameru s teleskopom i promjerom objekтива 0,5 m, i to je najbolja planetarna kamera ikad poslana u svemir. Ona s nekoliko stotina kilometara na Marsu snima detalje veličine oko 30 cm... - pojasnio je g. Radonić.

Podsjetio je da su Amerikanci već 1976. godine meko spustili Viking 1 i Viking 2. Kao najskuplji program koštao je 3,5 mlrd. američkih dolara. Najavio je i programe koji za period od 2013. do 2018. godine pripremaju europska ESA i američka NASA. Godine 2016. zbit će se jedan europski ulazak u atmosferu gdje će oni ispitati tehniku za meko spuštanje letjelica na površinu Marsa

Cijeli život s fotografijom

Foto-kino klub Bjelovar osnovan je 1946. godine. Jedan je od klubova u Bjelovaru koji su osnovali Narodnu tehniku Bjelovara 1948. U to vrijeme FKK Bjelovar okuplja osobe svih uzrasta koje zanima fotografija i film. Nebrigom tadanjih gradskih vlasti klub se zajedno s Narodnom tehnikom seljaka po raznim prostorima u gradu, pri čemu se članstvo osipa ili nije u mogućnosti aktivno raditi.

Godina 1974. bit će prekretnica u radu kluba. Te se godine Narodna tehnika seli u nekorišteni i zapušteni zgradu Društvenog doma (stara sinagoga) u kojoj se stječu pristojni uvjeti za rad. Čak i uz skromnu opremu, rad kluba naglo se aktivirao okupljajući grupu mlađih ljudi, fotoamatera, zainteresiranih za kreativne vrijednosti fotografije.

Te godine članom kluba postaje Berislav Rubčić, čije se ime trajno veže uz klub.

Berislav Rubčić rođen je 1950. u Đakovu. Nakon završenog osmogodišnjeg školovanja u Karlovcu i Daruvaru, gimnaziju završava u Bjelovaru, a 1973. studij elektrotehnike na Elektrotehničkom fakultetu u Zagrebu. Od godine 1974. zaposlen je u Radnoj organizaciji PTT prometa Bjelovar (danas HT-Telekomunikacijski centar Bjelovar). U obitelji se susreće s fotografijom od najranijeg djetinjstva, gdje sa svojim ujakom izrađuje fotografije u zamračenoj kuhinji na amaterski izrađenom aparatu za povećavanje. Povremeno snimanje s ujakovom Leicom trajno ga je povezalos fotografijom.

Početak 1975. godine formira se novo upravno tijelo kluba, a klub mijenja naziv u Foto klub IRIS Bjelovar. Nositelji tih novih aktivnosti i inicijative za promjenu naziva kluba bili su Zvonimir Čamilović, Zdravko Drobac, Bojana Genov, Danko Horvat, Mladen Matunci, Svenibor Pohajda, Berislav Rubčić i Rada Šešić. Aktivan rad u klubu zapaža i Narodna tehnika Bjelovara te više sredstava usmjerava u Fotoklub, čime je omogućeno nabavljanje nove opreme. Osim kvalitetne crno-bijele izložbene fotografije, u klubu se eksperimentalno radi s kolor fotografijom.

Osim osnovnih djelatnosti u okviru općinske organizacije Narodne tehnike, već od 1975. godine klub se okreće kreativnoj izlagačkoj djelatnosti u kojoj se u vrlo kratkom vremenu postižu zavidni rezultati. No valja naglasiti da pritom nije bila zanemarena ni osnovna djelatnost kluba u podučavanju u fotografskoj tehnici, prvenstveno mladim.

Od 1976. do 1986. godine članovi kluba organiziraju svake druge godine izložbu fotografija, Biennale jugoslavenske fotografije ("IF '76 - 86"), koja od 1978. rezultira katalogom oblika kalendara za sljedeću godinu. U godinama između Biennala, klub organizira desetak izložbi samostalnih gostujućih autora (Četković, Nino Vranić, Milan Pavić, Tihomir Pinter, Marin Topić, Damir Lovrinčević, Marijan Smerke i dr.), dvadesetak klupskih izložbi i samostalnih izložbi članova kluba, Foto-salon "Eksportdrvo", prvu republičku izložbu fotokolekcija. Od 1985. godine klub ima vlastitu "minigaleriju" s izmjenjivom postavom.

Preko Privredne komore Zajednice općine Bjelovar surađuje s fotoklubom iz Kaposvára, NR Mađarska.

U cijelom tom dugom vremenskom periodu, od 1976. pa do 1986. svi klupski uspjesi, kao i cjelokupan život i rad kluba, neizostavno su vezani uz Berislava Rubčića, dugogodišnjeg predsjednika, koji im daje svoj osobni pečat,

osim u vremenu od 1986. do 1994., zbog zahtjevnih obveza u radnoj organizaciji.

Posebna je zasluga Rubčića kao predsjednika kluba što uspostavlja dobre veze s Fotoklubom Zagreb što će rezultirati održavanjem međunarodnih izložbi fotografije u Bjelovaru u okvirima Zagreb salona od godine 1979. pa do 1990.

Prelaskom kluba u nove prostorije krajem 1984. godine poboljšani su uvjeti rada, pa se i aktivnost kluba proširuje na suradnju s društveno-političkim i radnim organizacijama te kulturnim institucijama grada. Povećava se broj tečajeva i seminara za mlađe članove i ostale građane, a više pažnje posvećuje se propagiranju fotografije i samog kluba sudjelovanjem u društvenim i sportskim manifestacijama i suradnjom sa sredstvima javnog informiranja.

Tijekom rata 1991. do 1994. dio članova aktiviran je u dobrovoljačkim jedinicama HV-a, rad kluba stagnira, da bi se aktivnije nastavio 1996. godine. Ponovno se organiziraju izložbe fotografija s izdavanjem kalendara, razvija se suradnja s Foto klubom Batana iz Rovinja te se nastavlja veoma uspješna suradnja s Fotoklubom Zagreb na postavljanju međunarodne izložbe Zagreb salon.

U to vrijeme klub broji oko četrdeset članova, u dobi od 15 do 55 godina, koji više ili manje aktivno sudjeluju u aktivnostima kluba, koje su i dalje rad na izložbeno-kreativnoj fotografiji, sudjelovanje na izložbama i salonima fotografija i dijapozitiva, organiziranje izložbi i salona, organiziranje i vođenje tečajeva klasične i digitalne fotografije, upoznavanje i rad s novim tehnikama u fotografiji, naročito aktivan rad u digitalnoj fotografiji.

U razdoblju od 2001. do 2010. rad kluba ponovno stagnira. Osim suradnje s Fotoklubom Zagreb na postavljanju dijela Zagreb salona u Bjelovaru, ostale su aktivnosti kluba zamrle, što je prvenstveno posljedica nepovoljnog smještaja prostorija kluba na novoj lokaciji, u sklopu pomoćnih prostorija bjelovarske školsko-sportske dvorane u novom dijelu grada. Nepovoljan položaj, daleko od centra grada, preko vikenda obično nedostupan, kao i za vrijeme školskih praznika, kad je prostor potpuno zatvoren, potpuno su onemogućili bilo kakve aktivnosti kluba. Ostale su pojedinačne aktivnosti članova kluba u izlagačkoj djelatnosti, samostalno ili u okviru skupnih i pozivnih izložbi fotografija. Sve se to svelo na desetak članova, koji su radili uglavnom u svojim privatnim prostorima, bez mogućnosti pristupa prostorijama kluba koje su uvijek bile zatvorene u terminima njihova slobodnog vremena, jer su svi oni bili zaposleni u Bjelovaru, a i u Zagrebu. Unatoč takvoj situaciji, totalnom nerazumijevanju lokalnih vlasti klub se ne predaje. Uz suradnju s Gradskim muzejom klub je organizirao i dio Zagreb salona sve do 2006. godine, kad je zbog preuređenja i rekonstrukcije prostora muzej zatvoren za korištenje do rujna 2010. godine. Time je bila prekinuta i surad-

"Dijagonale" - 2. nagrada na 6. međunarodnoj reviji turističke fotografije kontinentalne Hrvatske "TOURPHOTO 2010"

nja kluba s Fotoklubom Zagreb oko izlaganja dijela Zagreb salona u Bjelovaru, jer nije bilo moguće pronaći adekvatan prostor za takvu izložbu. Ponovnim otvaranjem muzeja postoji i mogućnost obnavljanja te suradnje s FK Zagreb.

U klubu i dalje ostaje neriješen problem prostora, jer je u međuvremenu i prostor u sportskoj dvorani potpuno zatvoren za korištenje, uz obećanje iz gradske uprave da će mu se, kao i ostalim klubovima Zajednice tehničke kulture grada, osigurati neki novi prostor na drugoj lokaciji, također na periferiji grada. Kako taj prostor još uvijek nije fiksan, niti ga se počelo preuređivati i adaptirati za potrebe klubova (dogovor o preseljenju započeo je još 2006. godine), čini se da od tog dogovora i preseljenja neće biti ništa. Sve u svemu i dalje se aktivnost kluba svodi na aktivnosti pojedinaca, koji svojom izlagačkom djelatnosti, sudjelovanjem na fotoradionicama te pripremanjama samostalnih i grupnih izložbi fotografija (uz mogućnost nastavljanja postavljanja dijela Zagreb salona), pokušavaju održati aktivni status kluba.

Klub zbog takvog nepovoljnog položaja, nemogućnosti privlačenja mladih u klub, bez mogućnosti pripremanja i održavanja tečajeva fotografije, praktički aktivno ne funkcionira zadnjih desetak godina, kad je čak prestalo i članstvo kluba u Hrvatskom fotosavezu.

Pa ipak još uvijek postoji volja i želja za potpunim aktiviranjem kluba, za što je preduvjet odgovarajući prostor na povoljnoj lokaciji u gradu.

Tome se iskreno nada i Berislav Rubčić koji pokušava ponovno oživjeti međunarodnu izložbu fotografije u okvirima Zagreb salona, a u novoobnovljenim prostorima muzeja u Bjelovaru.

Od godine 1976. pa do 1998. Rubčić je bio član Izvršnog odbora Fotosaveza Hrvatske (kasnije Hrvatskog fotosaveza). Svojim radom u Izvršnom odboru Fotosaveza Hrvatske sudjelovao je u vođenju mnogih fotoradionica, gdje je osvajao i vrijedne nagrade (pohvala na fotoradionici "Trakošćan 1978.", na fotoradionici Burghauzen 1989., Grand prix na fotoradionici "Pihači 2007" i druge).

Osim u matičnom klubu sudjeluje u radu Zajednice tehničke kulture grada Bjelovara, i to od godine 1975., dvadesetak godina kao član Izvršnog odbora, a u periodu od 1998. do 2002. kao predsjednik te organizacije.

Voditelj je mnogih fototečajeva u svom klubu. Sudjelovao je na brojnim žiriranjima fotografije, kao član žirija, a mnogo puta i kao samostalni selektor.

Svojim radovima sudjelovao je na preko 200 izložbi fotografija, u zemlji i inozemstvu, pri čemu je osvojio preko 30 različitih nagrada i priznanja. U posljednje vrijeme bavi se istraživanjima iz područja fotografije u boji i digitalne fotografije.

Dobitnik je prestižne nagrade "Tošo Dabac" Fotokluba Zagreb za 2001. godinu.

Vladko LOZIĆ

Ambiciozan i ostvariv

Nacionalni program razvoja audiovizualnog stvaralaštva i industrije službeno je promoviran na svečanoj održanoj 27. siječnja 2011. godine u velikoj dvorani Hrvatske gospodarske komore u Zagrebu, u kojoj se okupilo više stotina filmaša svih vrsta, što je najbolji pokazatelj da je riječ o izuzetno prilagodljivim i na sve spremnim ljudima, otpornim na *blagodati* društva u kojem i za koje djeluju.

Prezentaciju su vodile glumice Nina Viočić, Zrinka Cvitešić i Marija Škaričić, koje su od nešto političara iz prvog reda dvorane i od svekolike javnosti zatražile da im se da posla i kruha, jer su to i one osobno i sve generacije filmaša koje su im prethodile itekako opravdale i zaslužile.

Govorili su i ministar kulture mr. Jasen Mesić, koji je naglasio da je upravo kultura, pa tako dakako i filmska, bila jedan od stožera opstojnosti ovog naroda, Vera Robić-Škarica, predsjednica Hrvatskog audiovizualnog vijeća, koja je između ostaloga naglasila i vrijednosti školskih filmskih skupina i Škole medijske kulture *Dr. Ante Peterlić* kao ishodišta brojnih generacija i neprofesijskih i profesionalnih filmskih stvaratelja, Hrvoje Hribar, ravnatelj Hrvatskog audiovizualnog centra, koji je naglasio kako su, između ostalih, ciljevi *Nacionalnog programa* snimanje petnaest igranih dugometražnih filmova i četiri dugometražna dokumentarca godišnje te bar po jednog dugometražnog animiranog filma svake dvije godine, Tatjana Aćimović, koordinatorica grupe za poticaje, koja je elaborirala kako i s kojim novcima to i učiniti, a da državi još ponešto i ostane, Antonio Nuić, predsjednik Hrvatskog društva filmskih redatelja, koji je evocirao uspomene na neka druga, uspješnija i za filmaše više

razumijevanjem ispunjena vremena, Anka Jurić Tilić, predsjednica Hrvatske udruge producenata, koja je odabrala optimizam umjesto kuknjave i ponadala se boljem nastavku filmske proizvodnje ubuduće, Vinko Brešan, koji je u ime koordinacije za elektroničke medije naglasio veliku ulogu i nacionalne i komercijalnih televizija u realizaciji programskih ciljeva i zadataka i Nada Gačešić-Livaković, predsjednica Hrvatskog društva filmskih djelatnika, koja se sjetila jedne davne izjave uvaženog filmskog redatelja koji je u sličnoj prigodi znao uzviknuti *Drugovi, a gdje je lova!?*, pa je isto zatražila od gospode.

Bitna je razlika što danas *Nacionalnim programom razvoja audiovizualnog stvaralaštva i industrije* struka više ne čeka pasivno da bude zamijećena već nudi konkretna i ostvariva rješenja, bitne pomake, europsku i svjetsku razinu produkcije, sustav olakšica za filmsku proizvodnju i poticanje izvoza filmskih usluga, osiguranje primjene hrvatskog audiovizualnog zakonodavstva, povećanje broja gledatelja hrvatskog i europskog filma i zastupljenost tih djela u televizijskim programima, digitalizaciju kinodvorana i brojne druge vrlo konkretne poteze koji bi morali osnažiti domaću audiovizualnu produkciju.

Pomaci koji se očekuju i traže i za koje autori *Nacionalnog programa* vjeruju da su ostvarivi svakako će imati utjecaja i na neprofesijsko filmsko i videostvaralaštvo djece i mladih, odnosno na rad filmskih klubova odraslih pa se s nestrpljenjem očekuje njegova implementacija i prvi rezultati.

Duško POPOVIĆ

Traženo zvanje: inženjer gospodarstva

Inženjeri gospodarstva s pokusnom platformom u primjenskom središtu za tehniku sustava Fraunhofer, Ilmenau

Neobično veliko zanimanje za studij inženjer gospodarstva

Inženjeri gospodarstva imaju trenutno sjajne izgleda za dobivanje dobrog posla. Potvrđuje to Agencija za upošljavanje u svojoj raščlambi tržišta rada za akademske građane. Prema njoj diplomirani inženjeri gospodarstva (magistri) spadaju među najtraženiju stručnu radnu snagu na tržištu rada.

U toj je struci općenito zabilježen veliki zamah. Prema navedenoj raščlambi broj inženjera gospodarstva zaposlenih na neodređeno vrijeme povećao se između 2000. i 2009. za skoro 51 posto. Dakle, nikakvo čudo nije ni zanimanje prema kojem je u studijskoj godini 2009./10. oko 18.900 upisnika studija odabralo struku inženjera gospodarstva, više nego ikad prije.

“Tko odabere studij inženjera gospodarstva treba biti spreman na velike žrtve”, kaže Dennis Milch, šef proizvodnje u KSB-u. “Mora biti spreman posvetiti tome puno vremena i mnogo raditi – i u vrijeme kad nema predavanja, i imati veliko zanimanje za povezanost tehnike i gospodarstva, bez želje za specijalizacijom u pojedinostima.”

Iako se studij ubraja među najzahtjevnije, iz godine u godinu sve je više diplomiranih inženjera gospodarstva koji i u ovo krizno doba pronalaze posao s prosječnom početnom plaćom od 40.000 eura godišnje.

Doduše studij nije nov. Još 1926. na Tehničkoj visokoj školi Berlin uveden je studij “gospodarstvo i tehnika”, ali tek je sada jasno vidljivo koliko su dragocjeni inženjeri gospodarstva u mnogim strukama. Kao sučelje između uprave i razvoja oni su u stanju djelovati istovremeno na više područja. Studij sa sadržajem pogonskog i narodnog gospodarstva i pravnih znanosti s jedne strane i inženjersko-znanstvenim sadržajima s druge strane omogućuju svršenom studentu uklopiti se u raznovrsna područja djelovanja u poduzeću.

Doduše kritički glasovi kažu, kako studij nije “ni ovo ni ono”. Ali u praksi se dokazalo kako su na studiju prisvojene metodičke i stručne osposobljenosti korisne – bilo

u gospodarstvu, logistici, marketingu, prodaji, nadzoru, razvoju proizvoda, ili čak u savjetovanju. Zato je najveće tržište za inženjere gospodarstva proizvodna industrija.

Ali već odavno nije dovoljno završiti studij bez zastoja i s dobrim ocjenama, kao što to pokazuje jedna studija o stručnom obrazovanju Saveza njemačkih inženjera gospodarstva. Prema njoj personalni rukovodioci očekuju od apsolviranih da su u stanju raditi u grupi, da posjeduju izrazite komunikacijske sposobnosti i izdržljivost. Osim toga rukovodeći pomladak mora biti u stanju razmišljati analitički i na cjelovit način, vladati najmanje jednim stran-

im jezikom i biti pokretljiv. U vrijeme međunarodnih poduzetničkih mreža i globalne povezanosti proizvodnje, logistike i prodaje to su osnovni preduvjeti za uspješnu karijeru, koje studenti trebaju prisvojiti dodatno uz svoja stručna znanja tijekom studija.

Usprkos tome važno je postići u jednom području dublje stručno znanje – ili rečeno jezikom savjetnika: pridodati “T-profil”. Kod toga studij svojom širinom i mnoštvom predstavlja priječnicu, a specijalizacija u marketingu, personalnom upravljanju, strategiji, nadzoru ili nekom drugom području mostić. “Što je prije nekome jasno kakvu ima snagu i koje su mu posebne sklonosti, utoliko bolje”, kaže Dennis Milch.

Kod toga se diplomirane inženjere gospodarstva razlikuje prema različitim ciljevima u karijeri i ustrojstvu visoke škole. “Mora se razmisliti što je konačni cilj. Član nadzornog odbora dioničarskog društva na burzi ili voditelj odjela? Zatim je odlučujući odabir studija na sveučilištu, visokoj stručnoj školi ili na stručnoj akademiji.”

Kod toga Milch naglašava kako studij na nekoj visokoj stručnoj školi zbog svoje povezanosti s praksom olakšava ulazak u poslovni život. “Tko dolazi s visoke stručne škole jednostavno raspolaže s više alata u prtljazi”, kaže on i pritom misli na praktične primjene kao Excel Visual Basic, koje se koriste u poslovnoj svakodnevici. Tko odabere napredovanje preko stručne akademije, ne samo da se usmjerava na jedno poduzeće, nego će se doškoložavanjem na radnom mjestu (*training on the job*) specijalizirati još više nego student visoke škole, kaže Milch.

Važan je isto tako i odabir mjesta studiranja. U Karlsruheu težište je primjerice na procesima planiranja dok je u Darmstadtu i Aachenu u prvom planu strojogradnja. Dennis Milch studirao je na Tehničkom sveučilištu Kaiserlautern, gdje je studij usmjeren po 50 posto na tehniku i gospodarstvo. Kako bi se jasno odredili vlastiti ciljevi, on savjetuje mnogo prakse. “Završiti studij što je prije moguće i pronaći vlastiti fokus.” I tko zaista želi postići nešto takvo, ne smije se zadovoljiti s *bachelor* (prvostupničkim) studijem.

Prema Die Welt, 24./27.12.2010.

Pripremio Željko MEDVEŠEK

Jadranko Baturić novi predsjednik ZZTK-e

Jadranko Baturić, novi predsjednik ZZTK-e

Dugo očekivana skupština Zagrebačke zajednice tehničke kulture održana je 3. ožujka u prostorijama krovne zagrebačke udruge tehničke kulture. Skup je očekivan s nestrpljenjem jer je najavljeno da će dosadašnji predsjednik Zajednice, mr. sc. Ladislav Prežigalo, zbog brojnih obveza zatražiti da bude razriješen dužnosti predsjednika. U demokratskoj proceduri trebalo je, prije isteka njegova mandata, izabrati novu osobu koja će pomiriti interese zagrebačkih zaljubljenika u tehniku. Podsjetimo da je u Zagrebačku zajednicu tehničke kulture udruženo 16 zagrebačkih saveza te 7 samostalnih zagrebačkih udruga tehničke kulture.

Na početku skupštine predsjednik Prežigalo pozdravio je uvažene goste i prijatelje tehničke kulture, među kojima su bili prof. dr. sc. Ante Markotić, predsjednik Hrvatske zajednice tehničke kulture, mr. sc. Ivica Lovrić, pročelnik Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i sport, gđa Marija Dujmović, glavna tajnica HZTK-e. Nakon odabira radnog predsjedništva, skupština je nastavila s radom.

Kao što Poslovnik nalaže, prvo se raspravljalo o dnevnom redu Skupštine. Uključujući se u raspravu o toj temi, Krunoslav Horvatić iz Zagrebačkog radioamaterskog saveza predložio je njegovu izmjenu, odnosno skidanje točke 6., kojom je predviđen prijam u članstvo pojedinih saveza, odnosno, potvrđivanje odluke Izvršnog odbora, o prijmu CB saveza u ZZTK-u. S obzirom da je ta udruga primljena tek 2011. godine, te da nije ni nazočila radu ZZTK-e, a sada će se raspravljati o financijskom izvješću i programima za protekle dvije godine, Horvatić smatra da delegati CB saveza ne bi trebali sudjelovati u toj raspravi.

G. Davor Vinčić, zastupnik Kluba željezničkih modelara Zagreb, zamolio je da se učini izmjena u istoj točki u svezi s glasanjem o njihovu statusu kao samostalne udruge, članice ZZTK-e, jer po prijmu materijala nisu imali dovoljno vremena prodiskutirati o tome na njihovoj skupštini.

S obzirom na "nekoliko problematičnih stvari" i nedorečenosti glede statusa pojedinih udruga (Klub željezničkih modelara, koji je kao samostalna udruga član ZZTK-e, a ne strukovne udruge) Jadranko Baturić podržao je prijedlog

Mr. sc. Ivica Lovrić, pročelnik Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i sport

da se točka 6. odgodi, dakle, bolje pripremi i prebaci za sljedeću skupštinu. Uvažavajući navedene prijedloge, većinom glasova usvojen je dnevni red. Da bi skupština mogla raditi izabrani su članovi verifikacijskog povjerenstva, izborne komisije, zapisničar i ovjervitelji zapisnika.

Vrlo su zanimljive i indikativne poruke koje su gosti uputili zastupnicima skupštine Zagrebačke zajednice tehničke kulture. Poželjevši da skupština protekne uspješno, na dobrobit, prije svega, zagrebačke tehničke kulture, mr. sc. Ivica Lovrić, pročelnik Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i sport je između ostalog rekao: "Možda je prigoda ovdje još jednom podsjetiti, da, kad je u pitanju tehnička kultura, koliko god nam je ona na srcu, živimo u jednom dosta teškom vremenu. To vrijeme je vezano i uz ekonomsku situaciju, koja nije sjajna i često nam se puta, sve ono što činimo i radimo, naročito kad su udruge građana, koliko god to bilo u suprotnosti, samim pojmom udruge, sve se svodi na materijalnu stranu, i ukoliko ima novca bit će dobrog rada, ukoliko nema – čini nam se da ga neće biti. Pokušao bih poslati jednu poruku, osvijestiti da prije svega su sve udruge, pa i udruge u području tehničke kulture, dobrovoljne i da je kvaliteta rada uvjetovana, ali nije i ne smije presudno ovisiti samo o materijalnim sredstvima, prvenstveno o onima koja stižu iz gradskog proračuna."

Izražavajući žaljenje što g. Prežigalo odlazi s mjesta predsjednika ZZTK-e, g. Lovrić je u ime Gradske uprave, Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i sport, izrazio zahvalu, naglasivši da je dosadašnja suradnja bila jako dobra, te je zahvalio što je g. Prežigalo bio velika potpora tehničkoj kulturi. Poželio je da skupština protekne kvalitetno i uspješno.

Predsjednik Hrvatske zajednice tehničke kulture dr. sc. Ante Markotić pozdravio je nazočne, te opet primijetio i podsjetio da sredstva javnog priopćavanja skoro nikako ne prate brojne uspjehe koji se ostvaruju u hrvatskoj tehničkoj kulturi. Poželio je da se prošla godina ne ponovi, u materijalnom smislu, ali ni statusno. Ipak, podsjetio je da je prošla godina, mada teška, iznimno važna jer "smo u tijeku te godine uspjeli vratiti tehničku kulturu u preambulu Ustava. To je iznimno važno, jer koga nema u Ustavu,

možete projicirati da ga za izvjesno vrijeme neće biti ni u bilo kojoj asocijaciji civilnog društva. Materijalna situacija, od države pa do gradova, prenosi se pa tako i na ovu našu sferu... Teško je prihvatiti da mi baš dijelimo sudbinu "svega onoga oko nas". Nekako se prema našem resoru, bez obzira što se mijenjaju ovi ili oni, ministri i njihovi pomoćnici, pomalo mačehinski odnose, rekao bih, čak do neopreza." Gospodin Markotić je podsjetio da su HZTK-i umanjena sredstva za preko 30% te naglasio da su "ljudi ipak naš glavni resurs" i da tehnička kultura mora biti u srcu. "Kome to nije, taj neće dugo ostati u tehničkoj kulturi s obzirom da će materijalna potpora biti sve manja. Proračun će prema nekim projekcijama, ovakav kakav danas imamo, na nivou gradova i države, nestati. Ostat će projekti. I iz tog razloga, i ovu asocijaciju kao i sve druge umoljavam da se već dobro pripreme za učešće u pisanju projekata, pojašnjavanja što smo to mi kao civilna udruga, nevladina udruga, kakve i inače Europa, u svojoj projekciji, drži na pijedestalu. Jer, uljuđena Europa priznaje samo ovakve udruge civilnog društva. Europski fondovi u ovom dijelu bit će na izvjestan način iznimno izdašni ako mi suvislim projektima opravdamo ta sredstva".

Nastavljajući s dnevnim redom, verifikacijska je komisija konstatala da je nazočno 44 od 46 zastupnika pa je skupština mogla pravovaljano donositi odluke. Komisija je osjetila potrebu da citira zadnji stavak čl. 15. Statuta udruge koji glasi: "Članica ZZTK svoja članska prava i obveze stječe i preuzima danom prijma u članstvo ZZTK, odnosno danom donošenja odluke Izvršnog odbora ZZTK o prijmu." Time su otklonjene sve nedoumice glede statusa *CB saveza* i njegova sudjelovanja u radu skupštine.

Većinom glasova usvojena su izvješća o radu ZZTK-e, nadzornog odbora za 2009. godinu, financijskog izvješća, Program rada za 2010. te Etički kodeks Zagrebačke zajednice tehnike kulture.

Predsjednik ZZTK-e, g. Prežigalo zahvalio je na podršci koju je imao tijekom 6 godina, te, zbog brojnih obveza koje su pred njim, zamolio za razrješenje s mjesta predsjednika ZZTK-e. Rekao je da je postignuta stabilnost ZZTK-e koja je prepoznata i u gradskim strukturama. Ponosan je na stanje u kojem se nalazi ZZTK te je obećao da će i dalje sudjelovati u radu Zagrebačke zajednice tehničke kulture i davati punu podršku tehničkoj kulturi i ovoj zajednici.

Na početku izbora novog predsjednika, izbornu povjerenstvo utvrdilo je da kandidati **Mario Kuzele**, predsjednik Zagrebačkog zrakoplovno-tehničkog saveza Rudolfa Perešina i **Jadranko Baturić**, tajnik Zagrebačkog fotokino saveza, zadovoljavaju kriterije za izbor.

S obzirom da bi trebalo, kako su zastupnici naglasili, prihvatiti određeni program a ne ime, predloženo je da kandidati ukratko obrazlože svoje ideje i planove.

Govoreći o svome programu, kandidat za predsjednika ZZTK-e, **Jadranko Baturić** je, u ne baš nadahnutom obraćanju, rekao zastupnicima da se na "kandidaturu odlučio na nagovor mnogih od njih". "Prihvatio sam zato što sam s većinom vas bio, vidio i prošao svijeta. Ja sam imao VIP tretman kad sam išao s automodelarima u Švicarsku. Oni spavaju po 20 u sobi. Toliko o tim bogatim putovanjima... Vidio sam vaše rezultate. Prvaci Europe, svijeta... Svugdje saveza – nigdje zajednice". Naglasio je da se nalazimo u trenutku kada je tehnička kultura izgubila ogromna sredstva.

"Želim reći, ništa neće biti isto ako ja budem izabran. Moj program, bez obzira koliko to nekome smetalo, bit će da savezi preuzimaju programe, da zajednica daje logistiku, da bude krov. Ja nisam tražio da se primaju svi oni savezi. Ali svi savezi, i Karting savez i Maketarsko-modelarski savez, dobit će svoj prostor. I dobit će svoje zaposlenike. Ako to ne uspijem, ne da ću se povući jer se neću nikad više kandidirati, niti za predsjednika niti za izvršni odbor. Ovakako kako je – ne može. Znao sam reći da će moj savez među zadnjima otići. Ako odu svi – otići ću i ja... Vi odlučite da li želite status quo ili želite ozbiljne i značajne promjene u onome kako ste do sada radili. Nikome neće biti gore, ali će mnogima biti bolje."

Gospodin Mario Kuzele je u smirenom govoru, bez velikih obećanja, rekao: "Moj program je u kontinuitetu započetog posla jer je započeti posao ogroman, napravljen do sada uspješno, i trebalo bi tim stopama nastaviti dalje. Moj program je omeđen strogo, s jedne strane Zakonom o tehničkoj kulturi, s druge strane Zakonom o udrugama, s treće strane uskom vezom s gradskim uredima, prvenstveno ovdje mislim na Gradski ured za obrazovanje, kulturu i sport i Gradski ured za zdravstvo, gdje se savezi i udruge alimentiraju kroz programe, bilo prevencije socijalno neprihvatljivog ponašanja ili ispunjavanja javnih potreba u tehničkoj kulturi grada Zagreba." Kezele je najavio čvršću suradnju s gradskim uredima, te pozvao na "potpuno jasno i transparentno poslovanje od podnošenja programa na natječaj, provođenja tih programa, do stroge kontrole troškova utrošenih sredstava, da se ne desi da se kroz proračun alimentiramo na način koji budi neke sumnjive misli". Za razliku od Baturića kojega su "nagovorili da se kandidira", Kezele je istaknuo da njega nije trebao nitko nagovarati. Spomenuo je da je u Tehničkoj kulturi od 1956. godine, te da vrlo dobro poznaje situaciju i probleme i zna na koji se način ti problemi mogu riješiti. "Zagrebačka zajednica tehničke kulture je izuzetno dobro opremljena ljudima i te ljudske kapacitete treba znati iskoristiti. A ne manjka nam niti materijalna baza. Moramo se malo promijeniti u načinu mišljenja. Nisu novci iz proračuna Bogom dani, pa da oni moraju biti, već će biti u onom obimu i onim količinama u kojim smo spremni predložiti kvalitetne programe i za njih garantirati. I u kojoj mjeri smo spremni prilagoditi se budućoj situaciji, kad postanemo i faktički dijelom Europe". Budućnost i mogućnosti opstanka ZZTK-e vidi u financiranju pojedinih programa iz sredstava Europske unije.

Nakon procedure kojom se među kandidatima odabire onaj s najviše glasova, izbornu povjerenstvo obavijestilo je izaslanike i goste da je za novog predsjednika Zagrebačke zajednice tehničke kulture izabran **Jadranko Baturić**. Naravno, većinom glasova, jer uvijek ima onih koji smatraju da je onaj drugi kandidat upravo taj koji je trebao zauzeti mjesto prvog čovjeka u zagrebačkoj tehničkoj kulturi. Kako je na skupštini rečeno, bez obzira tko pobijedi, Baturić ili Kuzele, trebat će uložiti dodatne napore da u ovim nezahvalnim trenucima za tehničku kulturu, ispuni dana obećanja. Sada nakon svega, dvije godine su na raspolaganju novom predsjedniku ZZTK-e, gospodinu Jadranku Baturiću, da uvede promjene koje je najavio.

E. M.

Dodijeljene nagrade “Dr. Oton Kučera”

Zajednička fotografija nagrađenih i članova Odbora za dodjelu nagrada

Kao što smo u prošlom broju najavili, u Zagrebu su, nakon izborne skupštine Zagrebačke zajednice tehničke kulture svečano dodijeljene tradicionalne nagrade “Dr. Oton Kučera” za 2009. godinu, koju krovna udruga tehničke kulture grada Zagreba dodjeljuje zaslužnim pojedincima i udrugama koji su se izuzetno istakli svojim radom na poljima tehničke kulture.

Podsjetimo na ovogodišnje laureate koji su priznanja dobili u nazočnosti zastupnika Skupštine ZZTK-e, predsjednika HZTK-e, prof. dr. sc. Ante Markotića, glavne tajnice HZTK-e Marije Dujmović, prijatelja i rodbine:

1. Čedomir Ćurčić, nagrada za životno djelo,
2. Vedran Šamanović – posthumno, nagradu za životno djelo primila je njegova supruga Sanja Šamanović,
3. Jasenka Odić Jendrašić, godišnja nagrada za izuzetne rezultate u području automodelarstva, fotoamaterizma i radioamaterstva,
4. Ivan Jurić, godišnja nagrada za razvidne rezultate u području inovatorstva,
5. Ivica Tomić, godišnja nagrada za posebne rezultate u poručuju fotografije i fototehnike,
6. Davor Vinčić, godišnja nagrada za Klub željezničkih modelara Zagreb.

Priznanja je uručio dosadašnji predsjednik ZZTK-e, mr. Ladislav Prežigalo, a laureatima je čestitao i novoizabrani predsjednik ZZTK-e, g. Jadranko Baturić. U ime nagrađenih, zahvalio je doajen hrvatskog zrakoplovstva Čedomir Ćurčić, prisjećajući se prvih dana svog uzleta. Vidno uzbuđen rekao je: *Prije 69 godina poletio sam kao pilot jedriličar... Poslije II. svjetskog rata, 15. svibnja 1945. u Zagreb pozvao sam pilote, nastavnike modelarstva i zrakoplovce iz NDH, RAF-a i partizanske pilote koje sam otprilike poznavao i organizirao prvi sastanak u Zagrebu. Formirali smo prvu jedriličarsku grupu i tad je počeo rad i kontinuiran razvoj sportskog zrakoplovstva u Hrvatskoj, iz čega se izrodio Aeroklub Zagreb.*

Zrakoplovstvo je zrcalo nacije, – rekao je ovaj vitalni osamdesetsedmogodišnjak, koji je prije 65 godina bio supotpisnik osnivanja *Glavnog odbora tehnike i sporta*. Podsjetimo se nekih činjenica vezanih uz njegov život: Već od 1945. u

Zagrebu sudjeluje u organiziranju i osnivanju aeroklubova, aerodroma, škola, centara, poduzeća, svjetskih, regionalnih, republičkih i drugih sportskih natjecanja, aeromitinga, sudjeluje u izdavanju časopisa, proizvodnji i remontu jedrilica i aviona i mnogim drugim zrakoplovnim aktivnostima te pridonosi popularizaciji i razvoju zrakoplovstva u Hrvatskoj. Posebno je velik njegov doprinos razvoju hidroavijacije na Jadranu. Obnašao je funkcije tajnika Zrakoplovnog saveza Hrvatske, direktora Više zrakoplovne škole Zagreb - Pleso, bio je član FAI-jeve modelarske komisije, vođa modelarske reprezentacije SFRJ na svjetskim i europskim natjecanjima u Engleskoj, Njemačkoj, Belgiji i Rusiji. Organizirao je i vodio 1. zrakoplovnu balkanijadu u Zagrebu te 1. svjetsko padobransko prvenstvo Lešće - Bled. Godine 1957. prenio je prvu zračnu poštu balonom na vrući zrak na dionici Lučko - Hrvatski Leskovac – Klara. Cijeli je svoj radni vijek proveo u organizacijama u Hrvatskoj i Zagrebu koje se bave razvojem zrakoplovstva...

Ovo priznanje je točka na “i”, s obzirom na moje godine, i možete misliti što mi ovo predstavlja, dirljivo je završio g. Ćurčić.

E. M.

Čedomir Ćurčić, dobitnik Nagrade “Dr. Oton Kučera” za životno djelo

Aktivnosti u gradu Splitu i županiji

Znatiželjnici na zvjezdarnici Zvezdanog sela Mosor promatraju pomrčinu

Pomrčina Sunca na Mosoru

Još se nisu slegli dojmovi s ispraćaja Nove godine, a već nam se zamračilo, i to sunce 4. siječnja 2011., te nam najavilo ne baš blistavu godinu u koju smo zagazili.

Iako je bura nosila sve pred sobom, za Dalmoše temperatura ispod "0" na buri je užas, nije baš sve crno iako je pomrčina. Naši su građani pohrlili na Mosor u Zvezdarnicu da na kristalno čistom nebu zabundani promatraju pomrčinu Sunca.

Mladi i stari samo su pristizali, a naš Zoran i ekipa astronomia nisu mogli izraditi dovoljan broj zaštitnih folija i naočala, pa su znatiželjnici u redu čekali da povire pomrčinu. Ekipa HTV-a Studio Split također je bila znatiželjna da vidi ovo događanje, popela se na Mosor u Zvezdarnicu i s nama promatrala pomrčinu i predivne prizore s terase Zvezdarnice.

Djelomična pomrčina Sunca, koja je bila vidljiva u utorak 4. siječnja oduševila je ljubitelje astronomije koji su ujutro toga dana posjetili zvjezdarnicu Zvezdanog sela Mosor u Sitnom Gornjem. Šezdesetak hrabrih promatrača prkosilo je hladnoći na 700 metara visokom vrhu Makirina, više od dva sata prateći napredovanje Mjeseca preko Sunčeva diska. Osim niske temperature, primjerene ovom dobu godine, vremenski uvjeti bili su zamalo savršeni za takvu vrstu aktivnosti. Promatranje je započelo još prije početka pomrčine, "hvatanjem" trenutka izlaska Sunca iza dalekih planinskih vrhunaca. Mjesec je na Sunčev disk stupio nekoliko minuta prije 8 sati, a pomrčina je vrhunac postigla malo poslije 9 sati. U času kada je Mjesec pokrivao najveći dio Sunčeve površine, bila je vidljiva tek trećina naše zvijezde. Posebno je zanimljivo bilo vidjeti kako Mjesečev obris "guta" nekoliko tamnih pjega na Suncu. Posjetitelji su promatrali prostim okom, zaštićeni dakako odgovarajućim filtrima ili posebnim naočalama, ali i kroz teleskope. Kako se čini, najjači dojam je ostavila metoda projekcije, kojom je inače i najuputnije promatrati Sunce, bilo ono pomračeno ili ne.

Mala škola fotografije

Projekt "Mala škola fotografije" pokrenula je naša članica "Fotoakademija" iz Splita. Projekt se provodi u osnovnim školama grada Splita i Županije splitsko-dalmatinske. Odaživ mladih je velik poglavito po osnovnim školama, što se tiče tehničke kulture, nije dostatna. Šarolik je i odaživ ravnatelja koji dopuštaju takav način rada po školama, a mladi su željni izvannastavnih aktivnosti iz tehničke kulture. Dio projekta "Male škole fotografije" financira se iz sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, kao i Zajednice tehničke kulture grada Splita i Županije splitsko-dalmatinske.

Očekujemo da će ovaj projekt zaživjeti u gotovo svim splitskim školama, a isto tako i diljem Županije.

Dani tehničke kulture – Sinj

Tradicionalna manifestacija Dani tehničke kulture već treću godinu održava se diljem naše županije, a ove je godine domaćin bila Osnovna škola Ivana Lovrića iz Sinja. Manifestacija je otvorena 14. i trajala je do 16. veljače. Otvorenju su nazočili gradonačelnik grada Sinja gospodin Ivica Glavan i dožupan gospodin Luka Brčić. Tijekom trajanja dana održano je više radionica, i to: automodelarstva (teorija i praktični dio), zrakoplovnog i raketnog modelarstva, radionica za radioamatere ARG, radionica digitalne fotografije, radionica obrade digitalnog videa, radionica izrade papirnatih aviona, radionica robotike i radionica astronomije.

OŠ Ivana Lovrića - Svečano otvoreni Dani tehničke kulture

Interes djece bio je izuzetno dobar. Tijekom tri dana radionice je prošlo preko 300 mladih željnih znanja i vještina iz tehničke kulture. Ova nam je manifestacija dala vjetrova u leđa, i mi tehnikaši kakvi jesmo "idemo dalje" da djeci pružimo ono što nemaju, a željni su znanja i upravo zbog toga je tehnička kultura na visini svog zadatka.

Inovatori pokreću svijet

Intelektualno vlasništvo ima sve veći značaj u svjetskom gospodarstvu i njegov udio u dobiti u stalnom je porastu.

Hrvatska se deklarirala kao "zemlja znanja", a intelektualno vlasništvo predstavlja najrašireniji oblik komercijalizacije znanja. Sve to ukazuje na izuzetnu važnost intelektualnog vlasništva za naše gospodarstvo, a time i potrebu za stalnom edukacijom.

Udruga Dalmatinski inovatori Tesla – DALMIT iz Splita pokrenula je projekt "Inovatori pokreću svijet", koji se sastoji od izložbe i predavanja, sa svrhom informiranja i educiranja učenika i studenata o intelektualnom vlasništvu.

U sklopu toga u Srednjoj strukovnoj školi "Blaž Juraj Trogiraniin" u Trogiru u organizaciji splitskih inovatora i prof. Gorana Krnića održana je radionica o intelektualnom vlasništvu za III. razred elektrotehničara u trajanju 4 školska sata kojem je nazočilo 27 učenika podijeljenih u dvije grupe. Kao ilustracija teme korišteni su plakati s izložbe, a na kojima su slikovito i jednostavno objašnjeni osnovni pojmovi intelektualnog vlasništva.

Učenici su s velikom pažnjom pratili izlaganja, a velik broj pitanja koja su postavili ukazuje na njihovu zainteresiranost za ovu temu, odnosno opravdanost projekta "Inovatori pokreću svijet".

Maja NOVAKOVIĆ

Novo snage u Radioklubu Kaštilac

Nakon duže pauze, u radioklubu Kaštilac, 9A1CIG, rasadniku mladih operatera u Kaštel Gomilici, održani su ispiti za radioamaterske operatore A i P razreda, kojima je pristupilo 15 ispitanika. Ispitno povjerenstvo, koje je imenovao Hrvatski radioamaterski savez, činili su naši poznati radioamateri, Nikola Kolundžić, 9A2FW, Tomislav Kelava, 9A4W, i Rolando Milin, 9A3MR.

O razlozima odgađanja organiziranja tečaja i ispita, Rolando, 9A3MR, kaže: *S obzirom da je starim Pravilnikom o radioamaterskim komunikacijama bilo određeno da se ispit za A razred mora održati u suradnji s Hrvatskom agencijom za telekomunikacije (HAKOM), što je bilo teško organizirati, došlo je do dugogodišnjeg zastoja u organizaciji ispita za A razred u našem klubu, ali i na području Dalmacije, pa i Hrvatske. Kako se, sukladno novom pravilniku, nadležnost nad provođenjem ispita za A razred ponovo vratila pod Hrvatski radioamaterski savez, održan je, konačno, i naš ispit za operatore tog razreda.*

Ispitu je pristupilo 12 ispitanika za P razred i dvojica za A razred.

Kako je naglasio Rolando, kandidati su pokazali visok stupanj znanja pa se stekao utisak da su neki od "P" ispitanika mogli polagati i za viši, "A" razred. Dobna struktura je bila raznolika, od osnovnoškolaca i srednjoškolaca, preko studenata pa sve do umirovljenika. Ispit je organiziran u pismenom obliku, dvije grupe za "P" razred a jedna za "A". Nakon pismenog ispita predsjednik ispitanog povjerenstva Nikola, 9A2FW, prokomentirao je pojedinačno svaki ispitni list, tako da se ispit pretvorio u poučno izlaganje, pa su neke stvari naučili i oni iskusniji...

Najmlađi operatori došli su iz Gomilice i Kaštel Kambelovca, a polaznici su klupske obuke koja uključuje ispit za "P" razred, odnosno, pripremu za 53. natjecanje mladih tehničara HZTK-e, u kategoriji radioorijentacije te tečaja elektronike. Rolando s ponosom ističe da su svi tečajci, osnovnoškolci, stasali u njihovom radioklubu a prva su znanja stekli na "pravom" tečaju u klubu koji je on vodio. Ostali ispitanici, malo stariji, obučavani su online ispitom za P razred na stranicama HRS-a i online priručnicima za P razred.

Uglavnom se radi o osobama koje su do sada već imale kontakte s radiouređajima i održavanjem radioveza tako da su već bili upućeni u amaterske radijske komunikacije, a dolaze iz raznih mjesta Splitsko-dalmatinske županije (Trogir, Arbanija, Čiovo, Split...)

Sadašnji tečaj koji se održava u RK Kaštilcu, a koji je iznjedrilo ove nove operatore, još uvijek traje za programe iz HZTK-e. Obuku iz čuvene telegrafije vodi Ivica, 9A6CW, elektroniku obrađuje Deni, 9A3CDM, a operatorski rad i specifičnosti za KMT (ARG) Rolando, 9A3MR. Tečaj je sveobuhvatan pa je za njegov uspješan rad potrebno i određeno vrijeme. Kaštelani su s njim započeli još u listopadu, a uskoro se očekuje svršetak.

Zanimalo nas je kako su u klubu spremni za prihvatanje novih operatera. O tome, Rolando, 9A3MR, kaže: *Trenutno se preuređuje prostorija u kojoj je smještena radioamaterska postaja, a kad se rad završi, operatorima će biti omogućeno raditi na klupskoj postaji. U sklopu obuke predviđa se i dvodnevni posjet Zvezdanom selu Mosor s praktičnom obukom na terenu (KV, ARG, postavljanje antena). Ovisno o njihovim sklonostima mogu se opredijeliti za ARG, UKV, ili KV. Jedna grupa mladih operatera je već dvije godine aktivna u domaćim KV natjecanjima s brda Malačke gdje potpuno samostalno postavljaju postaju. Naš plan rada je već utvrđen: tečaj, ispit, natjecanje mladih tehničara, dva KV natjecanja, jedno UKV na planini Promini, dva ARG natjecanja. Ove godine novost je da naš klub obučava još jednu grupu za natjecanje u KMT (ARG) u splitskoj OŠ Kman-Kocunar. U obuku je uključeno desetak učenika.*

Za svakog voditelja radioamaterskog tečaja ispit je vrhunac rada u jednom periodu, a puno zadovoljstvo osjetit će kada novi operatori svoj radioamaterski zanat ispeku dugogodišnjim radom. Nadamo se da ćemo u na radiovalovima dugo godina čuti glasove Dina, Nikole, Bruna i Martina, inače učenika OŠ Kneza Domagoja u Kaštel Gomilici. Na čelništvu radiokluba je da im pripremi programe koji će učvrstiti njihovu ljubav prema radioamaterizmu, te ih njima zadržati u klubu.

E. M.

Retrospektivna izložba radova Društva inovatora Kanfanar-Rovinj

Đani Pinčan, Željko Košara i Dino Makovac

U Kanfanaru je tijekom prošle jeseni bila održana retrospektivna izložba radova članova Društva inovatora Kanfanar-Rovinj.

Izložbu je u kanfanarskoj galeriji Malenica otvorio i mnogobrojnim uzvanicima predstavio Marčelo Marić, bivši profesor tehničkog odgoja i fizike u kanfanarskoj osnovnoj školi, inače i sam inovator te predsjednik Društva.

Istaknuo je kako Društvo obilježava 25. godišnjicu postojanja i uspješnog djelovanja, a sama izložba upriličena je u sklopu obilježavanja Dana općine Kanfanar. Marić se pomalo emotivnim glasom prisjetio istaknutog i inovatorski plodonosnog, pokojnog Romana Debeljuha kojem je posvetio izložbu. Četrdesetak izložaka različitih tehničkih tvorevina koje su tijekom vremena izradili učenici, studenti, ali i odrasli članovi Društva inovatora Kanfanar-Rovinj te uspjesi koji su njima postignuti u zemlji i inozemstvu vrijeđe da ih se predstavi javnosti.

Potporu i pohvalu radu inovatora izrazili su i Sandro Jurman, načelnik općine Kanfanar, te Đani Pinčan i Dino Makovac u ime Saveza inovatora Istarske županije, odnosno županijske zajednice tehničke kulture.

Na kraju otvorenja i predstavljanja izložbe, Marčelo Marić je naglasio kako se pogled u budućnost jasnije artikulira pregledom događanja koja su iza nas: *Gotovo je nevjerojatno da je jedna mala sredina poput Kanfanara tijekom godina okupila toliki broj ljudi oko sebe koji su dali svoj doprinos.* Očigledno je još iz vremena rada učenika, danas odraslih ljudi, u klubu mladih tehničara (KMT ABC tehnike) kanfanarske škole stvorena pozitivna klima i renome po kojima je sredina bila široko poznata u bivšoj Jugoslaviji, ali i u međunarodnim relacijama.

Marino TUMPIĆ

RKPedu – projekt predavanja, radionica i tečajeva u Radioklubu Pazin

Radioklub Pazin pokreće projekt edukacija u tehničkoj kulturi - RKPedu. Projekt je zamišljen kao skup predavanja, tečajeva i radionica vezanih za tehničku kulturu, koje će provoditi Radioklub Pazin samostalno ili u suradnji ovisno o temi, a odvijat će se u prostorijama Radiokluba Pazin, M. B. Rašana 2/4, Pazin. Edukacije su namijenjene svim dobnim skupinama, a u prvoj sezoni održavat će se od prosinca 2010. pa sve do svibnja 2011. godine.

Radioklub Pazin kao domaćin projekta organizira tri tečaja. Tečaj *wirelessa* prvi je u nizu, a pokrit će teme poput podešavanja kućne bežične mreže, WiFi opreme koja se koristi u raznim situacijama, postavljanje naprednih mreža, kao i zakonsku regulativu i mogućnosti. Tečaj za radiooperatora tečaj je koji se održava tradicionalno, a koji omogućava osnove i pregled tematike svim zainteresiranima za radiokomunikacije, radiovalove, rad na radiostanici ili izradu uređaja i antena. Tečaj završava polaganjem ispita za radiooperatora P razreda. Treći u nizu tečajeva iz radinosti Radiokluba Pazin je tečaj amaterske radiogoniometrije, poznatije kao "lov na lisicu". Ovaj tečaj podijeljen je u dva dijela. U prvom će se dijelu obraditi osnove o prijammicima koji se koriste za pronalazak skrivenih odašiljača i tehnika goniometrijanja, dok će drugi dio biti "na terenu" – kroz četiri poludnevna treninga moći će se utvrditi i poboljšati znanje potrebno

za uspješan pronalazak "lisica". Predavači su članovi Radiokluba Pazin koji, svaki u svom području, imaju više od deset godina iskustva rada.

Foto klub Pazin, udruga osnovana prošle godine koju čine profesionalci i amateri u svom području, pridružio se radioamaterima i odlučio napraviti čak 5 tečajeva iz područja fotografije. Prvi od njih, tečaj osnova fotografije, objasnit će pojmove poput otvora blende, brzine zatvarača i osjetljivosti te dati pregled mogućnosti digitalnih fotoaparata. Nastavak slijedi kroz tečaj studijske fotografije gdje će se, nakon što se nauči što je to studijska rasvjeta, usmjerenje svjetla i postavljanje fotoaparata, u pravom studiju moći isprobati sve naučeno. Uslijedit će tečajevi portreta i akta na kojima će polaznici moći naučiti kako se odnositi prema modelu, kako napraviti dobru fotografiju ovisno o željama ili zahtjevima, a u praktičnom će se dijelu raditi s profesionalnim modelom. Ciklus tečajeva zaključit će se tečajem HDR-a (engl. *High Definition Range*), posebne tehnike fotografiranja kada želimo dobiti izražene kontraste. Predavači su mladi ljudi iz Foto kluba Pazin, koji se fotografijom bave amaterski ili profesionalno te koji iza sebe imaju velik broj odrađenih fotografiranja na zahtjev.

Udruga IstraMet okuplja preko stotinjak osoba od kojih polovica posjeduje amaterske automatske meteorološke postaje postavljene prema standardima i umrežene s postavljenim slanjem podataka na svoju *web*-stranicu. Za RKPedu projekt pripremili su dva predavanja i jednu

Za vrijeme tečaja bilo je vremena i za slikanje

radionicu. Prvo od njih je predavanje o izradi meteoroloških prognoza, na kojem će se odgovarati na pitanja poput "Kako se izrađuje vremenska prognoza?" ili "Zašto ponekad prognostičari 'pogode', a ponekad je situacija sasvim suprotna?". Zatim će uslijediti predavanje o globalnom zatopljenju/zahlađenju na kojem će biti riječi o tome da li i kako dolazi do globalnog zatopljenja. Trilogiju će zaključiti radionica automatskih meteoroloških postaja kroz koju će polaznici dobiti sve potrebne informacije o kupnji, ispravnom postavljanju i umrežavanju vlastite amaterske meteorološke postaje.

Poveznicu između radioamaterizma i astronomije ostvarit će dugogodišnji zaljubljenik u slušanje signala iz svemira, Branko Radoš. Na dva predavanja o radioastronomiji Branko će se dotaknuti samog pojma radioastronomije, svemirskih izvora radiozračenja, uređaja i antena koje se za to koriste te prijemu signala s meteosatelita. Planirana je i radionica praktične izvedbe i mjerenja signala u prirodi, a njen termin planiran je na proljeće.

Posljednja u nizu planiranih radionica za proljeće 2011. godine je radionica grafičkih vektorskih programa. Student Varaždinskog FOI-ja, Augustin Ravnić, pokazivat će rad u CorelDraw i Adobe Illustrator programima, objašnjavajući pritom razlike između vektorskih i bitmap formata i njihovih primjena kroz razne primjere.

Kotizacije za većinu edukacija nema, uz iznimku naprednih tečajeva u suorganizaciji Foto kluba Pazin, gdje će se troškovi profesionalnih modela podijeliti na polaznike. S obzirom da je ovo prva godina održavanja RKPedu projekta, Radioklub još ne posjeduje svu potrebnu opremu za kvalitetno održavanje sadržaja, pa se tako LCD projektor, platno i razglas redovito posuđuju na čemu je Radioklub vrlo zahvalan.

Detalj s jednog od predavanja

Sustav prijava i rezervacija napravljen je *on-line* na <http://edu.rkp.hr/>, kao dodatak postojećim dinamičkim stranicama Radiokluba Pazin www.rkp.hr, čime se postiže bolja i lakša organizacija i planiranje pojedinog događaja. Po završetku tečaja ili predavanja, polaznici ispunjavaju anketu o zadovoljstvu koja predavačima služi kao povratna informacija o kvaliteti njihova događaja, a organizatorima kao koristan temelj za poboljšanje ili prijedlog za nove teme.

Do sada su održane radionice *wirelessa* te tečajevi osnova fotografije i studijske fotografije, od čega su potonja dva bila izuzetno posjećena, pa se u učionici Radiokluba Pazin tražila "stolica više". Polaznici su uglavnom došli pripremljeni (sa svojim fotoaparatom), ali su im na raspolaganju bili i drugi, profesionalni fotoaparati, što su mnogi iskoristili kao priliku za upoznavanje s takvom opremom. Tečaj *wirelessa* bio je nešto lošije posjećen, kroz četiri radionice, koje su se održale do sada, bilo je prisutno tek ukupno desetak ljudi. To, s druge strane, nikako ne obeshrabruje, znajući da je za nadolazeći tečaj za radiooperatera u vrijeme pisanja ovog teksta prijavljeno 15 polaznika.

Za jesen su već u pripremi nova predavanja i nove suradnje kako sa sličnim udrugama tako i s pojedincima koji su voljni odvojiti svoje slobodno vrijeme da bi podijelili svoje znanje s drugima pružajući im dobru odskočnu dasku u području koje ih zanima. Neprestano se radi i na kontaktiranju udruga iz područja tehničke kulture kao i pojedinaca koji se bave nekim srodnim područjem u svrhu dovođenja novih tema u RKPedu projekt na koji ste svi dobrodošli.

E. M.

RKPedu

**Predavanja, tečajevi, radionice
Ožujak - Svibanj 2011.**

Održana Prva tehnička konferencija Astronautika tima

Dio sudionika Tehničke konferencije u Kanfanaru

Sredinom veljače, u subotu i nedjelju 19. i 20., u Kanfanaru, Vidulinima, Žminju i Kašteliru u Istri održana je prva Tehnička konferencija Astronautika tima Astronomске udruge Vidulini.

Tridesetak članova i suradnika Astronautika tima sudjelovalo je u radu Konferencije. Većina ih je bila fizički prisutna, a neki od članova tima koji nisu bili u mogućnosti osobno prisustvovati sudjelovali su u radu osiguranim videolinkom.

U dva dana praktično neprekinutog rada, tematskih izlaganja Ogrena Variole, Uroša Todorovića Mikšaja, Miroslava Ambruša Kiša, Marina Tumpića, Vilka Kleina, Petra Gljuščića, Slavka Stojanova, Željka Mogoroša i drugih odrađene su otvorene rasprave na principu okruglog stola.

Definirane su smjernice rada i konkretni tehnički ciljevi, izabrani ljudi odgovorni za njihovo provođenje te vremenik događanja.

Astronautika svemirski program do svibnja će dobiti novi web-portal te znatno agilnije krenuti u popularizaciju i edukaciju na području svemirskih znanosti i tehnologija. Tijekom svibnja bit će lansirana prva (H-4) od najmanje tri stratosferske sonde predviđene za ovu godinu, čiji su tehnički ciljevi jasno određeni. Tijekom

kom kolovoza u visine će otići H-5, a tijekom rujna i H-6BIO.

Pokazan je izrađeni operativni model pikosatelita. Rad na prvom hrvatskom satelitu nastaviti će se i dalje. Prvi termin za njegovo lansiranje u svemir je krajem ove godine. Još tijekom ožujka kreće se u izradu *landera* i *rovera* koji će poslužiti za cjelokupna testiranja Mjesečeva *rovera* kojeg će Astronautika tim izraditi za međunarodno natjecanje Google Lunar X Prize. Riječ je o tzv. inženjerskim "000 i 001" inačicama.

Astronomska udruga Vidulini sudjeluje u ovom novom dobu osvajanja svemira kao članica međunarodnog tima SYNERGY MOON.

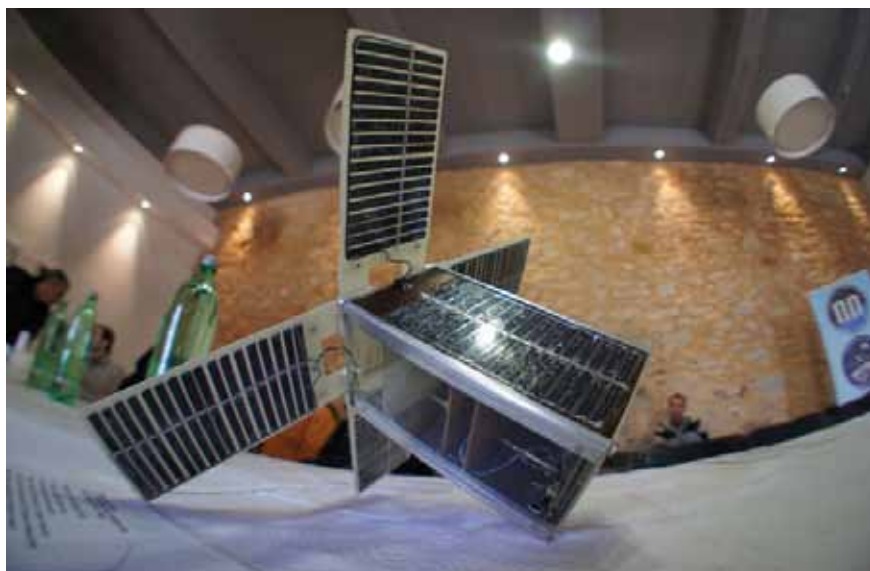
Dosad izrađeni modeli pikosatelita te spomenuti *lander* i *rover* zajedno s H-4 i H-5 stratosferskim sondama će nakon završetka njihove eksploatacije

koncem ljeta ili početkom jeseni biti prebačeni u postav tzv. pokusno-pokazne izložbe namijenjene edukaciji i popularizaciji astronautike.

Zajednica tehničke kulture Istarske županije i Astronomska udruga Vidulini kao njena članica već godinama uspješno surađuju na programima iz astronomije i astronautike. Svi sudionici imali su osiguranu hranu i smještaj, a sljedeća konferencija održat će se u ljetnim mjesecima.

Marino TUMPIĆ

Funkcionalni inženjerski model pikosatelita izložen na konferenciji

Radionica za male "baltazarovce"

Zajedničkom suradnjom Dječjeg vrtića Veruda iz Pule i Zajednice tehničke kulture Pula 18. veljače 2011. u Centru za tehničke aktivnosti Veruda, održana je radionica za desetak predškolske djece s voditeljem radionice iz područja robotike prof. Draganom Pantićem.

Radionica je održana u sklopu programa igraonice za potencijalno darovitu i bistru djecu "Baltazarova igraonica". U DV Veruda šestu godinu zaredom provodi se program obogaćivanja u radu s potencijalno darovitom djecom predškolske dobi. Program vode dva puta tjedno u poslijepodnevним satima educirana odgajateljica mentor Sandra Mecanović i stručna suradnica psiholog mentor Irena Brajković. U igraonicama se provode razne istraživačke aktivnosti, a krenulo su od magnetizma te došlo do robota. Program radionice iz robotike koji se u Centru održava za osnovnoškolce prilagođen je djeci predškolskog uzrasta, pa su osim malog teoretskog dijela "baltazarovci" imali priliku upoznati se s vježbama iz programiranja, vještinom konstruiranja raznih elemenata i na sveopće zadovoljstvo upravljati različitim robotskim elementima, malim robotićima – robotskom bubamarom i robotskim kolicima.

Jasna VERK

Lijevo: Jedan od "baltazarovaca" u CTK Veruda

Dolje: "Baltazarovci" u žučnoj raspravi: Gdje staviti ove dijelove i žice?

Priznanja za 2010. godinu

Povelja Zajednice tehničke kulture Osječko-baranjske županije dodjeljuje se istaknutim pojedincima koji su svojim stručnim i društvenim djelovanjem u dužem vremenskom razdoblju ostvarili značajne rezultate na razvitku tehničke kulture te na promicanju njezina položaja i ugleda. Povelja Zajednice tehničke kulture Osječko-baranjske županije za 2010. godinu dodijeljena je: Franji Ivankoviću (Društvo agronoma Osijek), Pavlu Šimiću Jeliću (Društvo energetičara Belišće) i Stjepanu Vidiću (Društvo pedagoga tehničke kulture Osijek).

Plaketa Zajednice tehničke kulture Osječko-baranjske županije dodjeljuje se za značajan doprinos u razvoju i promicanju tehničke kulture, a na temelju postignutih rezultata i doprinosa razvoju tehničke kulture. Plaketa Zajednice tehničke kulture Osječko-baranjske županije za 2010. godinu dodijeljena je: Silviji Butković (Foto kino klub Đakovo), Nataši Dorić (Video klub "Mursa" Osijek), Ivani Hengl (Fotoklub Osijek), Vladimiru Marinoviću (Društvo pedagoga tehničke kulture Osijek), Silviji Novak (Društvo pedagoga tehničke kulture Osijek), Miri Suveru (Aeroklub Osijek), Astro-nomskom društvu "Anonymus" iz Valpova, Fotoklubu iz Valpova, Društvu agronoma iz Osijeka i Ronilačkom centru iz Osijeka.

Podjeli priznanja nazočio je i gradonačelnik Osijeka Krešimir Bubalo koji je obećao pomoć u daljnjem radu i tako se založio za daljnu afirmaciju tehničke kulture.

Siniša FRANJIĆ

Zima u Domu tehnike 2011.

Jerko Jukić podučava kako se radi s robotom

Od 3. do 7. siječnja 2011. u osječkom je Domu tehnike održana Zima u Domu tehnike. U trajanju od 20 sati, učenici su stjecali nova znanja iz sljedećih područja: automodelarstvo (voditelj Ivica Frajt), crtani film (voditeljica Nataša Dorić), robotika (voditelj Jerko Jukić), konstruktorstvo (voditelj Stjepan Vidić) i zrakoplovno modelarstvo (voditelj Antun Šikić). Ukupno je sudjelovalo oko stotinjak učenika i svi su bili vrlo zadovoljni postignutim rezultatima. Na kraju je održana prezentacija učeničkih uradaka koja se može ocijeniti samo visokim ocjenama jer su učenici pokazali zavidnu razinu znanja iz područja na kojima su sudjelovali.

Siniša FRANJIĆ

8. gastro film fest

Prikazani filmovi koji su prikazani na 8. Gastro film fest koji je još prošle jeseni održan u Osijeku natjecali su se u dvije kategorije, i to Tematski filmovi i Otvorena kategorija. Prosudbeni žiri, u sastavu Branko Ištvančić, redatelj – predsjednik, Irena Škorić, redateljica, i Siniša Franjić, filmofil, prema propozicijama u svakoj je od kategorija nagradio po dva filma tako da je prvi film nagrađen Prvom nagradom, a drugi diplomom. Ovdje kao zanimljivost valja istaknuti da je članica žirija Irena Škorić u vremenu uhodavanja Gastro film festa sudjelovala na njemu kao natjecateljica te bila nagrađivana za svoje filmove, i, eto, 2010. godine sudjelovala je u radu žirija.

U prvoj kategoriji, prikazani su sljedeći filmovi: "Svinjokolja" Stjepana Oreškovića, Videodružina BezVizije, Slavonski Brod; "Kokice" Ljube Markovića, Kino klub I. osnovne škole, Bjelovar; "Peku čiče rakiju" Vinka Milinkovića, Video klub "Mursa", Osijek; "Naš kruh" Luke Klapana, FFVAL, Luka; "Pb i peka" Mladena Damjanovića, Video družina BezVizije, Slavonski Brod; "Fešta od raki" Željka Radivoja, KK Zagreb, HFS, Zagreb; "Čvarak party" Dežea Kučere, FKK "Baranja film", Beli Manastir i "Krstitke Vione" Nade Varšave, Foto kino klub "Đakovo", Đakovo.

U drugoj kategoriji, prikazani su sljedeći filmovi: "Eksplozija" Mladena Božića, FFVAL, Luka; "Mladi i izlasci" Marka Kolića i Davida Beskejeja, Filmska družina PKCM u RH, Osijek; "Ribič Joško", Škola animacije "Lukas", Sesvete; "Jaje" Tomislava Dušanića, Video klub "Mursa", Osijek; "Gozba" Dušana Rudeža, Video klub "Mursa", Osijek; "Kako oguliti naranču" polaznika filmskog tečaja, Video klub "Mursa", Osijek i "Nije Newton nego..." Frana Radića i Stjepana Matića, Video klub "Mursa", Osijek.

U prvoj kategoriji Prvom nagradom nagrađen je film "Fešta od raki" Željka Radivoja, a diplomom film "Čvarak party" Dežea Kučere.

U drugoj kategoriji Prvom nagradom nagrađen je film "Gozba" Dušana Rudeža, a diplomom "Ribič Joško" Škole animacije "Lukas".

Ovogodišnji Gastro film fest organizirali su Video klub "Mursa" Osijek i Turistička zajednica grada Osijeka, a pokrovitelj je bio Grad Osijek. Funkciju direktora festivala obavljao je Branko Hrpka, a funkciju tehničkog direktora Aleksandar Muharemović.

Siniša FRANJIĆ

Radionica zrakoplovnog modelarstva

Posljednje upute mentora prije početka natjecanja

Iskoristivši sam kraj zimskih praznika Društvo pedagoga tehničke kulture Beli Manastir u suradnji s Aeroklubom Osijek 12., 13. i 17. siječnja organiziralo je radionicu iz zrakoplovnog modelarstva klase F1N-150 za učenike osnovne škole iz Jagodnjaka. Zanimanje za radionicu bilo je veliko, ali je zbog ograničenih mogućnosti i raspoloživog materijala radionicu pohađalo svega deset učenika koji su pod stručnim vodstvom Zlatka Mikulića, nastavnika tehničke kulture u OŠ Jagodnjak, izrađivali svoje modele. Nakon uspješne izrade zrakoplova uslijedilo je isprobavanje modela. Radionica i isprobavanje modela ujedno su bili i priprema za međunarodno natjecanje zrakoplovnih modelara Indor open koje je 22. siječnja održano u Čemincu u Baranji.

J. F.

Međunarodno natjecanje u Čemincu

U športskoj dvorani Osnovne škole Čeminac 22. siječnja 2011. održano je prvo međunarodno natjecanje i četvrti Indor open Čeminac, natjecanje zrakoplovnih modelara u kategorijama F1N-150 i F1N – dvoranski modeli. Na tom natjecanju koje je organizirao Aero klub Osijek u suradnji s CTK Čeminac i Osnovnom školom Čeminac sudjelovalo je 75 natjecatelja iz Hrvatske i Srbije.

Zanimljivo je bilo da je najmlađi natjecatelj imao svega pet, a najstariji šezdeset godina. Mlađi natjecatelji uglavnom su došli iz 13 osnovnih škola Osječko-baranjske županije koji su pod pokroviteljstvom AK Osijek pohađali zimsku školu zrakoplovnog modelarstva u Domu tehnike u Osijeku i prostorijama AK Osijek, ali je bilo djece, sudionika natjecanja, iz Požeško-slavonske i Vukovarsko-srijemske županije.

Uz brojne goste i uzvanike natjecanju su prisustvovali i Dragan Milec, dopredsjednik Hrvatske zajednice tehničke kulture, i Damir Rešetar, načelnik općine Čeminac, koji su natjecanje proglasili otvorenim.

Nakon natjecanja, koje je potrajalo do kasnih popodnevni sati najuspješnijima je podijeljeno 18 medalja.

Kategorija F1N – 150 ukupni plasman: 1. Marijan Balaško, MAK Trešnjevka – Zagreb, 2. Damir Kosir, MK Zaprešić – Zaprešić, 3. Ivan Herman, MAK Trešnjevka – Zagreb.

F1N – 150 juniori: 1. Marijan Balaško, MAK Trešnjevka – Zagreb, 2. Dominik Pacanović, CTK Čeminac – Čeminac, 3. Marin Ivanković, AK Osijek – Osijek.

F1N – 150 osnovne škole: Marin Ivanković, AK Osijek – Osijek, 2. Bartol Cik, AK Osijek – Osijek, 3. Alen Tucman, MK Zaprešić – Zaprešić.

Kategorija F1N ukupni plasman: 1. Damir Kosir, MK Zaprešić – Zaprešić, 2. Marijan Balaško, MAK Trešnjevka – Zagreb, 3. Ivan Herman, MAK Trešnjevka – Zagreb.

F1N juniori: 1. Marijan Balaško, MAK Trešnjevka – Zagreb, 2. Franjo Masnjak, CTK Zaprešić – Zaprešić, 3. Domink Pacanović, CTK Čeminac – Čeminac.

F1N osnovne škole: Alen Tucman, CTK Zaprešić – Zaprešić, 2. Marin Ivanković, AK Osijek – Osijek, 3. Marko Čiček, OŠ Čeminac – Čeminac.

Antun ŠIKIĆ

Modeli se mogu lansirati i pomoću pračke

30 godina Sloge

Članovi CB-kluba Sloga Varaždin

Na redovnoj godišnjoj Skupštini (26. veljače 2011.) Radioamaterska udruga "Sloga" Varaždin obilježila je 30. godišnjicu djelovanja. Uz nazočnost pedesetak članova i desetak gostiju najzaslužnijim članovima dodijeljena su priznanja, a zahvalnice za dugogodišnju suradnju drugim klubovima i zajednicama. Na početku redovnog dijela skupštine predsjednik udruge Miljenko Sraga pozdravio je prisutne članove i goste prijateljskih CB radioklubova, CBRK "Dubrava" Zagreb, CBRK "Donat" Zadar i CBRK "Međimurje" iz Čakovca. Potom je podnesen izvještaj o radu, financijski izvještaj i izvještaj Nadzornog odbora za 2010. godinu. Predložen je i plan rada i financijski plan za 2011. godinu.

Poseban dio skupštine bio je obilježavanje 30. obljetnice postojanja udruge, kada su podijeljene zahvalnice i priznanja. Prije same podjele, minutom šutnje odana je počast svim preminulim članovima koji su bili, među mnogima, zaslužni za razvoj kluba. Na skupštini je o 30 godina rada govorio jedan od najdugovječnijih članova i bivši višegodišnji predsjednik kluba Branko Mihalić.

Sve je počelo 1981. godine kada je desetak radioamatera civilnog banda iz Varaždina i okolice pristupilo Radio klubu Varaždin i osnovalo CB-sekciju "Sloga". Do 1986. godine sekcija se povećala na oko 200 članova, te se ukazala potreba za osnivanjem vlastitog kluba, što se dogodilo 1987. kad je formiran **CB-klub "SLOGA" Varaždin**. Od tada počinje i uspješan rad, pogotovo jer se te godine klub seli u vlastite prostorije u Augusta Cesarca 10 u Varaždinu, gdje se i danas nalazi. Tadašnji članovi sami su u nekoliko godina predanim radom uredili derutne prostore uz mnoge donacije tvrtki i pojedinaca. U tom periodu klub ima i svoju CB-sekciju u Lendavi u Sloveniji.

U toku Domovinskog rata od 1991. do početka 1994. godine, klub je bio u stanju mirovanja, ali su mnogi članovi bili aktivni sudionici rata, kako u Varaždinu, tako i na mnogim bojišnicama diljem Hrvatske, naravno većinom u radiovezama.

Početkom 1994. godine ponovno se intenziviraju aktivnosti uz preregistraciju u **CB Radio klub "Sloga"**. Kao i u godinama prije rata, tako i u daljnjem periodu članovi kluba prisutni su s radiovezama na mnogim sportskim, kulturnim i humanitarnim manifestacijama u Varaždinu i

Za vrijeme rada u klupskim prostorijama

šire. Pojavom interneta, mobitela i drugih tehnologija, klub se morao opet prilagoditi, pa je 2004. godine promijenio naziv u **CB Radio NET klub "Sloga"**. Počinje i informatičko opremanje prostorija, nabavka nove radijske i druge opreme, pripreme za vlastitu Wi-Fi mrežu. Od početka 90-ih godina mnogi CB-aši položili su i radioamaterske ispite, tako da je oko 70% članova koji su i radioamateri zaključilo, da bi se mogla registrirati i samostalna **Radioamaterska udruga "Sloga" Varaždin** što je i realizirano 2008. godine, čime je postala i aktivna članica HRS-a. Od te godine počinju i mnogi uspjesi i priznanja, osvojena 1. mjesta, kako pojedinaca, tako i udruge na radioamaterskim frekvencijama i natjecanjima.

Radioamaterska udruga "Sloga" od početaka svog postojanja bila je uvijek, preko svojih predstavnika, aktivna u bivšoj Narodnoj tehnici, te u današnjim zajednicama tehničke kulture grada Varaždina i Varaždinske županije. Kao njihova članica, dobiva i određena financijska sredstva za rad, koja su nažalost u današnje vrijeme sve manja. Klub je bio i dugogodišnji član i jedan od osnivača Hrvatskog saveza CB radioklubova (HSCB), pa je imao u jednom mandatu i predsjednika HSCB-a. No, nažalost, zbog određenih nesuglasica danas više nije aktivan u tom Savezu.

U 30 godina uspješnog rada nismo spomenuli i mnoga natjecanja koja je organizirao klub, kao i mnoga vesela druženja na CB-susretima, sportska natjecanja s drugim klubovima itd. Izdane su i razne QSL-karte kluba, diplome, bilteni i drugo. U više navrata prostorije kluba trebalo je ponovno adaptirati s obzirom na starost zgrade, i naravno opet vlastitim snagama, ali to je SLOGA, kako stoji i u nazivu udruge. Hrvatski radioamaterski savez odobrio je poseban pozivni znak za 2011. godinu, 9A30CB, pod kojim će se održavati natjecanja u ovoj godini.

Zahvalnice za dugogodišnju prijateljsku suradnju dobili su CBRK "Bjelovar" Bjelovar, CBRK "Dubrava" Zagreb, CBRK "Križ" Križ, CBRK "Međimurje" Čakovec, CBRK "Zadar" Zadar, CB klub "Selnica" Selnica ob Dravi iz Slovenije i zajednice tehničke kulture grada Varaždina i Varaždinske županije.

Priznanja za dugogodišnji rad i razvoj kluba dobili su Branko Mihalić, Mario Cikron, Stjepan Cestar, Rajko Crnčić, Zoran Čanić, Srećko Erhard, Ivo Gužvinec, Valent Zorko, Zlatica Zorko, Miljenko Sraga i, posmrtno, Slobodan Pernek.

Mnogo posla u 2010. godini

Detalj sa Skupštine

Radio klub Varaždin spada u red najboljih klubova te vrste u Hrvatskoj, a dobrim dijelom i na europskoj i svjetskoj razini. Takav dojam mogao se dobiti na izvještajno-izbornoj skupštini koja je održana prošlog četvrtka. Izabrani su novi organi upravljanja, a novi je predsjednik Tomislav JarmiĆ.

Prema riječima dosadašnjeg predsjednika Vladimira Svrznjaka u 2010. godini najviše se radilo na domaćim i stranim natjecanjima, uređenju nove lokacije za rad, na preseljenju i održavanju opreme, programima zaštite i spašavanja, a nije se zaboravio ni rad s mladima.

Radio klub Varaždin ukupno broji 70 članova koji svoje aktivnosti provode kroz nekoliko sekcija kluba. Najaktivnija sekcija kluba je Natjecateljska sekcija, koja svojim rezultatima u natjecanjima u posljednjih desetak godina zauzima mjesto pri samom vrhu u Europi i svijetu. Pozivna oznaka 9A7A poznata je na svim kontinentima. Tradicionalno sudjeluje u najjačim svjetskim natjecanjima kao što su World wide contest, WPX contest, ARRL contest i sličnima u kojima sudjeluje i do nekoliko tisuća radioamatera širom svijeta. Isto tako klub sudjeluje u domaćim natjecanjima i zauzima vodeća mjesta. U WPX contestu u CW dijelu članovi kluba koristili su specijalnu pozivnu oznaku 9A800VZ te osvojili prvo mjesto u Europi. Isto tako u otvorenom prvenstvu Rusije ekipa je zauzela drugo mjesto u svijetu. Članovi kluba radili su u ARRL contestu te se plasirali među prvih deset u svijetu. Isto tako Radio klub Varaždin već šestu godinu zaredom odnosi prvo mjesto u otvorenom prvenstvu Hrvatske telegrafijom –popularnom 9ACW contestu što do sada nije nikome pošlo za rukom. Članovi kluba radili su još u mnogim domaćim natjecanjima kao što su Hrvatski radioamaterski kup, Kup Jadrana, na kojima su ostvarili izvrsne rezultate.

Zbog uvođenja investitora u posjed, klub je morao napustiti, odnosno preseliti lokaciju u Brezju, koju je koristio više od 20 godina, na novu lokaciju Vinokošćak, što je regulirano sporazumom s Gradom Varaždinom. Taj zahtjevan posao uspješno su obavili članovi kluba. Bilo je potrebno preseliti nekoliko stupova viših od 20 m te demontirati kompletan antenski sustav i opremu te je postaviti na novoj lokaciji. Valja napomenuti da je nova lokacija bila oranica bez struje ili bilo kakve infrastrukture, te je opremanje izvršeno u fazama. Do kraja 2010. godine instalirani su impresivni antenski sustavi, te se aktivnost u natjecateljskom dijelu ponovno zahuktala. I inače članovi kluba posebnu pažnju posvećuju održavanju i izradi novih antenskih sustava kako bi i dalje postizali dobre rezultate.

Radio klub Varaždin sudionik je amaterske radiomreže za krizne situacije na nacionalnoj i županijskoj razini te za tu svrhu posjeduje tehniku i ima obučeno članstvo. Redovito sudjeluje u svim vježbama HRS-a s DUZS-om. Isto tako surađuje sa županijskim centrom DUZS-a te je izradio pregled tehnike i ljudstva kojom raspolaže u eventualnim kriznim situacijama.

Novi predsjednik
Tomislav JarmiĆ

Kako zaštititi podatke na računalu?

Udruga za informatiku Varaždinske županije, Udruga za promicanje informacijskog društva i otvorenih sustava te stručna vijeća nastavnika informatike/računalstva Međimurske i Varaždinske županije organizirali su stručno

predavanje i radionicu, koje je održao Mladen Kuzminski mag. inf. 14. prosinca 2010. godine u Prvoj gimnaziji Varaždin u prostorijama Centra izvrsnosti.

Tema predavanja je bila "Zaštita podataka na računalu": zaštita od gubitka podataka i zaštita od neovlaštenog pristupa. U okviru kratke radionice odrađena je zaštita diska ili USB-sticka enkripcijom. Predavanje su putem Live Meetinga pratili i nastavnici stručnog vijeća Karlovačke i Ličko-senjske županije.

Za tako interesantnu i aktualnu temu uz izvršnog predavača nisu bila dovoljna 2 predviđena sata, a prepuna učionica najbolje pokazuje interes za ovu temu.

Udruga za informatiku i udruga UZIS planiraju tijekom 2011. godine organizirati jednom mjesečno predavanja iz računarstva i informatike.

Teodor ABRAMIĆ

19 novih radioamatera

Od nedavno je Radioamaterska udruga "Sloga" bogatija za 19 novih članova. Upravo ih je toliko nakon organiziranog i provedenog tečaja položilo radioamaterski ispit za "P" klasu. Time je broj članova ove udruge tehničke kulture povećan na 80. Među novim radioamaterima zastupljene su sve generacije, od 19 do najstarijeg koji ima 65 godina,

a među njima su i tri radioamaterke. U udruzi se nadaju da će uspješno krenuti u "ham vode", te da će pronaći svoj interes u aktivnostima unutar kluba, gdje pored UKV, KV, CB i konstruktorske sekcije te WI-FI klupske mreže koja pokriva cijeli grad, postoji i dobra informatička oprema.

D. Labaš

Mladi i baština

Bojana Brnica, (fotografija iz arhiva ZTK Valpovo)

U Galeriji Međunarodne organizacije fotografske umjetnosti FIAP u Parizu od 25. studenoga 2010. do 25. siječnja 2011. održana je izložba fotografija Hrvatskog fotosaveza pod nazivom "Mladi i baština". Među 46 fotografija, formata 40x50 cm, bile su i četiri fotografije mladih članova Foto kluba Varaždin, i to Jelene Hajduk, Dunje Posavec, Ivana Pozdera i Matije Županića. To je još jedan veliki uspjeh mladih, i ne samo mladih, fotografa varaždinskog kluba. Izložene fotografije nastale su kao rezultat radionica koje u suradnji s klubovima provodi Hrvatski fotosavez kao član Međunarodne organizacije fotografske umjetnosti FIAP, koja udružuje fotografske saveze iz 74 zemlje svijeta.

Drago LABAŠ

Sjednica Izvršnog odbora

Na prvoj sjednici Izvršnog odbora ZTK Vukovarsko-srijemske županije koja je održana 21. siječnja, koju je vodio predsjednik, prof. dr. sc. Mate Vujčić, bilo je govora o Planu i programu rada za 2011. godinu. Tom prigodom predložene su sljedeće aktivnosti: obrazovanje i osposobljavanje, smotre, susreti i natjecanja, međunarodna suradnja, istraživačko-razvojni stručni rad, nabavka i održavanje opreme, održavanje objekta, promicanje tehnoloških inovacija, izvannastavne i izvanškolske djelatnosti centra za tehničku kulturu te aktivnosti izvaninstitucionalne tehničke kulture, itd., nabrojene su programske aktivnosti, programi pojedinih projekata, izravni korisnici i terminski planovi, pripreme i realizacije. Nabrojani su svi klubovi, udruge i društva Zajednice (17 članica), kao i detaljno specificiran troškovnik svih programa tako da su u prijedlogu financijske konstrukcije tražena sredstva potrebna za rad županijske Zajednice tehničke kulture i njezinih klubova za 2011. godinu: 993.780,00 kuna.

O ovogodišnjim danima tehničke kulture za dan grada Vinkovaca govorio je predsjednik Zajednice prof. dr. sc. Mate Vujčić. Predviđen je dolazak sudionika iz cijele Hrvatske, postavljanje izložbi, održavanje svih natjecanja, prezentacija robotike, filmsko i video stvaralaštvo iz tehničkog stvaralaštva, aktivnosti vezane uz vodu i zrak te postavljanje izložbe radova, tako da bi se u Vinkovcima predstavila tehnička kultura cijele Lijepe Naše, a što bi ujedno bila generalna proba za državno natjecanje iz tehničkog stvaralaštva Republike Hrvatske koje bi u Vinkovcima trebalo biti održano 2012. godine.

O svjetskom kupu raketnog modelarstva u organizaciji Zajednice tehničke kulture Vukovarsko-srijemske županije i "glavnog krivca" Aerokluba Fenix iz Cerića, govorio je mentor kluba Darko Krajinović. Klub je na temelju rezultata koje je postigao na Svjetskom prvenstvu, kao dio reprezentacije i kao najbolji klub u Hrvatskoj što se tiče raket-

nog modelarstva po FAI kategoriji, dobio domaćinstvo svjetskog kupa, a što je prvi put u Republici Hrvatskoj od njezine suverenosti. Klub je dobio obećanja za materijalno-tehničku i organizacijsku pomoć kluba Sirmium iz Sremske Mitrovice, koji je bio organizator svjetskog i europskog prvenstva prošle godine. Već je animirao 25 zemalja za ovo natjecanje od čega je do sada potvrdu za sudjelovanje poslalo 15-ak zemalja. Pripreme su počele i datum je tempiran tjedan dana prije Vinkovačkih jeseni (9. - 11. rujna 2011.) kako bi posjetitelji mogli vidjeti i nešto od te manifestacije. Ujedno bi bilo održano i državno natjecanje.

Na kraju sjednice, tajnik Zajednice Ante Gale, prof. uručio je odličja zaslužnim pojedincima za dugogodišnji rad i suradnju: Zvonimiru Tanockom, Gordanu Paniću i Antunu Smajiću, članovima Fotokluba Vinkovci te Željku Dražiću-Karaliću, predsjedniku Radiokluba Vinkovci. Tanocki je podsjetio kako su on i braća Gordan i Brnko Panić 1980. godine osnovali Fotoklub Vinkovci, a zajedno s Radioklubom Vinkovci, čiji je predsjednik bio Stjepan Kozina i Strukovnim udruženjem šumara sjekača, čiji je predsjednik bio Ivan Matošević, po ugledu na Osijek osnovali tadašnju Narodnu tehniku, a potom im se pridružilo Društvo pedagoga tehničke kulture čiji je predsjednik bio Ante Gale, te Radio klub iz Starih Mikanovaca koji je vodio Vinko Gašparović. Prvi predsjednik Zajednice bio je Stanko Bubalo, a prvi tajnik Ivan Lukac. Nakon više od 30 godina rada zajednica je okupila preko tisuću i dvjesto članova, ima vlastite prostorije, bavi se brojnim aktivnostima i postiže zapažene rezultate. Prisjetivši se početka i prvih prostorija u ratu uništenom Domu omladine, Ante Gale je spomenuo kako će uskoro početi aktivnosti na pripremi monografije Zajednice tehničke kulture Vukovarsko-srijemske županije.

SMAJIĆ

"Vinkovački list", 28. siječnja 2011., str. 6.

Filmska radionica za učenike i učitelje u Vinkovcima

Posebnost je projekta OKO KAMERE da je namijenjen učiteljima i učenicima osnovnih škola, koje o osnovama bavljenja filmom i pokretanja školskih filmskih skupina educiraju kolege učitelji odnosno vršnjaci iz školskih klubova. Projekt je utemeljen na dugogodišnjem uspješnom djelovanju školske filmske skupine zagrebačke Osnovne škole Rudeš, odnedavno i s udrugom Hodači po žici, s voditeljicama Mirjanom Jukić, profesoricom hrvatskog jezika i Katicom Šarić, socijalnom pedagoginjom. Kroz Školu medijske kulture Dr. Ante Peterlić Hrvatskog filmskog saveza, čije su redovite i višegodišnje polaznice, i druge oblike dodatnog obrazovanja, voditeljice su prošle više od 1000 sati medijske, posebno filmske edukacije, od 2003. godine do danas

sa svojim učenicima snimile više od dvadeset, uglavnom dokumentarnih filmova koji su dobili brojne nagrade na domaćim i stranim revijama i festivalima, bile dio voditeljskog tima filmskih radionica u Motovunu, odnosno projekta Škola u kinu, radile i kao voditeljice filmskih radionica u Kraljevici, a vrlo uspješno djelovale i kao voditeljice više Banijskih filmskih radionica u Sjeverovcu te Kordunske filmske radionice u Gvozdu, koje su u konačnici rezultirale pokretanjem većeg broja školskih filmskih skupina u banjskim i kordunskim osnovnim školama, snimanjem njihovih filmova i osvajanjem nagrada na domaćim filmskim smotrama.

Praktični rad za vrijeme projekta "Okom kamere"

Cilj je svih ovih radionica bio osvijestiti potrebu medijskog educiranja učitelja i učenika te tako razvijati vještine i sposobnosti razumijevanja, stvaranja i komuniciranja filmom.

Nova je radionica u nizu održana u Vinkovcima, a na njoj su Gabrijela Bičanić, profesorica biologije i kemije u Osnovnoj školi Ivana Gorana Kovačića, Vinkovci i njen kolega iz iste škole Saša Egić, profesor PTO, učitelj informatike i voditelj GLOBE programa, Katarina Cindrić, profesorica hrvatskog jezika u Osnovnoj školi Stjepana Cvrkovića, Stari Mikanovci, Mirela Klarić, profesorica hrvatskog jezika u Osnovnoj školi Ivana Mažuranića, Vinkovci, Luka Novaković, profesor fizike i tehničke kulture s informatikom u Osnovnoj školi Antuna Gustava Matoša, Vinkovci i kolegica iz iste škole Gracijela Vukić, profesorica hrvatskog jezika i književnosti te Anto Vidović, ravnatelj Osnovne škole Nikole Tesle, Mirkovci, okupljeni na stanu Sopot, u dva dana intenzivna rada naučili osnove bavljenja filmskim i videostvaralaštvom te principe pokretanja i vođenja školskih filmskih skupina. Iako su neki od njih priznali da su na radionicu pristigli s malim očekivanjima, zbog samoprocjene vlastitih mogućnosti i entuzijazma, a neki i zbog straha od rada koji im se činio nemogućim u vlastitim sredinama, baš svi su s radionice otišli s najavom skorog pokretanja

svojih školskih filmskih skupina i željom za nastavkom suradnje.

Sa zanimanjem su primili i obavijest o mogućnostima upisa na ovogodišnju Školu medijske kulture Dr. Ante Peterlić, a neki ambiciozno najavili i prijavljivanje prvih učeničkih filmova na ovogodišnju Reviju hrvatskog filmskog i videostvaralaštva djece u Varaždinu.

Polaznici su zajedno snimili i montirali portretni dokumentarni film DORF ("dolazak odlazak ravnatelja filmaša") o kolegi Anti Vidoviću i pogledali malu retrospektivu rudeških filmova, a s velikim očekivanjima nadaju se ponovnom susretu na drugom dijelu radionice, s učenicima svojih škola i njihovim vršnjacima iz Rudeša, koji će se dogoditi za mjesec dana, u sklopu Sajma zdravlja u Vinkovcima, na kojem će biti prikazan i odabir dječjih filmova sa susreta Dječje filmsko i videostvaralaštvo u funkciji javnoga zdravlja.

Radionica je organizirana i provedena u suradnji s petim festivalom dokumentarnog rock filma i prvim festivalom filmskog i videostvaralaštva djece i mladih DORF-EDIT '11, koji je, u suradnji s Hrvatskim filmskim savezom, od 10. do 13. ožujka održan u Vinkovcima.

Duško POPOVIĆ

Radni sastanak s predstavnicima županije

Čelnici HZTK-e, prof. dr. sc. Ante Markotić, predsjednik i Marija Dujmović, glavna tajnica s predstavnicima Brodsko-posavske županije

Na inicijativu mr. sc. Ante Nikolaša, predsjednika Zajednice tehničke kulture Brodsko-posavske županije početkom veljače u Velikoj vijećnici županijske uprave održan je radni sastanak na kojem je predstavljen tijek provedbe projekta izložbe i ocjene završnih radova tehničkih i obrtničkih škola u području strojarstva i elektrotehnike sa stajališta inovativnosti i korisnosti, a koja će se održati u Slavskom Brodu.

Na sastanku kojem su osim čelnika Zajednice nazočili i prof. dr. sc. Ante Markotić, predsjednik, i Marija Dujmović, glavna tajnica Hrvatske zajednice tehničke kulture, bilo je riječi i o osnivanju Zaklade za promicanje tehničke kulture Brodsko-posavske županije. Kako je rečeno, Zajednica ima veliku ulogu u ocjenjivanju operacionalizacije procesa te u sebi uključuje znanje i radne navike, opću znanstvenu i tehnološku osnovu rada, poznavanje osnovnih načela na kojima se zasniva djelovanje i iskorištavanje tehnologije u svakodnevnom životu čovjeka, kao i oblikovan kritičko-stvaralački odnos prema znanosti, tehnologiji i njihovoj primjeni. Sve to može zahvaliti brojnim udrugama s područja tehničke kulture koje oko sebe okuplja.

Potkrijepio je to stajalište i prof. dr. sc. Ante Markotić, ilustrirajući konkretnim podacima o osvojenim brojnim medaljama i međunarodnim priznanjima, naročito u informatici i inovatorstvu, usprkos marginalizaciji tehničkog odgoja u našem obrazovnom sustavu.

Brodsko-posavska županija će nastaviti, obećali su zamjenici župana Davor Vlaović i Ružica Vidaković te pročelnik Vladimir Štefanek, koji su također nazočili sastanku, kao i do sada podržavati sve projekte Zajednice, pa tako i inicijativu o osnivanju Zaklade za promicanje tehničke kulture u čemu vide prikupljanje dodatnih sredstava za financiranje razvoja tehničke kulture u svojoj županiji.

Poljoprivredno-poduzetničke ideje 2011.

Već tradicionalno u Novoj Gradišci održana je manifestacija Poljoprivredno-poduzetničke ideje 2011. na kojoj su se, kao i proteklih godina, okupili poljoprivredni proizvođači i

struka te proizvođači opreme, zaštitnih sredstava, sjemenke i druge robe koju u proizvodnji koriste mali, srednji i veliki robni proizvođači. Osim sajamskog i izložbenog dijela u dva dana manifestacije održani su i stručni skupovi i predavanja u novogradiškom Domu kulture.

U manifestaciji su sudjelovali i Učenička zadruga Poljoprivredne škole A. M. Reljakovića iz Slavenskog Broda, Učenička zadruga Osnovne škole Gaj iz Nove Gradiške te Industrijsko-obrtnička škola iz Nove Gradiške.

Dan civilne zaštite – središnja proslava u Brodu

Na središnjoj svečanosti obilježavanja Dana civilne zaštite u Slavskom Brodu, Državna uprava za zaštitu i spašavanje predala je godišnje nagrade za postignuća u akcijama zaštite i spašavanja u kriznim situacijama tijekom prošle godine.

Za svečanost obilježavanja dana civilne zaštite na Korzu u Slavskom Brodu bila je priređena izložba uređaja i opreme, a sudjelovale su udruge Klub podvodnih aktivnosti Marsonia, Radioamaterska udruga Jelas, CBRK Marsonia, Aero klub Brod te članovi iz Radiokluba Slavča iz Nove Gradiške.

U središtu grada na rijeci Savi održana je pokazna vježba "Slavonski Brod 2011." u kojoj su sudjelovali vatrogasci, zdravstveni djelatnici, policajci i članovi Kluba podvodnih aktivnosti Marsonia, kao i drugi pripadnici civilne zaštite koji su u vježbi pokazali kako djelovati u slučaju nekontroliranog istjecanja nafte iz rafinerije u susjednom Bosanskom Brodu.

M. D.

Detalj s pokazne vježbe "Slavonski Brod 2011."

Izložba uređaja i opreme na Korzu

Suradnja s udrugama u gradu

Udruge koje djeluju u sklopu Zajednice tehničke kulture u Kutini okupljaju mnogo mladih članova iz Kutine pa i šire okolice. Ta djeca i mladi učlanjeni su u još neke udruge koje nisu u sklopu ZTK Kutina. Jedna takva od aktivnijih u gradu su kutinski izviđači koji su nedavno proslavili pedeset godina aktivnog rada. Vodstvo Odreda izviđača "Betlehem" već nekoliko godina priređuje susret svojih članova sa Zajednicom tehničke kulture kroz udruge i njihove aktivnosti. Tu se najviše iskazao Radio klub Kutina koji je i prvi kao partner u jednoj ljetnoj radionici okupio mlade izviđače i prikazao im svoj rad kroz edukaciju i praktični rad. Pronašli su zajednički jezik u orijentaciji pa i u kontaktima putem radiovalova s izviđačima iz cijelog svijeta. U današnje vrijeme modernih tehnologija velika je mogućnost kontaktirati širom svijeta sve veći broj ljudi i prijatelja, koje stječemo kroz te kontakte. Jednu takvu akciju popratili smo svojom prisutnošću i uvjerali se u veliku aktivnost izviđača širom svijeta u akciji JOTI - Jamboree na internetu.

Na ovogodišnjoj JOTI u prostorijama informatičkog kluba BIT sudjelovalo je šest članova izviđačke patrole TNT. Preko IRC programa uspostavljeni su kontakti s izviđačima iz cijelog svijeta. Cilj je bio sakupiti što više JID-ova i time popunjavati bingo karticu. Naša ekipa bila je veoma vrijedna u tome, a naročito su se istakli Mario Miljan i Romano Jagatić koji su bili aktivni i preko noći. Na službenim

stranicama JOTA-JOTI na *baneru* je prikazana fotografija Rokyja i Marija snimljena prošle godine, izjavio nam je voditelj radionice Ivan Mikulić Pipin. Nakon uspješno provedene akcije dogovoreno je da se za izviđače organizira radionica u sklopu kluba BIT. Na radionicama se jednom tjedno okupljaju djeca od osam do trinaest godina. Zamisljeno je prvenstveno odvojiti djecu od igrice i predočiti im edukacijsko korištenje računala i interneta te ih upoznati s raznim programima koji se koriste na raznim natjecanjima mladih informatičara. Ta je radionica zaživjela početkom prosinca 2010. godine i nastavlja s radom do kraja ove školske godine. Voditelj radionice je Ivan Mikulić Pipin uz pomoć Karla Dautovića, izviđača koji je do sada više puta osvajao visoka mjesta u natjecanju učenika u informatici.

Ove aktivnosti dokazuju da se mladi i djeca mogu družiti i učiti na razne načine i u raznim okruženjima. Zajednica tehničke kulture u Kutini stoji na raspolaganju, kao i njene udruge, svima koji se žele baviti nekom vrstom tehničke edukacije ili aktivnosti. Naravno, iza nas stoji naš grad koji je prije nekoliko godina proglašen Gradom - prijateljem djece.

Ove, 2011. godine bit će svečano u ZTK Kutina, jer već su počele pripreme za proslavu četrdesetogodišnjeg neprekidnog rada s djecom i mladima o čemu malo više idući put.

Zdenko BOGADI

Denis Vincek i dalje na čelu Zajednice

Na izbornoj Skupštini Zajednice tehničke kulture Krapinsko-zagorske županije, što je održana u kabinetu za tehničku kulturu OŠ Janka Leskovara u Pregradi, za predsjednika je za razdoblje od 2011. do 2015. ponovno izabran Denis Vincek (Radioklub "August Cesarec" Pregrada). Dopredsjednik Zajednice i dalje će biti Darko Potočki (Klub padobranskog jedrenja "Jastreb" Radoboj).

Radno predsjedništvo: Goran Glas, Denis Vincek i Darko Potočki

U Izvršni odbor izabrani su Davor Antolić (Klub mladih tehničara Krapinsko-zagorske županije), Zdravko Bedenković (Bežična računalna mreža WirelessSOPOT), Milan Bunčić (Filmski video klub Pregrada), Goran Glas (Bežična računalna mreža Pregrada Wireless) i Alen Gorup (Udruga modelara ZA-MOD Krapina). U Nadzorni odbor izabrani su Siniša Horvat (Zrakoplovni klub "Ikarus" Pregrada), Zvonko Koprivnjak (Društvo pedagoga tehničke kulture Krapinsko-zagorske županije) i Bojan Šenjug (Zagorski aeroklub Zabok).

U Sudu časti u sljedećem mandatnom razdoblju bit će Ivan Franjčec (Oldtimer klub Zabok), Miljenko Hmelina (Krapinski informatički klub KRIK) i Krešimir Kovarick (Radioklub grada Zaboka).

Na Skupštini je bilo 14 od 17 zastupnika redovitih članica Zajednice tehničke kulture Krapinsko-zagorske županije i sve su odluke donesene jednoglasno.

Poslije Skupštine odmah je zasjedao novi Izvršni odbor koji je ponovno izabrao Alena Gorupa za tajnika Zajednice tehničke kulture Krapinsko-zagorske županije. Predstavnikom u Skupštini Hrvatske zajednice tehničke kulture imenovan je za razdoblje od sljedeće četiri godine Denis Vincek, a njegov je zamjenik Zvonko Koprivnjak.

Ana VINCEK

Iz Dubrovnika

Stradun prilikom održavanja manifestacije "Inovacije i mladi u službi grada"

Inovacije i mladi u službi grada

Zajednice tehničke kulture Dubrovnika i Dubrovačko-neretvanske županije još su 11. prosinca 2010. organizirale predstavljanje pod nazivom "Inovacije i mladi u službi grada" s ciljem popularizacije tehničke kulture među mladima i skretanja pažnje javnosti prema pravim vrijednostima našeg društva.

Nositelji organizacije bili su Društvo pedagoga tehničke kulture Dubrovačko-neretvanske županije pod vodstvom Jelene Vlahović i udruge inovatora te županije koju vodi Pero Bratoš. Grad Dubrovnik dao je značajan doprinos ustupanjem prostora za održavanje predstavljanja na Stradunu, u staroj povijesnoj jezgri Dubrovnika, a pokrovitelj manifestacije tvrtka Ducati d. o. o. iz Ludbrega izložila je tri inovativna proizvoda, a brojni posjetitelji mogli su napraviti probnu vožnju po Stradunu električnim mopedom, na opće veselje najmlađih posjetitelja.

U sklopu manifestacije nastupila su i djeca iz robotičarske sekcije OŠ Cavtat i Gruda, a njih dvadesetak pokazalo je svoje znanje i svojim robotićima izazvalo pažnju mnogobrojnih prolaznika.

Robotička alka

I škole iz najjužnije hrvatske županije uključile su se u projekt Hrvatskog društva za robotiku pa je tako u suradnji sa Zajednicom tehničke kulture Dubrovačko-neretvanske županije početkom siječnja ove godine održana Robotička alka – juniori 2011. – RAJ 2011. Na natjecanju su sudjelovale ekipe iz osnovnih škola Lapad, Ivana Gundulića, Mari-na Držića, Mokošica, Cavtat i područne škole Čilipi, Gruda i Župa Dubrovačka.

Natjecanje je bilo javno, ispred Kneževa dvora, a nakon pripetavanja pobijedila je ekipa OŠ Cavtat, a osim učenika i građani su se mogli okušati u gađanju "u sridu alke" u čemu je najbolji bio Goran Bokšić iz Čilipa.

I za kraj jedna zanimljivost iz povijesti Dubrovnika. Naime, prva alkarska natjecanja održana su pred Kneževim dvorom 1383. godine i održavala su sve do velikog potresa 1667. Alka se trčala u cijelo vrijeme poklada, osim petkom kad su održavane sjednice Senata.

Ljetna škola tehničkih aktivnosti za djecu i mlade u Kraljevici 2011.

Hrvatska zajednica tehničke kulture poziva djecu viših razreda osnovnih škola da se uključe u desetodnevnu 4. školu tehničkih aktivnosti u Nacionalnom centru tehničke kulture u Kraljevici. Prijavnicu za 4. školu tehničkih aktivnosti treba dostaviti do 10. lipnja 2011.

Termini škole:

30. lipnja (od ručka u 13,00 sati) do 10. srpnja 2011. (do 10,00 sati)

4. kolovoza (od ručka u 13,00 sati) do 14. kolovoza 2011. (do 10,00 sati)

Jedna od aktivnosti koju Hrvatska zajednica tehničke kulture kontinuirano organizira u Nacionalnom centru tehničke kulture u Kraljevici je Ljetna škola tehničkih aktivnosti za učenike osnovnih škola iz cijele Hrvatske. Bogato opremljen Nacionalni centar tehničke kulture površine gotovo 1000 četvornih metara omogućava raznovrsne tehničke aktivnosti i razvijanje tehničkog stvaralaštva. Oko zgrade Centra ograđena je površina od oko 4000 četvornih metara na kojoj učenici provode veći dio svog slobodnog vremena.

Ove godine, na 4. ljetnoj školi tehničkih aktivnosti svi učenici napraviti će tijekom 60 školskih sati dizalicu (kran) kroz radionice modelarstva, strojarstva, elektronike, elektrotehnike, robotike i kreativnu radionicu te i tako steći znanja i vještine iz različitih grana tehničke kulture. Radionice su poticajne, razvijaju kreativnost, maštu i motoriku, a prilagođene su dobi i interesima djece. Radi se pojedinačno i u malim skupinama (od 10 do 14 učenika u svakoj učionici).

Djeca su tijekom boravka u Kraljevici pod stalnim nadzorom profesora (voditelja radionica), pedagoga i liječnika. Voditelji radionica iskusni su učitelji tehničke kulture koji godinama sudjeluju u programima izvannastavnih aktivnosti tehničke kulture te su mentori učenicima na natjecanjima mladih tehničara.

Slobodno vrijeme ispunjeno je različitim aktivnostima. Dan najčešće započinje organiziranom jutarnjom tjelovježbom i trčanjem, prema interesima djece. Radionice se održavaju prijedodne ili poslijepodne, a u kasnopopodnevnom i večernjim satima organizirana su sportska natjecanja u dvorištu Nacionalnog centra tehničke kulture (u stolnom tenisu, badmintonu, pikadu, nogometu ili šahu). Ovisno o dinamici skupine, predznanju, interesima učenika i vremenu, učenici zajedno s pedagoškim voditeljima idu svaki dan

prijepodne ili poslijepodne na kupanje (najmanje 2 sata dnevno). Navečer su organizirane kinovečeri, *disco*, karaoke i *grafit-party* u Nacionalnom centru tehničke kulture ili šetnje i obilazak mjesnih slastičarnica u pratnji pedagoškog voditelja.

Smještaj i hrana organizirani su nasuprot Nacionalnog centra u hotelu Kraljevica u 2-krevetnim i 3-krevetnim sobama.

Svi učenici bit će osigurani tijekom boravka u Nacionalnom centru tehničke kulture i tijekom organiziranog prijevoza od Zagreba do Kraljevice i natrag.

Ovo su neki od **dojmova polaznika** s dosadašnjih radionica:

- o ljetnoj školi: fantastična, *cool*, najbolja, predobra...
- o radionicama: super zabavne, odlične jer se može puno toga naučiti...
- o slobodnom vremenu: super profesori, najbolje karaoke, puno različitih stvari, super zabavne...

Cijena škole: 2.500,00 kn (plativo u dvije rate).

U cijenu kotizacije je uračunato:

- organizirani prijevoz autobusom na relaciji Zagreb – Kraljevica – Zagreb
- stručno i pedagoško vodstvo i nadzor tijekom škole i slobodnog vremena polaznika
- korištenje opreme i materijala
- stručna obrada sadržaja prema programima iskusnih voditelja
- spavanje u dvokrevetnim i trokrevetnim sobama, prehrana
- korištenje sportskih terena i rekvizita
- gledanje igranih i edukativnih filmova
- kupanje uz nadzor voditelja.

Učenike koji će osvojiti prvo mjesto na 53. natjecanju mladih tehničara Hrvatska zajednica tehničke kulture nagradit će besplatnim sudjelovanjem na Ljetnoj školi (12 područja tehnike).

Uplate Hrvatskoj zajednici tehničke kulture, Zagreb, Dalmatinska 12 treba izvršiti **do tjedan dana do početka izabranog termina** Ljetne škole u najviše dvije rate na žiro račun broj 2360000-1101559470, Zagrebačka banka, s naznakom: „4. škola tehničkih aktivnosti - kotizacija“.

Prijavnicu za 4. školu tehničkih aktivnosti treba dostaviti **do 10. lipnja 2011.** na adresu Hrvatska zajednica tehničke kulture, n/p Arijana Kanjuh, Dalmatinska 12, 10000 Zagreb ili faksom na broj: 01/4846-979. Prijavljenim učenicima javiti ćemo se prije polaska u Kraljevicu radi dogovora o prijevozu i drugim potankostima.

Imate li kakvo pitanje o 4. ljetnoj školi tehničkih aktivnosti, slobodno ga uputite radnim danom od 8,30 do 15,00 sati na:

- Hrvoje Vrhovski, mob: 091/518-7906 (voditelj Ljetne škole)
- Arijana Kanjuh, tel.: 01/ 4848-757, 098/9065-540

Više informacija o Hrvatskoj zajednici tehničke kulture i Nacionalnom centru tehničke kulture, kao i prijavnicu za Ljetnu školu možete pronaći na internetskoj stranici www.hztk.hr

Ante Jaša

Izložba fotografija “Postojanost vjere”

U galeriji Terre verte u Zadru postavljena je izložba fotografija “Postojanost vjere” autora Ante Jaše. Ovom dvadeset petom izložbom, autor se predstavio izborom iz ciklusa vjerskog sadržaja. Izbor čini sedam kolor fotografija velikog formata koje simbolično predstavljaju sedam dana u tjednu ili sedam dana stvaranja. Snimane su sakralne građevine i vjerski simboli u Zadru i na zadarskom području, pa je Ante Jaša prvo predstavljanje ove izložbe imao u Zadru, a izložbu namjerava postaviti i u drugim područjima Hrvatske.

Likovni kritičar Boris Toman o izložbi je kazao: “Izložba zadarskog fotografa Ante Jaše sastoji se od sedam pomno izabranih kadrova koje u osnovi povezuje više autorovo zanimanje za simbolički aspekt vjere nego za autonomni jezik i sintaksu likovnih znakova. Pa ipak je svaki njegov kadar priča za sebe, u njemu ćemo jasno osjetiti kako iza fotografskog objektiva stoji ne samo čovjek vjere već i netko, što je u ovom slučaju vrlo važno istaknuti, tko je izuzetno dobro upućen u sve tajne likovnog jezika.

Način i vještina Jašina kadriranja, kompozicijska uravnoteženost i težnja prema jednostavnosti i minimalističkom izričaju dolazi do punog izražaja u detalju crkve Svetog Donata i lepršavoj ženskoj figuri koja hitro promiče trgov i koju fotograf izdvaja kao svojevrsno optičko središte koje je po svojoj težini i značenju ekvivalentno prozorskom oknu u obliku latinskog križa.

Stalna promjena rakursa i pronalaženje uvijek novih i zanimljivih rješenja može se primijetiti i u figuri anđela

zaštitnika koji nas upozorava na svoje stalno nebesko prisustvo.

Ipak u većini svojih radova Ante Jaša bavi se simboličkim aspektima vjere, njezinim liturgijskim predmetima i simbolima koji sačinjavaju njezinu iskustvenu i predmetnu okosnicu: križevi raspela, svete slike, ljestve za nebo. Zanimljiv je u tom smislu i portret djevojčice koja pri susretu s raspelom pokazuje vrlo široki dijapazon unutrašnjih emocija i doživljaja. Njezin neodređeni izraz lica na kojem istodobno tinjaju znakovi nevjerice, zebnje, straha i napetog iščekivanja, ostat će nam do kraja zagonetan i nedokučiv. A tamo gdje se na slikama izgubio svaki trag čovjekovog prisustva ostali su predmeti sami, utihnuli, prepušteni sebi i svom vlastitom unutrašnjem smislu, privremeno odloženi na krmi broda i spremni za neko novo putovanje.”

Stekao je međunarodna fotografska zvanja: Artist - AFI-AP i Ekselencija - EFIAP Međunarodnog udruženja fotografske umjetnosti te Američkog fotografskog udruženja PSA 2 Star Rating i Majstor fotografije Hrvatskog fotosaveza, Zagreb, MF HFS>. Za likovno-umjetničko djelovanje dobio je 42 nagrade i priznanja među kojima se ističu: Priznanje Hrvatske zajednice tehničke kulture Zagreb 2002. i 2006., priznanje Zajednice tehničke kulture Zadarske županije 2004., priznanje Općine Kukljica za očuvanje i dokumentiranje povijesnog nasljeđa 2003., godišnju nagradu Zadarske županije 2008., kristalni pokal s autorovim portretom akademskog kipara Jiřija Koćice, Ljubljana 2006. Nagradu za životno djelo “Tošo Dabac” dobio je 2003.

Vladko LOŽIĆ